

کفت و کوی ویژه
بادکتر «سید ابراهیم هاشمی»

باید صرفه ملی را
در همه امور لحاظ کنیم

مجله تخصصی حوزه سلامت و صنعت داروی کشور • شماره پانزدهم • آذر ۱۴۰۳

فنسالاران

میزگردی بیهوده اموں چالش‌های نقدینگ در صنعت داروی کشور

با این روند، شرکت‌های دارویی دچار مشکل می‌شوند

خداحافظه درمان با ارز ارزان

دستیابی جهانی به بالاترین سطح ممکن بهداشت

INOCLON

۶۰ سال
با افتخار

از ۱۹۶۰

تا امروز

اولین و بزرگترین

تولید کننده آسپرین در ایران

پارس دارو
پیشرو و متمایز

صدای مشتری: ۰۲۱-۷۴۳۷۳ | pars_darou | parsdarou.ir

ح
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
فَنْسالاران

فَنْسالاران

سال دوم

شماره پانزدهم / آذر ۱۴۰۳

مجله تخصصی

حوزه سلامت

و صنعت داروی کشور

صاحب امتیاز و سردبیر: رضا درستکار

زیر نظر: شورای نویسندها

عکاس: مائده میرموسوی

طراحی و صفحه‌آرایی: افشین ضیائیان، لیلی اسکندرپور

طراح روی جلد این شماره: خدایار قاقانی

با قدردانی از همکاران و

همراهان این شماره: حبیب‌احسنی‌پور، ابراهیم‌اسکندری، دکتر حبیب‌الله‌افشنگ، مهندس عباس‌پیلتون، دکتر امیر‌حسین حاجی‌میری، دکتر مهدی‌خلیلی، دکتر سامان‌راجی، تاراز‌ضوانی، مهندس خلیل‌پروانه‌زارع، مهندس پویان‌شریعتی‌پناه، دکتر سیامک‌صدقی، دکتر هوشنگ‌قاسمی، دکتر مسعود‌کیهان، مهندس علی‌میرزاکی، دکتر یحیی‌میرزاکی، دکتر سید‌ابراهیم‌هاشمی و رضا درستکار

بخش انگلیسی: دکتر سیامک‌صدقی

با تشکر از واحدهای بازاریابی،
لابراتوارهای رازک، داروسازی فارابی، صنایع شیمیایی کیمیاگران امروز، و شرکت دانشبنیان
نوآوری زیستی گویا

پشتیبانی و اجرا: پویان‌درستکار

روابط عمومی و ارتباطات: نیما‌خرممنش

تماس با واحد بازرگانی: ۰۹۱۹-۵۵۳۵۸۱۳ / ۰۲۱-۸۸۳۵۰۴۹۹

sitefansalaran.ir

@fansalaran

@fansalaranir

@fansalaranir

Info@sitefansalaran.ir

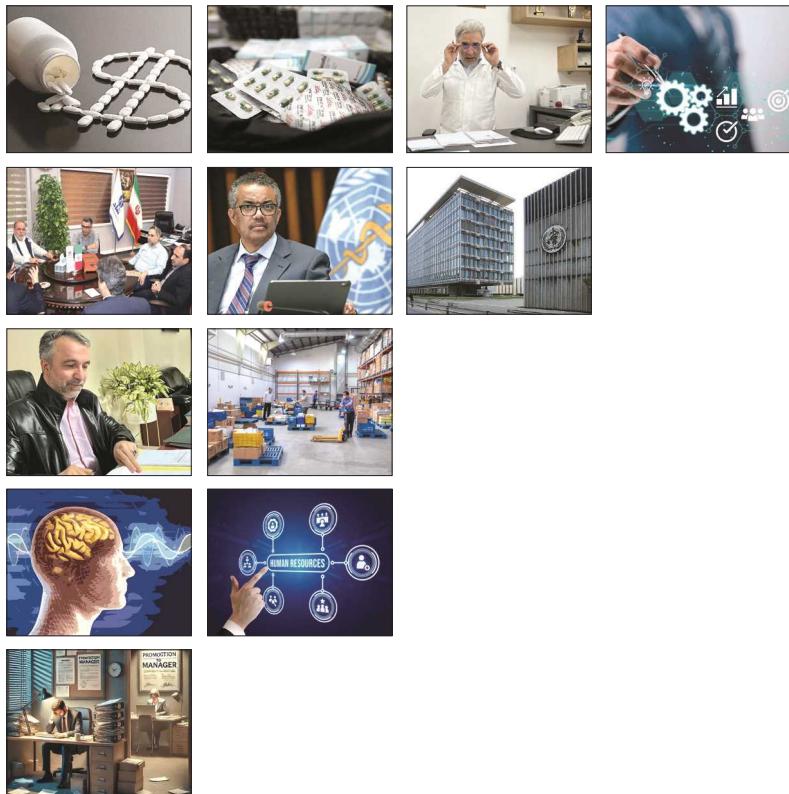
www.linkedin.com/in/fansalaran

بازنشر مطالب مندرج در فن‌سالاران، بهشرط ذکر منبع، بلامانع است.

بهداشت و سلامتی مردم در تمام دنیا، فقط به عملکرد نظامهای بهداشتی و درمان حاکم بر آن‌ها بستگی ندارد، به رهبران آن جوامع هم بستگی دارد. هنوز تفاوتی زیاد بین عملکرد این نظامهای سلامتی، حتی آن‌هایی که سطح درآمد و هزینه‌هایشان یکسان است، وجود دارد، هنوز تصمیم‌گیرندگان بسیاری هستند که باید تصمیم بگیرند تا وضعیت را زانی که هست خراب تر نکنند!

فقط سازمان‌هایی چون WHO نیستند که باید پای کار باشند، تا بتوانند به بهداشت و سلامتی مردم برسند، که آن را بهبود بخشنند، خیلی‌ها، قوی‌تر و مهم‌تر و اثرگذار‌ترند، آن‌ها هم باید پای کار بیایند.

هنوز بسیاری از مرگ‌ها قابل پیشگیری‌اند، بسیاری از بیماری‌ها قابل درمان‌اند و جلوی بسیاری از جنگ‌ها را می‌توان با عقل سالم و قلب رحیم گرفت. سازمان جهانی بهداشت، شاید بتواند رنگی بر تباہی‌ها بزند، و بر فقرها تا حدی غلبه کند و اندکی هم از رنج‌های بشتری بکاهد، اما به تنها یی، هرگز نمی‌تواند همه‌ی داستان را بخواند و پیش ببرد و به پایان خوش برساند...

فهرست مطالب

▪ گشایش	
▪ دارو، «تعارض» و درهای بسته	۶
▪ سکانس دوم	
▪ خداحافظی درمان با ارز ارزان	
▪ یادداشت	
▪ «داروپبار» به «کما» نزودا!	
▪ گپ و گفت	
▪ گفت و گو با دکتر هوشنگ قاسمی (مدیرعامل شرکت شیمی دارویی داروپخش)	۱۲
▪ یادآوری کامل	
▪ اثر ملکه قرمزا	
▪ میزگرد	
▪ میزگردی پیرامون چالش‌های نقدينگی در صنعت داروی کشور	۲۲
▪ مطالعه موردي	
▪ دیدگاه‌های دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس (دبیرکل WHO)	۳۰
▪ دستیابی جهانی به بالاترین سطح ممکن بهداشت	۳۲
▪ گفت و گویی ویژه	
▪ گفت و گویی ویژه فن‌سالاران با دکتر سیدابراهیم هاشمی	۳۶
▪ برخورد نزدیک از نوع سوم	
▪ مستقر بر لبه‌ای نه چندان مطمئن	۴۴
▪ تئوری مدیریت	
▪ پنج اولویت اساسی رهبران منابع انسانی در سال ۲۰۲۵	۴۶
▪ یادداشت	
▪ تجربه احساسات... زندگی تلخ، زندگی شیرین!	۵۲
▪ The Dark Side of Leadership: A Syndrome Story	
▪ The Dark Side of Leadership: A Syndrome Story	۵۴

رضا درستکار

دارو، «تعارض» و درهای بسته

این وادی جدی و خشک و نامعطف بودم!

*

بعضی از عزیزان خارج از سازمان ما، پیمانکاران یا موسسات، که اولش من را می‌شناختند، خیلی ذوق می‌کردند و تعریف و تمجید و چه و چه و چه. اما وسطش وقتی می‌دیدند که سرسختانه بر سر اصول خود ایستاده‌ام و با جده به کسی نیستم و سفت به کارهای چسبیده‌ام، دلخور می‌شدند و...

سال اول حضورم، به‌شکلی سه‌موی، اختلافی از طرف برگزارکنندگان یک نمایشگاه، باعث شد که مسئولان ارشد هلدینگ، من را صدا بزنند و بخواهند که در همان روز اول نمایشگاه، پلیس ۱۱۰ را صدا بزنم و با شکایت از برگزارکنندگان، نمایشگاه‌شان را تعطیل کنم و...! (یک روزی شرحش را خواهم نوشت.)

*

در سال‌های بعد هم همین نارضایتی از آن موسسه و نمایشگاه‌شان ادامه یافت و وجه تسمیه کارهای ما در یک زمان خاص برگزاری نمایشگاهی بود که رضا یتمندی در آن، اساساً عنصری غایب بود! موسسه مربوطه، هر سال بزرگ‌ترین زمین نمایشگاه را به سلیقه خودش به مجموعه‌ی کاری ما، اختصاص می‌داد! و بالاترین رقم فروش زمین را برای سه روز حضور، مشخص و محاسبه و فاکتور می‌کرد! و خودش به جای هلدینگ ما، تصمیم می‌گرفت، و بالاترین سطح اسپانسری را هم برایمان می‌نوشت و می‌برید، وقتی کارش تمام می‌شد، کلا به امورات دیگر خود می‌پرداخت و مصدق ضربالمثل معروف؛ خوش استقبال و بد بدرقه بود! شدیداً.

وقتی هم معارض می‌شدیم که پس «نظر هلدینگ ما» کجا ماجرا است؟ به دلیل پشتیبانی اشخاصی که در پشت این داستان بودند، مدام از طریق سران غذاوارو و یا اشخاص قدیمی، تهدیدهایی را روانه مسئولان ارشد شرکت می‌کردند و... (حداقل چند دوره سابقه این کار موجود است).

در سال آخر کاری من هم، این موضوع آنچنان بالا گرفت که مستقیم، رئیس وقت سازمان غذاوارو (به عنوانی) وارد شد و حکم به اخراج من گرفتند!

باورش سخت است، اما خب حقیقت دارد. خوشبختانه تمامی بازیگران این ماجراهای شیرین و فرحنگ زنده‌اند و می‌توانند به صحت و سقم این موضوع گواهی دهند! آن روزها مدام این حرف "آندره زید" را با خودم و در خلوت‌های مرور می‌کردم؛ "مورد نفرت قرار می‌گیری، به خاطر توانایی‌هایت یا هویت. این به مراتب بهتر از آن است که به خاطر چیزی که

گفت: دری بود؛ می‌کوفتمش، می‌کوفتمش، باز نمی‌کردد.

صدایی گفت: دروازه‌ی دوزخ است آن...

هیوا مسیح

یکی از بازیگران مهم سینمای گذشته که بعد از انقلاب، ممنوع از فعالیت شده بود و با همان ممنوعیت هم زیست و به رحمت خدا رفت، به نگارنده می‌گفت؛ «ما واقعاً آن زمان نمی‌دانستیم که داریم فیلم‌های اشتباهی بازی می‌کنیم و آثار نادرست می‌سازیم! هر جا می‌رفتیم، استقبال‌مان می‌کردند، به صدرمان می‌نشاندند، آثارمان پر فروش می‌شد و رسانه‌ها عکس‌های قدری و جالب از ما چاپ می‌کردند، و مردم دوست‌مان داشتند. اساساً هم کسی نبود که به ما بگوید این فیلم‌ها خوب نیستند و در ساختارهای اخلاقی (آینده) ممکن است مشکل آفرین شوند! کسی نبود هشدار دهد، نهی کند، همه تشویق‌مان هم می‌کردن!»

این ماجرا، ای بسا که حکایت امروز ما باشد! ممکن است کاری کنیم و جایی باشیم که بهمان نگویند که کارمان اشتباه است، یا بترسند که بگویند! و فکر کنیم که خب همین است دیگر! نه... (می‌رسیم!)

*

در سال‌هایی که در آن شرکت معظم دارویی، مسئولیتی کوچک داشتم، احساس وظیفه می‌کردم و اگر قرار بر انجام کاری بود، نظر و نگاه خودم را هم دخالت می‌دادم. (این تقریباً کاری است که کسی انجام نمی‌دهد، و احتیاط و محافظه کاری عنصری رایج و پذیرفته شده در وادی شرکت‌های دارویی است، من هرگز این‌طور نبودم!) مدیر بلافضل بودم، و بر اساس چارت سازمانی، فکر می‌کردم که باید بجد از بیت‌المال و اموال عمومی صیانت کنم. چند باری که موظف به سامان دادن به حضور شرکت‌های مجموعه در نمایشگاه‌ها شدم، حساب ریز‌ریالش را هم داشتم و جوری ناشیانه!- وارد ماجراهای می‌شدم که انگار برای خودم دارم کار می‌کنم؛ چانه‌زنی می‌کردم، و آنچنان بر اصول، پایه‌شاری داشتم که بیا و بنگر! با خودم همیشه زمزمه‌ای داشتم:

حسن شما آدمیان کم بقاست عشق بود باقی و باقی فناست این‌طوری بود که به عوض‌اش، شب که می‌خوابیدم سقف خانه برایم کوتاه نمی‌شد! راحت و بدون عذاب و جدان می‌خوابیدم. اهل رانت و باند و شیتیله دادن و بستن با پیمانکار غرفه‌سازی یا بیعت با آدم‌های موسسه تشریفاتی هم نبودم، با همه‌ی وجود (و بدون شعار) نسبت به اموال، احساس غیرت داشتم و سلیمه حساسیت‌های روزنامه‌نگاری خودم را هم وارد کار می‌کردم و در

برگزار شود، چه کار خوبی می‌کنید، آفرین. اما آن جا که اصرار می‌کنید دو سه میلیارد تومان اسپانسری را بدون اعطای هیچ خدماتی به شما و موسسه‌تان اختصاص دهنده، و طرف مربوطه (حافظ اموال عمومی در فلان شرکت) در تحقیر و ترس و رابطه، ناچار می‌شود که ببیزیرد و از بیت‌المال، چنین مبالغی را به شما اختصاص می‌دهد، کار درستی را صورت نداده است و این‌جا دیگر شما هم کار خوبی نکرده‌اید.

داستان ارجمند!

می‌دانید به چنین اموری چه می‌گویند؟ مافیا بازی! نه شما و نه ما، حتی در مخیله‌مان هم نمی‌گنجد! اما شما آن جا موجب اخراج کسی یا کسانی شده‌اید تا به اهداف‌تان برسید و در جایی دیگر از موقعیت و منصب‌تان سواستفاده کرده‌اید تا پولی هنگفت و بدون زحمت، وارد حساب‌های موسسه‌تان شود. ما باید همیشه به درست بودن اعمال خود فکر کنیم!

*

داستان دستگیری حضرت مسیح(ع) را که خوانده‌اید؟ کاهنان، زمامدار را فریفتند تا بین مسیح(ع) و باراباس، یکی را عفو و دیگری را مصلوب سازد. زمامدار، موضوع را به قرعه انداخت و چشم‌هایش را بر حقیقت مسئولیت آور خود بست، و "دستانش را در ملاء عام با آب شست" که میادا خطایی متوجه‌اش باشد، و فرمان صلیب صادر شد! این‌ها را با هر کسی که دوست دارید در جریان بگذارید، اگر خلاف این گفتند، کلا ما قلم را زمین می‌گذاریم و حتی زندگی را بدروز خواهیم گفت. مردم بی‌دلیل پادشاهان را ملامت نکنند! با شستن دست‌ها، و برگرداندن سرها، هیچ زمامداری، از جمله شما استادان نازین، پاک نمی‌شوید. کسی که گیوتین را می‌کشد قاتل نیست، قاتل آن پشت، به تماشا ایستاده است...

*

با خود تجدید ایمان کنید. بخواهید که خوب ببینید. بخواهید که خوب باشید. بخواهید که حال زمین و زمان تان بهتر شود. از تذکره الاولیاء خودم را مهمان می‌کنم به پندی. یا حق.

گفت: خواب بدی دیدم. دیدم که خلائق به هیئت گاوان و گوسپندان جملگی سر در آخری فرو برد به چریدن مشغولند... پرسیدم: تو چه می‌کردی؟

گفت: من نیز چون خلائق ... پرسیدم: پس چه فرق میان تو و ایشان؟

گفت: آن‌ها می‌خوردند و می‌خنیدند... و من می‌خوردم و می‌گریستم ...

نیستی برایش تشویق شوی. من از جایی می‌آمدم که فراتر از آن‌ها بود و...)

*

می‌دانید؟ خیلی از ما حتی در مخیله‌مان هم نمی‌گنجد که فردی منفی باشیم و احساس کنیم که آزارمان به دیگران رسیده باشد. خیلی از ما فکر هم نمی‌کنیم که رفتارمان با آدمهای اطراف‌مان شاید-اشتباه است. از منظر خودخواهی نهفته در وجودمان، اساسا هیچ کاری را -برای خودمان- اشتباه فرض نمی‌کنیم! اگر مانند آن هنرمند سال‌های قبل از انقلاب باشیم که همه هم حلوا حلوا مان بکنند که خب دیگر واویلا است! و آن می‌شود که در این وادی شد؛ روزی که جایگاه حقیقت شود پدید / شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد...

*

خانم‌ها، آقایان!

موضوع به همین سادگی است که می‌بینید! می‌خواهیم برسیم به جاهای خوب‌اش! صبر کنید.

نیکوس کازانتزاکیس نوشته بود: "پیامبر کسی است که وقتی همه نومیدند، او امیدوار است؛ وقتی همه امیدوارند، او نومید است..."

شما اگر نمایشگاه برگزار می‌کنید، و همهی هم‌وغم‌تان را گذاشته‌اید تا آن را باشکوه و پر در آمد برگزار کنید، شاید متوجه نباشید که دارید در یک جاهایی - و در این وضعیت شکننده صنعت داروی کشور - به اصل آن لطمہ می‌زنید.

شما دارید پیش رئیس سازمانی می‌روید تا فلان مانع را از پیش پای تان بردارند تا بتوانید نمایشگاه‌تان را بدون کوچک‌ترین مشکلی برگزار کنید، این چه نیت خوبی است. اما خب! دانسته و نادانسته مرتكب چنان حق‌الناسی شده‌اید که نمی‌ارزد! واقعا نمی‌ارزد.

شما برای رسیدن -حتی به هدف مقدس خودتان- دیگران را از کار سلب می‌کنید! رسم مرثوت را پیش پای تماشای دستاوردهای احتمالی دارویی ذبح می‌کنید که چه بشود؟! تا نمایشگاه‌تان نمایشگاه شود؟! نمایشگاه را برای چه، برای که، برپا کرده‌اید؟

مگر نشینیده‌اید که شاعر برای ما سرود:

ما که می‌خواستیم خلق جهان دوست باشند جاودان با هم حکم رانند در جهان با هم ما که می‌خواستیم نیکی و مهر خود نبودیم مهربان با هم! شوربختی نگر که در همه عمر

*

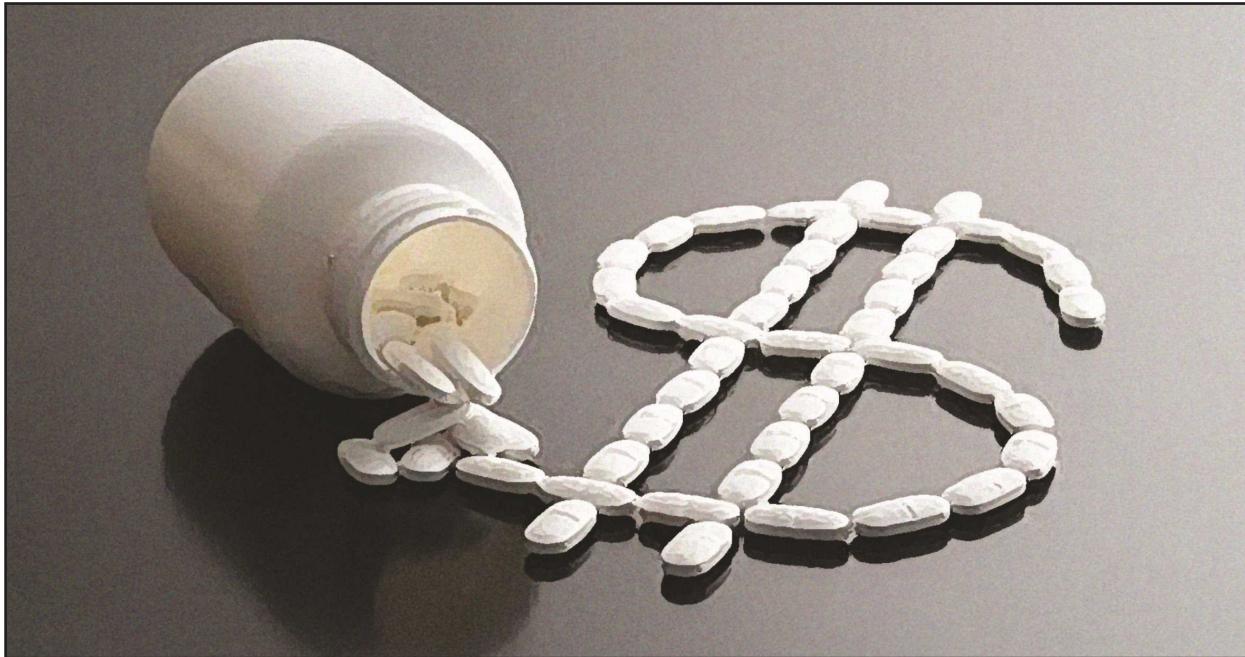
شما استاد عزیز! که پشت آن موسسه در می‌آید، و تلفن می‌کنید و جلسه می‌گذارید و... تا نمایشگاه‌تان بدون کوچک‌ترین خلای

پیش‌درآمدی بر سیاست‌های دولت جدید

دکتر مسعود کیهان

خدا حافظی در مان با ارز ارزان

معنای صریح‌تر این سخنان، دوباره توسط سخن‌گوی سازمان برنامه‌بودجه عنوان شد که نرخ ارز واردات کالاهای اساسی در سال آینده به ۳۸,۵۰۰ تومان خواهد رسید!

اما وزارت بهداشت نگاهی متفاوت به اصلاح قمیتی ارز دارو و تجهیزات پزشکی دارد. طاهر موهبتی، معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت در این ارتباط می‌گوید: حوزه سلامت و سفره مردم حوزه‌ای نیست که شما بخواهید در آن تمرین اصلاحات بکنید و حتی باشد اصلاح در تخصیص ارز ۴۲۰۰ کمترین تبعات اجتماعی را به همراه آورد. ارز ۴۲۰۰ تومان از بخش دارو تقریباً حذف شده است و در بخش تجهیزات سرمایه‌ای و لوازم مصرفی پزشکی همچنان ادامه دارد.

مسئله مهم این است که مخاطره بخش تجهیزات پزشکی و کالاهای مصرفی پزشکی از بخش دارو نیز بیش تر است. در حوزه دارو شما دو هفتۀ آنتی‌بیوتیک پیدا نکنید (گرچه اصلاً توصیه نمی‌شود!) با اندکی خودمراقبتی بیماری درمان می‌شود و اگر بیمار سردرد پیدا کند با کمی حوصله می‌تواند خود را درمان کند؛ اما در حوزه تجهیزات پزشکی و کالاهای مصرفی اگر در یک عمل جراحی رگ مصنوعی نباشد، مريض زیر عمل جان می‌دهد. در حوزه تجهیزات پزشکی و کالاهای مصرفی پزشکی به هیچ عنوان نه حق داریم و نه اجازه داریم سلامت مردم را به مخاطره بیندازیم

این روزها، تغییر نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی به ارز ترجیحی به‌طور کلی و نقش آن بر بازار دارو و تجهیزات پزشکی به صورت ویژه، موضوع بحث اصلی محافل دارویی است.

روز شنبه ۱۹ آبان ماه بود که فرشته میرزازاده، معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان غذا و دارو، از احتمال تغییر نرخ ارز ترجیحی تجهیزات پزشکی در سال آینده خبر داد. او که با خبرگزاری مهر گفت‌وگو می‌کرد، با اشاره به تغییر نرخ ارز ترجیحی در سال آینده از ۴۲۰۰ به ۲۸,۵۰۰ تومان، گفت: با توجه به فاصله‌ای که بین ارز ۴۲۰۰ با ارز بازار وجود دارد و شائبه رانت و... پیش‌بینی شده که نرخ ارز ترجیحی از ۴۲۰۰ به ۲۸,۵۰۰ تغییر کند. میرزازاده در پاسخ به این سوال که احتمال می‌رود ارز ترجیحی تجهیزات پزشکی به‌طور کلی برای سال آینده حذف شود، گفت: وزارت بهداشت موافق است که ارز ترجیحی روی عدد ۲۸,۵۰۰ باقی بماند و دولت این موضوع را در لایحه بودجه ۱۴۰۴ پیش‌بینی کرده است. پیش‌تر نیز مژگان خانلو، سخن‌گوی ستاد بودجه از تغییر سیاست اختصاص ارز با نرخ ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی در سال آینده خبر داده و گفته بود: برنامه دولت تداوم اختصاص ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی، دارو و ملزمات پزشکی و شیرخشک است؛ اما متناسب با تغییرات تورم و رشد نقدینگی به تدریج اصلاحاتی در این زمینه اتفاق خواهد افتاد.

حذف ارز ترجیحی دارو در جلسات هیئت دولت مطرح شد؛ اما با توجه به مخالفت‌های شدید عده‌ای از مسئولان و اعتراض تعدادی از شرکت‌های واردکننده و تولیدکننده دارو، این موضوع اجرایی نشد.

در ارتباط با اصلاح سیاست‌های ارزی در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی، رئیس سابق سازمان غذا و دارو گفته بود: ارز ۴۲۰۰ تومانی و اختلاف آن با ارز آزاد باعث شده که بخشی از داروهای ما از زنجیره خارج شود. لذا طرح اصلاح سیاست‌های ارزی اجرا شد تا به جای اینکه ارز را به ابتدای زنجیره بدھیم، یارانه دارو به انتهای زنجیره اختصاص یابد. بر این اساس بانک مرکزی مابالتفاوت را در قالب یارانه پرداخت می‌کند تا پرداخت از جیب بیمار افزایش پیدا نکند.

گفته می‌شود در حال حاضر ۲۰ میلیارد دلار ناترازی ارزی در کشور وجود دارد که چند نرخی بودن ارز از دلایل اصلی آن است. به هر روی به نظر می‌رسد دولت برای اصلاح نرخ ارز ترجیحی تصمیم خود را گرفته است و در نظر دارد این کار را به صورت تدریجی پیش ببرد تا فشاری زیاد به واسطه افزایش قیمت‌ها به مردم وارد نشود، اما پر واضح است که این اقدام اثر خود را در کوتاه‌مدت و میان‌مدت خواهد گذاشت.

سید جلیل میرمحمدی، عضو هیئت رئیسه مجلس که خود دکترای پزشکی عمومی دارد، نیز معتقد است در بودجه سال ۱۴۰۴ بحث حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ به صورت کامل وجود دارد و حذف ارز ۲۸۵۰۰ هم مطرح است و هیچ جایی از بودجه به چگونگی جبران این موضوع اشاره نشده است. در بودجه ۱۴۰۳، رقم ۷۴ همت برای طرح دارویار دیده شده است و در حال حاضر تنها ۲۶ همت از این مبلغ تخصیص داده شده و آثار این ناترازی‌ها، کمبود و گرانی دارو و عدم دسترسی مردم به داروهای مورد نیازشان است و اگر این ناترازی‌ها را در تجهیزات پزشکی مصرفی هم ببینیم، تبعات آن جبران ناپذیر خواهد بود.

ارز دارو و تجهیزات پزشکی و حواشی مربوط به آن، صحبت امروز و دیروز نیست. از زمان آغاز ارز ۴۲۰۰ تومانی همواره یکی از چالش‌های مهم صنعت دارو بوده و در این مدت بارها سیاست تخصیص ارز دارو دستخوش تغییراتی بوده است. اکنون به لحاظ عددی حدود ۹۶ درصد از نیازهای دارویی در داخل ایران تولید و ۴ درصد از داروهای مورد نیاز از طریق واردات تأمین می‌شود. تأمین بازار دارویی، نیازمند تأمین ارز برای تولیدکنندگان و واردکنندگان است. با توجه به اینکه ارزش ریالی داروهای

در حوزه تجهیزات پزشکی و کالاهای مصرفی پزشکی به هیچ عنوان نه حق داریم و نه اجازه داریم سلامت مردم را به مخاطره بیندازیم و ریسک نیز قابل پذیرش نیست

بیاد بیاورید که پس از حذف یکباره ارز ترجیحی در سال ۱۴۰۱، تورم ماهانه بیش از ۱۴ درصد در تیر ماه آن سال بالا رفت. حال اگر پای دارو و درمان و سلامت مردم در میان باشد، حساسیت کار صد چندان خواهد شد؛ اما شاید بتوان با برنامه‌ای دقیق تر روی بحث بیمه‌های درمان، کمی از تبعات این اقدام کاست. باید افرادی که تا به حال بیمه نشده‌اند تحت پوشش بیمه درمانی درآمده و فرآیندهای درمانی و زنجیره تأمین دارو به ترتیب در پرونده الکترونیک سلامت و سامانه‌تی تک قابل ردیابی باشد تا بتوان این دوره گذار حوزه سلامت را به سلامت گذراند.

البته خود این بیمه‌ها هم داستان دارد که بماند برای وقتی دیگر...

وارداداتی چیزی حدود ۴۰ درصد از کل بازار دارویی کشـور است، مسئله ارز مورد نیاز واردات دارو همواره مورد توجه مدیران و سیاستگذاران بوده است. علاوه بر این بسیاری از فرآورده‌های دارویی تولید داخل نیز نیازمند واردات مواد اولیه از خارج از کشـور هست، لذا با تغییر قیمت ارز، نه تنها داروهای وارداتی، بلکه تمام بازار دارویی کشور دچار افزایش قیمت قابل توجهی می‌شوند. با توجه به حساسیت فرآورده‌های دارویی، پس از افزایش ناگهانی قیمت ارز از اویل سال ۱۳۹۷ این کالا جز کالاهای اساسی مشمول ارز ترجیحی بانکی، در نظر گرفته شد. در سال ۱۳۹۹ موضوع

حال این صنعت خوب نیست

حبيب‌احسنی‌پور

«دارویار» به «کما» نرود!

طرح «دارویار»، سوغاتی دولت سیزدهم به دولت چهاردهم است که حالا باید با اجرای آن کنار بیاید. زیرا این طرح به عنوان شروع یک تحول در نظام اقتصادی دارو تلقی می‌شود که در طول سه سال اخیر که از شروع اجرای آن می‌گذرد؛ با شوک‌های زیادی همراه بوده و در نتیجه آن، شاهد کمبودهای دارویی و بروز اختلال در زنجیره تأمین دارو بوده‌ایم.

غیرواقعی بودن قیمت دارو هستیم و داروهای ایرانی، همچنان در کشورهای همسایه به صورت قاچاق به فروش می‌رسد.

حال دارو خوب نیست

سوالی که بعد از سه سال همچنان برای آن پاسخی قانع‌کننده نداریم، این است که چرا دارویار ناموفق بوده، و نتوانسته انتظارات صنعت و مردم را تأمین کند. زیرا قرار بود با اجرای این طرح، شاهد بهبود وضعیت زنجیره تأمین دارو باشیم و از طرف دیگر، مردم نیز برای تهییه دارو با مشکل و کمبود مواجه نشوند. این در حالی است که این اتفاق رخ نداده و مشکلات همچنان پابرجاست.

حسینعلی شهریاری، رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، که از همان ابتدای اجرای دارویار، بر تأمین منابع مالی طرح اصرار و تاکید داشت، در اوایل آذر ۱۴۰۱، در صحنه علنی مجلس گفت: کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از ابتدا

طرح دارویار از بامداد ۲۳ تیر ۱۴۰۱ و خیلی بی سر و صدا شروع شد، تا جایی که خیلی از کارشناسان و فعالان حوزه دارو و

البته رسانه‌ها، نسبت به این اقدام غیرمنتظره وزارت بهداشت، موضعی منفی گرفتند. اما هر چه بود، این طرح شروع شد تا

شاهد فعل و انفعالاتی در زنجیره تأمین داروی کشور باشیم.

هرچند این طرح با یک شروع توفانی آغاز شد و در روزهای اول اجرا، پرداختی‌ها به داروخانه‌ها در اسرع وقت انجام می‌شد؛ اما

این موضوع فقط برای چند ماه اول بود، و کم شاهد تأخیر در پرداختی‌های داروخانه‌ها بودیم تا جایی که برای خرید دارو، نقدینگی نداشتند و در نتیجه آن، کمبود دارو اینگونه تشیدید شد.

در همان روزهای ابتدایی شروع طرح دارویار، عنوان شد که هدف اولیه این طرح، جلوگیری از قاچاق دارو به خارج از کشور

و واقعی شدن قیمت دارو برای تولیدکننده است که هر دو هدف تحت الشعاع حواشی اجرای ناقص آن قرار گرفت و امروز بعد از گذشت ۲,۵ سال از اجرای طرح، همچنان شاهد گلایه صنعت از

است. از این ۵۰ همت بیش از ۳۰ همت از بیمه‌ها و مجموعه دارویار طلب دارند.

رئیس هیئت مدیره انجمن پخش دارو و مکمل ایران تاکید کرده بود: بدھی‌های دولت کمر صنعت و زنجیره را از ابتدای انتها خرد می‌کند و مشکل امروز صنعت ما؛ که حالت خوب نیست؛ به دلیل کمبود نقدینگی است. در این سی و چند سال که انجام وظیفه می‌کنم این وضعیت کاملاً بسابقه است، شرایطی که دولت بدھی زیادی دارد و فشار به حوزه دارو و مجموعه داروخانه، پخش و تولید وارد می‌کند و نمی‌دانیم در آینده چه اتفاقی خواهد افتاد!

هاشمی ادامه داده بود: وقتی در دانشگاه‌های علوم پزشکی تعریف‌ها در همه ابعاد نه فقط دارو درست پرداخت پرداخت شود، و بیمارستان دخل و خرجش نمی‌خواند، پولی نمی‌ماند که به دارو و موادر دیگر پرداخت شود. به اسم دارو از بهمن سال گذشته تا امداد ۱۴۰۳ بیش از ۴۲ همت پول گرفته‌اند، ولی یک ریال به ما نداده‌اند! هیچکس هم پاسخگو نیست، در مهرماه قرار بود ۱۰ همت تهاتر انجام شود، یک همت در حوزه تأمین اجتماعی انجام شد و بقیه‌اش را متوجه نشدمیم چه اتفاقی افتاد که اگر انجام می‌شد بخشی از مشکلات این حوزه مرتفع می‌شد. اگر الان و اکنون به داد صنعتی که افتخار ایران است نرسند، آسیب جدی می‌بینند.

*

اگر دارویار به حال خود رها شود، و به «کما» برود، آن وقت است که کار سخت‌تر بشود و ای بسا به «مرگ ابدی» فرو غلتدد؛

نارسایی‌های این طرح را به مسئولان مربوطه گوشزد کرد و گفتیم که منابع طرح باید تأمین شود تا با شکست مواجه نشود و دولت باید به گونه‌ای گام بردارد که برای خدمات درمانی و هزینه دارو، پرداختی از جیب مردم نسبت به شهریور ۱۴۰۰ افزایش پیدا نکند. در واقع مهم‌ترین اولویت ما تأمین منافع و توجه به تأمین، تدارک و داروی مردم و موقفيت طرح بوده است. در همین حال و بعد از گذشت سه سال از اجرای طرح دارویار، سیدابراهیم هاشمی، رئیس هیئت مدیره انجمن پخش دارو و مکمل ایران، با عنوان این مطلب که حال بازار دارویی ایران از ابتدای انتها زنجیره خوب نیست، گفته بود: دلیل عدمهای این است که در کشور علت را برطرف نمی‌کنیم، فقط دنبال این هستیم مقطعي کار کنیم و معلول را گذرا حل می‌کنیم، به همین دلیل چالش‌های صنعت به راحتی قابلیت حل شدن ندارد.

وی افزوده: یکی از جاهایی که بیشترین آسیب را به مجموعه صنعت می‌زند مطالبات حوزه دولتی است که دو بخش است، جایی که مجبور می‌شویم به دانشگاه‌های علوم پزشکی، بیمارستان‌ها و مراکز دولتی به زور کالا بدھیم، بدھی بالای ۱۴ و ۱۶ ماه دارند و مطالبات ۲۵ پخش اول کشور از دانشگاه‌های علوم پزشکی از ۲۱ همت بیشتر است و مجموعه زنجیره تأمین دارو را فلجه کرده است.

هاشمی تصویح کرده بود: اگر به اینها مطالبات ما از مجموعه هلال احمر، تأمین اجتماعی، سایر نهادهای وابسته به دولت اعم از مراکز نظامی و وابسته به دولت را هم اضافه کنیم، قریب به ۴۰ همت از مجموعه دولت به شکل مستقیم طلب داریم.

سیدابراهیم هاشمی: حال بازار دارویی ایران از ابتدای انتها زنجیره خوب نیست، دلیل عدمهای این است که در کشور علت را برطرف نمی‌کنیم، فقط دنبال این هستیم مقطعي کار کنیم و معلول را گذرا حل می‌کنیم، به همین دلیل چالش‌های صنعت به راحتی قابلیت حل شدن ندارد

اگر قرار باشد همچنان نظام درمان گرفتار روزمرگی‌ها باشد و با مشکلات بی‌خیالی کند، آن هم مشکلاتی که یکی یکی سر بر می‌آورند، این خاموشی دور از انتظار نیست...

تا زدها بقیه طلب شرکت‌های پخش دارو که بیش از ۵۰ همت می‌شود، از داروخانه‌ها است، اما مشکل داروخانه‌ها این است که بخش عمده مطالبات آنها (داروخانه‌ها) از بیمه‌ها و طرح دارویار

گفت و گو با دکتر هوشنگ قاسمی
(مدیر عامل شرکت شیمی دارویی دارو پخش)

همه مشکلات در برابر حقیقت ذوب می‌شوند

آن هم در کرمانشاه طرح را گذراندم؛ داروسازی عمومی.

◀ فن سالاران: دوره اش چقدر طول می‌کشد؟

● ۵ الی ۵/۵ سال؛ بعدش Ph.D. است که گرایشات آن، داروسازی صنعتی، اقتصاد دارو، بالینی، علوم پایه مثل شیمی تجزیه و... است. دوره‌ی طرح من در قصر شیرین و سرپل ذهاب می‌گذشت و همان جا هم پل زدم و اولین داروخانه‌ی بعد از جنگ را راه اندازی و افتتاح کردم، مشغول بودم تا این‌که بعد از مدتی، آن جا را تعطیل کردم و برای اولین بار به (شرکت تماد) و بخش صنعت آمدم.

◀ فن سالاران: چه سالی بود؟

● حوالي سال ۱۳۷۹ یا ۱۳۸۰ بود. به تماد با پست مسئول فنی وارد شدم. زمان مدیر عاملی مهندس فرامرز اختراعی بود و دکتر نجفی عرب هم داشت هلدینگ تی‌پی کو را سر و سامان می‌داد.

◀ فن سالاران: این روزها منهای حال خراب برخی شرکت‌های دارویی، حال شرکت‌های خوب هم چندان خوب نیست! اما قبل از این‌که بخواهیم وارد مباحث اصلی بشویم، کمی از خودتان بشنویم. کجا و کی متولد شدید و...؟

● دکتر هوشنگ قاسمی: بسم الله. متولد سال ۱۳۴۴ کرمانشاه هستم. تا دوره متوسطه در بهترین دبیرستان کرمانشاه (امام خمینی) تحصیل کرده‌ام و بعد هم وارد رشته داروسازی شدم. سال بعد از انقلاب فرهنگی، ۱۳۶۳ کنکور دادم و در رشته داروسازی قبول شدم، به تبریز رفتم و رشته داروسازی را در دانشگاه علوم پزشکی تبریز خواندم.

برخی از استادانی که الان هستند، هم دوره‌ای‌های ما بودند؛ دکتر مقیمی، دکتر عرفان (خدارحمت‌شان کند)، دکتر امانی (که در ایران هورمون مشغول است)، دکتر زمانی (در باختر بیوشیمی)، دکتر حریریان (استاد دانشگاه تهران) و...؛ بعد از

شدم و به هلدينگ تى پى کو رفتم. تپیک هم در همین اثنا، شکل گرفته و نگرفته، منحل و در تى پى کو ادغام شد. در واقع شد معاونت ماده اولیه تى پى کو؛ که دکتر حسن بایرامی مسئول اش شده بود. دکتر بایرامی همان سال ۱۳۹۵ رفت و مدیر عامل شرکت زاگرس فارم دپارس شد، و من این مسئولیت را بر عهده گرفتم.

◀ فن سالاران: بله خب، از اینجایش دیگر یادم هست. خدا حفظشان کند آقای دکتر شانه‌ساز را، مدیر عامل تى پى کو بود و چه افراد سنگین و وجیهی در جای جای آن حضور داشتند...

● دکتر شانه‌ساز که از تى پى کو رفت، من هم رفتم؛ حدود یک سالی و در داروخانه شخصی ام (در تهران) مشغول بودم و دلم می‌خواست این موضوعات و جایه‌جایی‌ها را کمی هضم کنم! در آن سال، دکتر سعید کوچکی با حکم دکتر محمد رضوانی فر شده بود مدیر عامل لابراتوارهای رازک. به من گفت: بیا رازک و مدیر کارخانه بشو. می‌آیی؟ من هم که به شخص دکتر کوچکی خیلی ارادت داشتم، قبول کردم و دوباره به صنعت برگشتم. رفتم رازک و مدیر کارخانه شدم و حدود دو سالی هم در آن جا بودم.

◀ فن سالاران: لابد وقتی دکتر کوچکی از رازک جدا شد، شما هم جدا شدید؟

● بله! دکتر کوچکی که آمد شیمی دارویی داروپخش؛ راستش من هم در عجب این تغییرات، دوباره رفتم و به کارهای خودم رسیدگی کرد! شاید به تبار و معرفت‌های وجودی آدم هم ربط داشته باشد، نمی‌دانم! اما به هر حال ما همه، عواطفی داریم و باید بتوانیم در محیطی مطلوب و آرام، به دوا و درمان بپردازیم؛ و قبلش خودمان آرام بوده باشیم و...

◀ فن سالاران: فکر کنم اگر دکتر کوچکی نبود، کلا صنعت را می‌بوسیدید و کنار می‌گذاشتید، مثل فوتbalیست‌ها که کفش‌هایشان را در اوج می‌اویزنند! شاید شوخي فرض کنید، اما از منظر دراماتیک؛ به قول شما سینمایی‌ها؛ واقعاً همین طور است! البته من واقعاً به صنعت هم علاقه داشتم و دارم و زیاد برای محیط خصوصی تر داروخانه و غرق شدن در بدیهیات زندگی ساخته نشده‌ام. بنابراین وقتی مجدداً دکتر کوچکی یک فراخوان داد که بیا و در شیمی دارویی داروپخش، مدیر R&D شو، پذیرفتم. واقعیت اش است که من

◀ فن سالاران: پس بیش از دو دهه است که ساختارهای گروه دارویی تامین را می‌شناسید و...

● بله. در تماد مراتب مسئول فنی را گذراندم. بعد، پروژه‌ای برای انتقال پلت بود؛ که ما برای اولین بار پلت‌های دارویی را به ایران وارد کردیم. بعد از آن، به وادی تولید هم کشیده شدم. یعنی ما یک واحد تولیدی پلت تاسیس کردیم که الان هم در تماد موجود است و دارند کار می‌کنند. در واقع شروع اولین پلت‌های ایران در مقیاس صنعتی با ما بود. بعدش، معاونت تضمین کیفیت شدم و مدت‌ها در همین پست فعالیت داشتم.

◀ فن سالاران: به تان پیشنهاد مدیر عاملی ندادند؟

● اتفاقاً پیشنهاد مدیر عاملی هم شد، ولی نمی‌دانم چرا از تماد بیرون نیامدم! شاید برای این بود که واقعاً آن جا را دوست داشتم؛ از سال ۹۵ تا ۹۷ در آن جا بودم، و مجموعاً ۱۶ سال در پست‌های مختلف در تماد کار کرده‌ام و تقریباً مثل مدیر کارخانه بودم، چون همه چیز به من ارجاع می‌شد و با چندین مدیر عامل کار کرده‌ام.

◀ فن سالاران: روحیه مدارای شما قابل تحسین است، زمانی زیاد هم در تماد گذراندید.

● من از مسئول فنی شروع کردم، بعد به بخش تولید رفتم، بعد تضمین کیفیت، و در مسائل مدیریتی آن جا هم حضور داشتم، مثل استقرار نظام GMP. در اصل در دوره ما بود که نظام GMP در تماد مستقر شد؛ در آن موقع، اصلاً چیزی به نام GMP در صنعت ماده اولیه وجود نداشت، بخش تضمین کیفیت هم نداشتیم، که راه اندازی کردیم و کم کم کارهایی از این دست شکل گرفت.

◀ فن سالاران: پس باید با دکتر سعیدی هم کار کرده باشید، همین دکتر سعیدی که به تازگی شدند مدیر عامل شستا.

● بله. مهندس اختراعی؛ که در فاصله ۱۳۸۴ تا ۱۳۷۵ مدیر عامل بود؛ از تماد خارج شد و مأموریت پیدا کرد که هلدينگ مواد اولیه (به نام تپیک) را پایه‌گذاری کند که فقط شرکت‌های مواد اولیه در آن حضور داشتند. بعد از ایشان، برای یک سال (۱۳۸۴) دکتر محمد رضا سعیدی (مدیر عامل الان شستا)، مدیر عامل شد؛ و بعدش هم به ترتیب مهندس جمشید صادقی (۱۳۸۵)، مهندس مهدی جاریانی (۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹) و دکتر سید مهدی موسوی (۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴) مدیر عامل بودند. من سال ۱۳۹۵ از تماد منفک

بحران نقدینگی در صنعت، و در شرکت‌های گروه، مشکل اصلی بوده است؛ همین؛ و مثل یک بیماری مُسری به ما هم منتقل شده!

این بحaran نقدینگی ابتدا در شرکت‌های محصول نهایی‌ساز ایجاد شد و بعد ویروس‌اش منتقل شد!

◀ فن سالاران: فکر کنم اگر دکتر کوچکی نبود، کلا فوتbalیست‌ها که کفش‌هایشان را در اوج می‌اویزنند!

● شاید شوخي فرض کنید، اما از منظر دراماتیک؛ به قول شما سینمایی‌ها؛ واقعاً همین طور است! البته من واقعاً به صنعت هم علاقه داشتم و دارم و زیاد برای محیط خصوصی تر داروخانه و غرق شدن در بدیهیات زندگی ساخته نشده‌ام. بنابراین وقتی مجدداً دکتر کوچکی یک فراخوان داد که بیا و در شیمی دارویی داروپخش، مدیر R&D شو، پذیرفتم. واقعیت اش است که من

شرکت‌های دور و برای ما رقم زده‌اند، بود! ما هم عالی بودیم. موضوعات از ۶ ماه اول سال جاری رفته‌رفته آغاز شده و خودش را نشان داده است. شما اگر به صورت تیتروار به فهرست مطالباتی که الان از گروه‌مان داریم، نگاهی بیاندازید، خواهید دید که مجموعه شیمی‌دارویی داروپخش راه خودش را رفته و سالم هم رفته و اساساً نباید موضوعی برایش پیش می‌آمدنا.

◀ فن‌سالاران: خب آن معضلات چیست؟ و آیا داننه‌ای هم دارد؟

● بیینید! کلا بحران نقدینگی در صنعت، و در شرکت‌های گروه، مشکل اصلی بوده است؛ همین؛ و مثل یک بیماری مُسری به ما هم منتقل شده!

این بحران نقدینگی ابتدا در شرکت‌های محصول نهایی‌ساز ایجاد شد و بعد ویروس اش منتقل شد!

ما عمدتاً و از قدیم‌الایام حدود ۶۰ درصد فروش ماهیانه خودمان را به صورت سنتی به سه شرکت فارابی، کارخانجات داروپخش و رازک داشته و داریم. ۴۰ درصد باقی آن هم مربوط به شرکت‌های بیرون از گروه است. ما الان با ۳۲ شرکت محصول‌ساز کار می‌کنیم و طلب اصلی ما از سه شرکت گروه است، که حدود ۲۵ درصد بودجه فروش‌مان می‌شود. در واقع کل داستان همین است.

اگر آن سه شرکت مشکلات‌شان مرتفع شود - که ما از صمیم قلب‌مان دعا می‌کنیم واقعاً عمیقاً که چنین شود - همه نقدها به قول شما، در برابر حقیقت شیمی‌دارویی داروپخش ذوب خواهد شد. ما که کارمان را کرده و محصولات‌مان را تولید کرده و حتی به فروش هم رسانده‌ایم. ما که دیگر کاری نداریم، ما مترصد وصول مطالبات و دریافت‌ها هستیم. به نظر شما این اتفاق خواهد افتاد؟

◀ فن‌سالاران: البته که فن‌سالار اصلی شمایید و بسیار بیش‌تر از ما در جریان امور هستید. ما هم واقعاً آرزو می‌کنیم که از سر این صنعت عز تمند، دفع شر شود.

● نگرانی ما آن جاست که چک‌ها به بانک می‌رود و از پشت باجه بر می‌گردد! وضعیت دو شرکت مجموعه چندان که باید، خوب نیست. ما سابق بر این، مثلاً ماده موثره لوزارتان می‌خریدیم، گاپاپتین می‌خریدیم، تیامین می‌خریدیم، و می‌دانستیم برای سال آتی، این اقلام و محصولات‌مان را فروخته‌ایم. اما امسال این طوری نشد، این‌طوری نیست! چون گردش نیست، تقاضای قابل اجابت هم...!

◀ فن‌سالاران: بانک‌ها چه؟ از تسهیلاتی که می‌دهند چرا استفاده نمی‌کنید؟

● راستش! آن جا هم جاده‌ها ناهموار شده است! سیاست انقباضی بانک‌ها، امروز خودش باری شده است روی دوش صنعت! در این ۶ ماهه، شرایط بانک‌ها هم به مشکلات ایجاد

خیلی به R&D و کارهای تحقیق و توسعه علاقمند و در این دو سال هم این بخش شرکت، ثمراتی خوب داده است. محصولات جدید و کلا R&D شیمی‌دارویی داروپخش که متحول شد به ما نشان "غزال دانشبنیان" دادند. محصولات جدید تولید کردیم و فروش محصولات جدیدمان هم خوب بود و...

◀ فن‌سالاران: دکتر کوچکی، سال ۱۴۰۲ از شیمی‌دارویی داروپخش رفت؟

● بله، بعد از ایشان، من به عنوان مدیرعامل معرفی شدم و تا الان هم در خدمت‌تان هستم.

◀ فن‌سالاران: از منظر تایتل و نگاه ما، شما دقیقاً یک فن‌سالار هستید و تمامی مراتب صنعت را پله پله طی کرده‌اید و این خیلی خوب است. سال اول مدیرعاملی تان هم که فوق العاده بودید و انتظارات را تا سقف بالا بردید. امسال چه شد که آن سیر، تداوم نیافت؟ البته می‌بینیم که در کمال، شرکت کماکان سودده است و گرددش خودش را هم دارد، اما از آن مبنای مقایسه‌ای در سال قبل کمی فاصله دارید، چرا؟!

● تند رفتیم! (می‌خندید) بله. سال اول خیلی خوب بود؛ به خاطر این‌که خبری از هیچ کدام از این مشکلات نقدینگی و معضلاتی که

◀ فن سالاران: آقای دکتر! چه شرایطی حادث شود برای شما و جریان کار شرایطی مطلوب خواهد بود؟

● رفع مشکلات تامین، و به ویژه مرتفع شدن کاستی‌های نقدینگی. من اگر مدیر بالادستی بسودم، اعتماد مالی را به شرکت‌ها بر می‌گرداندم و با بانک‌ها وارد تعاملات جدی می‌شدم، و الان کمک‌های بیشتری می‌گرفتم. الان همان بنده "فورس مازور" است، که همیشه در قراردادها می‌نویسند، و باید به مجموعه‌ها و زیرمجموعه‌ها کمک جدی مالی شود.

◀ فن سالاران: یعنی با تزریق نقدینگی مشکلات بکل حل می‌شود؟

● صنعت ما مشکلات کم ندارد. اما الان و در درجه اول، یک شوک می‌خواهد تا نفسش بالا بیاید بعد سرمه وصل می‌شود و...؛ آن شوکی که گفتم، همان تزریق نقدینگی است و شاید تا ۷۰ درصد مشکلات کنونی را حل کند.

◀ فن سالاران: همه شرکت‌ها همین‌اند؟

● همه شرکت‌ها همین‌اند! تزریق نقدینگی حرف اول را می‌زند و احیای شان می‌کند.

شما الان ممکن است مثلًا بفرمایید که آقا، بهره‌وری تان پایین است! من عرض می‌کنم؛ اصلاح خواهیم کرد در مرحله بعدی. مرحله اول این است که من مواد را تهییه کنم و در انبار بگذارم و ببرم در خط تولید و بچ بزنم و...

مدیران عامل از صبح که بر سر کارشان می‌آیند با کوهی از مشکلات مواجه هستند. خب مدیریت همین است. من اینجا نشسته‌ام که مشکلات را از سر راه بردارم. طلب هم دارم، روی کاغذ، بسیار هم سود داده‌ام، اما عملابه دلایلی که بسیار سربسته عرض کردم، دستم بسته است!

◀ فن سالاران: چه تعداد محصول تولید می‌کنید؟

● ما حدود ۵۰ تا پروانه داریم، اما اکنون تولیدمان حدود ۲۰ محصول است. امسال و تا آبان، پنجاه درصد بودجه را هم زده‌ایم و با تمام این موضوعاتی که خدمت‌تان عرض کردم و مثل یک درد دل بود، کارها را پیش برد و مسیرمان را هموار خواهیم کرد. شک ندارم.

این روزها دقیقاً مثل یک دوره گذار بود انگار، دوره گذار شیمی‌دارویی داروپخش - و حتی شرکت‌هایی که موجب این تلوانی‌های وحشتناک شدند - این روزها می‌گذرند و صنعت

شده، افزوده شده است! بله، بانک‌ها به بهانه‌های مختلف، تعلل در واگذاری تسهیلات بانکی دارند و یا مدام پا پس می‌کشند! البته برای مجموعه ما نه. ما یک بنگاه خوش حساب هستیم، اما وقتی می‌رویم که وام‌مان را ثبت و اجرایی کنیم، می‌بینیم ضامن‌های مان دیگر اعتباری ندارند! تازه نگاه کنید که سودها را رسانده‌اند به ۳۸ درصد! خب آدم مخاش سوت می‌کشد! یعنی چه؟!

◀ فن سالاران: عملاً انگار همه‌ی مسیرها را قفل کرده‌اند!

● بله! همین‌طور است! من الان ۲۵۰ میلیارد تومان از بانک رفاه تسهیلات آماده دریافت دارم، اما هر دو ضامن من، مشکل چکبرگشته دارند!

◀ فن سالاران: سازمان غذادارو چه؟ از آن‌ها کمک خواسته‌اید؟ بالاخره این سازمان می‌تواند خیلی زیاد تسهیل‌گری کند و اگر من، مسئولی در آن بودم خیلی فوری به موضوعات دو شرکت بسیار بزرگ و معظم کارخانجات داروپخش و لابراتوارهای رازک رسیدگی می‌کردم. گاهی با تزریق یک مسکن و انجام یک کار کوچک درمانی، از رخدادن بسیاری از اتفاقات دیگر می‌توان پیشگیری کرد. حتی که نباید به مو رسیده باشد تا همه به خودشان بیایند!

● از شما برای این نگاه حمایت گرم‌منون. درست است. اما ای کاش آن‌ها به بهانه تامین به موقع مواد اولیه دارویی، مبادرت به صدور مجوز واردات نکنند، ما این قسمت دومش را نمی‌خواهیم!

مثال بزنم؟! وزارتان! آنقدر مجوز داده‌اند و بازار را اشبع کرده‌اند که نگفتنی است! اگر ما نصف قیمت هم در بازار بفروشیم، خرید نمی‌کنند! چون به بهانه‌های مختلف، واردات انجام داده‌اند هم‌چنین سازمان غذادارو محصولات دیگر و استراتژیک ما را، یعنی آزیترومایسین و کلاولولانات را هدف قرار داده است! شنیده‌ها حاکی از آن است که برای شصت تن مجوز واردات داده‌اند! چرا؟! ما برای کل سال، شصت تن تولید داریم! انگار تا عملای خطوط ما را تعطیل نکنند، دست بزنی دارند! ما از مدیریت ارشد گروه‌مان باید بخواهیم که به این پراکندگی‌ها ورود کرده و در حل کردن مشکلات، اقدام عاجل انجام دهد.

بانک‌ها به بهانه‌های مختلف، تعلل در واگذاری تسهیلات بانکی دارند و یا مدام پا پس می‌کشند! البته برای مجموعه ما نه. ما یک بنگاه خوش حساب هستیم، اما وقتی می‌رویم که وام‌مان را ثبت و اجرایی کنیم، می‌بینیم ضامن‌های مان دیگر اعتباری ندارند! تازه نگاه کنید که سودها را رسانده‌اند به ۳۸ درصد! خب آدم مخاش سوت می‌کشد!

◀ فن سالاران: می‌توانم این را در اینجا معرفی کنم: این جا نشسته‌ام که مشکلات را از سر راه بردارم. طلب هم دارم، روی کاغذ، بسیار هم سود داده‌ام، اما عملابه دلایلی که بسیار

سربسته عرض کردم، دستم بسته است!

◀ فن سالاران: چه تعداد محصول تولید می‌کنید؟

● ما حدود ۵۰ تا پروانه داریم، اما اکنون تولیدمان حدود ۲۰ محصول است. امسال و تا آبان، پنجاه درصد بودجه را هم زده‌ایم و با تمام این موضوعاتی که خدمت‌تان عرض کردم و مثل یک درد دل بود، کارها را پیش برد و مسیرمان را هموار خواهیم کرد. شک ندارم.

این روزها دقیقاً مثل یک دوره گذار بود انگار، دوره گذار شیمی‌دارویی داروپخش - و حتی شرکت‌هایی که موجب این تلوانی‌های وحشتناک شدند - این روزها می‌گذرند و صنعت

کجاها، چه مشکلاتی وجود دارد. من فکر می‌کنم اوضاع بهتر خواهد شد. ایشان تجربه کار پراکتیکال را دارند و تجربه‌های عملی لازم و متنوع را هم. انشالله که بتواند مشکلات همه شرکت‌ها را حل کنند.

◀ فن‌سالاران: شما در خانواده‌تان هم دکتر داروساز داشتید یا دارید؟

● آن زمان، نه! اما الان همه در خانواده‌ما، دکتر داروساز هستند. همسرم و سایر بستگان ایشان، همه دکتر داروساز هستند. در داروسازی جذب‌مان خوب است. (می‌خندد).

◀ فن‌سالاران: پس حالا دیگر لطفاً حرف آخر را برای این گفت‌و‌گو بشنویم.

● دو تا عامل در اکوسیستم دارو بر ما اثرگذار هستند. یکی فرآیند داخلی ما است که واقعاً سعی‌مان را کرده‌ایم که درست عمل کنیم. مثلاً در این‌جا، روز اویل که آمدیم سیستم OKR را پیاده کردیم که مخفف‌شده Objectives and Key Results است. در واقع ما یک سری Key Results (نتایج کلیدی) برای واحدها Objectives می‌گذاریم و یک سری (اهداف)؛ و می‌گوییم این Key Results را شما باید به دست بیاورید. یعنی فروشات باید اینقدر باشد به طور مثال، و سایر KR ها...

البته همه این چیزها منوط بر این است که محیط بیرونیات هم با شما هماهنگ باشد؛ وصول مطالبات براه باشد، چرخه گردش مالی‌ات درست بچرخد، تسهیلاتی که می‌خواهید در اختیارتان بگذارند... و این‌ها باعث می‌شود که ما در داخل بتوانیم فرآیندهایمان را اصلاح کنیم. من فکر می‌کنم خوشبختانه از نظر داخلی مشکلی نداریم، و شاید با رفع

گیرهای مالی در آستانه یک جهش هم باشیم. ما برنامه‌های خوبی برای دوره جهش داریم.

اگر این بحث نقدینگی و چرخش‌های مالی خوب و درمان بشود، سعی می‌کنیم فرآیند داخلی را هم به تناسب‌اش ارتقا بدیم. پس الان عرض می‌کنم که اولویت امروز ما دو چیز است: یکی تامین منابع مالی، و دیگری تامین مواد اولیه.

این روزها می‌گذرند و صنعت دوباره روی پا خودش می‌ایستد زیرا آدمهای دلسوز درون‌اش استعدادهای خودشان را بارها نشان داده و اثبات‌اش کرده‌اند.

◀ فن‌سالاران: آقای دکترا! راستی شما واحد کرمانشاه هم دارید...

● بله. دعوت‌تان می‌کنم که تشریف بیاورید و از نزدیک ملاحظه کنید که واحد کرمانشاه ما دو خط GMP خیلی مدرن دارد؛ و بهزودی هم برای افتتاح اش برنامه‌ای خواهیم داشت. ما در این واحد، دو کلینیک جدایگانه برای دو خط GMP جدایگانه با آخرين استانداردهای GMP درست کرده‌ایم؛ و به‌شکل زیرساختی تمام الزامات فنی و GMP را رعایت کرده‌ایم و امید داریم که کرمانشاه با توجه به زیرساخت‌های شیمی و شیمیابی موجود به قطب ماده اولیه کشور تبدیل شود. آن‌جا مثل یک گنج نهفته است. همچنین باید از آقای دکتر سعید کوچکی عزیزم، خیلی زیاد تشکر کنم که اگر الان شیمی‌دارویی داروپخش مشکل کمبود برق ندارد، به خاطر اقدام ارزشمند ایشان در خرید ژنراتوارهای موجود است.

◀ فن‌سالاران: به نظر تان دکتر سعیدی که مدیر عامل شستا شد، برنامه‌ای برای بهبود اوضاع دارد؟

● آقای دکتر سعیدی را خیلی خوب می‌شناسم، فردی بسیار علمی، کاربدی، و بسیار باهوش هستند و خیلی می‌دانند که

سیپروفلوكساسین هیدروکلراید

آنتی بیوتیک

CIPROFLOXACIN HYDROCHLORIDE

راه های ارتباطی با شرکت البرز بالک
sales@alborzbulk.com | www.alborzbulk.com

بازنگری استراتژی در صنعت ماده موثره دارویی ژنریک

ابراهیم اسکندری

اثر ملکه قرمز!

در دنیای فوق رقابتی تولید ماده موثره‌های دارویی ژنریک، استراتژی واقعی اغلب با تاکتیک‌ها برای بهبود شرایط به کار می‌آیند. در حالی که اثربخشی عملیاتی (Operational Effectiveness)، بنج مارکینگ رقابتی (Competitive Benchmarking) و سایر ابزارهای تاکتیکی جای خود را دارند، اما جایگزینی برای یک استراتژی مشخص نیستند. برای پیشرفت، شرکت‌های ماده اولیه‌ساز، باید تمرکز خود را از این اقدامات کوتاه‌مدت به ایجاد مزیت‌های رقابتی پایدار و رقابتی تغییر دهنده. این تغییر زمانی ضروری تر می‌شود که سازمان در گیر اثر ملکه قرمز می‌شود؛ یک مفهوم تکاملی که به درستی چالش‌های "دویدن برای ماندن در محل" را در تجارت API ژنریک نشان می‌دهد.

استراتژی واکنشی می‌شود که قادر جایگاه منحصر به فرد برای سازمان است.

سایر ابزارهای تاکتیکی: ابزارهایی مانند شش سیگما، تولید ناب (lean) و ابتکارات کاهش هزینه می‌توانند از عملیات پشتیبانی کنند، اما جای یک موقعیت مشخص در بازار یا یک پیشنهاد فروش منحصر به فرد را نمی‌گیرند. در حالی که آن‌ها یک شرکت را مؤثرتر می‌کنند، اما از نظر ذی‌نفعان آن را از نظر استراتژیک متمایز نمی‌کنند.

اثر ملکه سرخ (Red Queen Effect)، برگرفته از زیست‌شناسی تکاملی، وضعیتی را توصیف می‌کند که در آن موجودات زنده باید دائمًا سازگار شوند و فقط برای حفظ موقعیت فعلی خود در

اجتناب از تله‌های تاکتیکی

اثربخشی عملیاتی: بهبود فرآیندها، کاهش ضایعات و افزایش کارایی برای سودآوری حیاتی است. با این حال، این‌ها تنها انتظارات پایه در محیط رقابتی امروز هستند. اثربخشی عملیاتی معادل استراتژی نیست، زیرا به راحتی قابل تکرار است و در درازمدت کمی تمایز ایجاد می‌کند.

تحلیل رقابتی: در حالی که دانستن عملکرد رقبا بسیار مهم است و الزامات اساسی کسبوکار به حساب می‌آید، ولی اتفاقی بیش از حد به این معیار اغلب به تقلید به جای نوآوری منجر می‌شود. رقابت کردن با تلاش برای برابری یا کمی پیشی گرفتن از توانایی‌های شرکت‌های رقیب منجر به یک

پیچیده یا امکانات تولید بالا دارند، به دلیل تولید کنندگان توانمند کمتر، بارقابته کمتر روبرو هستند. مثال: یک شرکت متخصص در API‌های با خطر بالا (HPAPI) برای درمان سلطان می‌تواند شهرتی منحصر به فرد ایجاد کند و قیمت‌های برتر را به دست آورد، زیرا شرکت‌های کمتری در این فضای رقابت می‌کنند. در واقع باید جایگاه (positioning) منحصر به فرد در بازار را از نظر سطح دانش فنی تولید و به عنوان یک استراتژی در نظر گرفت.

تاكيد بر يكپارچگي عمودي (Vertical Integration): داشتن مراحل کلیدی زنجирه تامين، از تهيه مواد خام تا توليد نهايی API، امكان کنترل بيشتر بر هزينه‌ها، كيفيت و جدول زمانی تحويل رافراهم می‌کند. يكپارچه‌سازی عمودی زنجирه تامين انعطاف‌پذير تر ایجاد می‌کند و شرکت‌هایی را تمایز می‌کند که به رغم نوسانات بازار می‌توانند به طور مداوم نیازهای مشتری را برآورده کنند. مثال: برخی از شرکت‌ها می‌توانند که امكان کنترل قيمت و

يک محيط در حال تغيير، تکامل يابند. سازمان‌هایی که در حال رقابت‌اند همواره به دنبال کسب مزیت رقابتی هستند تا موقعیت خود را نسبت به رقیبان شان بگیرند. هنگامی که برخی سازمان‌ها این مزیت را کسب می‌کنند، رقیبان آن‌ها نیز یکی پس از دیگری به دنبال دستیابی به مزیتی هستند که از قاله عقب نمانند. این موضوع سبب ایجاد پویایی درون بخشی می‌شود و این نیاز را برای شرکت‌ها به وجود می‌آورد که منابعی بیشتر صرف کنند تا بتوانند در یک موقعیت رقابتی باقی بمانند و یک رقابت مارپیچی احتمالاً بدون ثمر به وجود می‌آید.

در زمینه رقابت API ژنریک، اثر ملکه سرخ سرعت بی‌وقفه نوآوری، انطباق و کاهش هزینه را توصیف می‌کند. شرکت‌ها می‌بینند که دائمًا روی پیشرفت‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، فقط برای ادامه دادن، بدون اینکه سودی قابل توجه در سهم بازار یا سودآوری کسب کنند.

به کار نبردن استراتژی مشخص و برنامه‌ریزی شده در سازمان می‌تواند پیامدها برای کسب و کار مواد موثره دارویی داشته باشد از جمله:

فشار قيمت: در یک بازار شلوغ ژنریک، کاهش قيمت‌ها مکرر است زیرا شرکت‌ها سعی می‌کنند از یکدیگر پیشی بگیرند. اين رویکرد واکنشی یک مسابقه به سمت پایین ایجاد می‌کند و حاشیه‌ها را در سراسر صفحه فشرده می‌کند.

هزینه‌های انطباق (Compliance Costs) الزامات رگولاتوری به طور مداوم در حال تغيير هستند و شرکت‌هایی که این الزامات را اجرا نکنند، دسترسی به بازار را از دست می‌دهند. با اين حال، انطباق به تنها یک تمایز نیست؛ بلکه صرفاً یک بلیط ورودی است.

تمایز محدود: بهبود تدبیری در فرآیندهای جاری شرکت، تمایز معنی دار به نظر می‌رسد دیگر معنی دار نمی‌شود و از سازمان گریزان خواهد شد و منجر به بازاری می‌شود که در آن شرکت‌ها در عرضه‌هایشان تقریباً غیرقابل تشخیص هستند.

ايجاد يك استراتژي پايدار: حرکت فراتر از اثر ملکه سرخ برای جلوگیری از گرفتار شدن در اثر ملکه سرخ، شرکت‌های API ژنریک باید استراتژی‌هایی را اتخاذ کنند که به آن‌ها اجازه دهد بدون افزایش مداوم هزینه‌های عملیاتی، رشد کنند؛ و در واقع راه منحصر به فردی پیدا شود که با شناسایی فرصت‌ها در بازار بمانید و اهداف را به دست بیاورید.

◀ چند استراتژی کاربردی برای دستیابی به هدف

تخصص در تولید مواد موثره با موانع بالا: تمرکز بر API‌هایی با سطح رگولاتوری یا فنی بالاتر می‌تواند بازاری خاص ایجاد کند که رقابت در قيمت را کاهش داده و مشتریان با ارزش بالاتر را جذب می‌کند. به عنوان مثال، API‌هایی که نیاز به سنتز

قابلیت اطمینان بهتر را فراهم می‌کند. این برای مشتریانی که ثبات را بر قیمت‌های اندکی پایین‌تر ترجیح می‌دهند، ارزش ایجاد می‌کند.

توسعه مشارکت‌های انحصاری و بلندمدت: ایجاد روابط عمیق و انحصاری با شرکت‌های بزرگ داروسازی می‌تواند جریان‌های درآمد قابل پیش‌بینی را تضمین کند و نیاز به شرکت در جنگ قیمت‌ها را کاهش دهد. رویکردهای مبتنی بر مشارکت، که در آن شرکت‌های API از نزدیک بر روی پشتیبانی رگولاتوری

اما محدودیت‌هایی کمتر دارند و جای پایی را در این مناطق قبل از رقبا ایجاد می‌کنند.

توسعه ارزش پیشنهادی (Value Propositions) متمایز: فراتر از کیفیت و هزینه، یک شرکت می‌تواند از طریق عواملی مانند تامین پایدار، امور مشتریان یا قابلیت‌های تکنولوژیکی (مثلًا روش‌های شیمی سبز)، تولید در مقیاس متعدد، فرآیندهای سنتزی ویژه متمایز شود. این‌ها می‌توانند با مشتریانی که پایداری زیست محیطی را در اولویت قرار می‌دهند یا کسانی که به شرکای چابکی نیاز دارند که قادر به تغییر سریع هستند، طبق انداز شود. مثال: شرکت‌های API که فرآیندهای تولید سازگار با محیط زیست را اتخاذ می‌کنند، می‌توانند مشتریانی را با تعهدات زیست محیطی جذب کنند. تولید مواد اولیه سبز می‌تواند موقعیتی منحصر به فرد ایجاد کند زیرا مقررات به‌طور فزاینده‌ای از شیوه‌های تولید پایدار حمایت می‌کنند.

در نتیجه، شرکت‌های مواد اولیه ساز ژنریک اغلب گرفتار اثر ملکه قرمز می‌شوند و برای حفظ جایگاه خود بدون سود رقابتی قابل توجهی، مسابقه می‌دهند. با تغییر تمرکز

از اثربخشی عملیاتی و معیار به ابتکارات استراتژیک مانند تخصص، ادغام یکپارچه‌سازی عمودی، و ارزش پیشنهادی متمایز، شرکت‌ها می‌توانند از این چرخه فرار کرده و یک حضور انعطاف‌پذیر و سودآور را در بازار ایجاد کنند. در صنعت در حال تحول API، استراتژی واقعی شامل خروج از رقابت و ایجاد یک مسیر منحصر به فرد است. شرکت‌های API با همسویی با نیازهای مشتری، پیش‌بینی تغییرات نظارتی و ایجاد مشارکت‌ها با سازمان‌ها، می‌توانند مزیت رقابتی پایدار ایجاد کنند.

(regulatory support)، تولید سفارشی، یا بهبود فرآیند اختصاصی کار می‌کنند، می‌توانند منجر به حفظ مشتری API بیشتر شوند. مثال: ارائه پشتیبانی رگولاتوری یا انواع سفارشی شده می‌تواند ارزشی قابل توجه برای مشتریان اضافه کند و وفاداری را تقویت کند.

اتخاذ دیجیتالی سازی پیشرفت و تجزیه و تحلیل داده‌ها: استفاده از تجزیه و تحلیل داده‌ها برای تعمیر و نگهداری پیش‌بینی شده، کنترل کیفیت و بهینه‌سازی زنجیره تامین می‌تواند به طرزی قابل توجه کارایی عملیاتی را فراتر از تاکتیک‌های استاندارد افزایش دهد. این به متمایز کردن یک شرکت با کاهش زمان‌های خرابی برنامه‌ریزی نشده و بهبود آمادگی برای انطباق با الزامات رگولاتوری، که در یک صنعت بسیار دارای مقررات حیاتی هستند، کمک می‌کند. مثال: یک سازنده API با استفاده از تجزیه و تحلیل پیشرفته می‌تواند نیازهای تعمیر و نگهداری تجهیزات را پیش‌بینی کند، زمان خرابی را کاهش دهد و برنامه‌های تولید ثابتی را حفظ کند، که مشتریان در زنجیره تامین خود ارزشی زیاد برای آن قائل هستند.

در زمینه رقابت API ژنریک، اثر ملکه سرخ سرعت بی‌وقفه نوآوری، انطباق و کاهش هزینه را توصیف می‌کند. شرکت‌ها می‌بینند که دائمًا روی پیشرفت‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، فقط برای ادامه دادن، بدون اینکه سودی قابل توجه در سهم بازار یا سودآوری کسب کنند

گسترش به بازارهای نوظهور با رقابت کمتر: در حالی که بازارهای اصلی داخل کشور همچنان جذاب هست، بازارهای نوظهور اغلب با رقابت شدید و موانع نظارتی کمتری روبرو هستند. شرکت‌ها با هدف قرار دادن چنین مناطقی با API‌های متناسب با پروتکل‌های درمان منطقه‌ای، می‌توانند به جریان‌های درآمدی دست‌نخورده دسترسی پیدا کنند. مثال: یک شرکت می‌تواند روی درمان‌های بیماری‌های خاص یک منطقه نادیده گرفته شده در بازارهای آفریقا یا آسیای مرکزی و منطقه CIS تمرکز کند، جایی که الزامات نظارتی در حال تکامل هستند.

برند داروسازی فارابی و ارتقاء تصویر ذهنی مخاطب

شرکت داروسازی فارابی با تثبیت برند خود در جامعه داروسازی و پزشکی نام خود را بعنوان اولین آتنی بیوتیک ساز کشور ثبت نموده و سالیان متتمادی بعنوان پیشرو در بازار دارویی فعالیت داشته است. در سال های اخیر رشد شرکت های داروسازی و به تبع بازار رقابت محصولات چشمگیر بوده و بازار آتنی بیوتیک های خوراکی از این مسئله مستثنی نبوده است.

تیم مدیریتی این شرکت با آگاهی از این موضوع مبادرت به ترسیم نقشه جایگاه یابی برند (Brand Position map) نموده که مشتمل بر تیمی سازمان یافته برای گشودن پنجره ای گسترده تر به ذهن مشتری می باشد.

Brand Positioning اعتقاد دارد که جامعه مخاطب، اولین ها را با جزئیات می شناسند ولی دومین ها...!
لذا این شرکت Re-Positioning سعی دارد جایگاه خود را بر بالاترین پله نرdban تثبیت نماید.

در بازار رقابتی امروز، شرکتهای پیرو، تلاش می کنندبا تمرکز بر سیاست های ریالی ترویج محصول، جایگاه خود را در مرکزیت بازار بدست آورند و تکیه این نوع بازارسازی صرفاً مقطوعی و Offer base می باشد و پایه آن مستحکم نیست ولی شرکتهای پیشرو با الگوی توسعه بازار بر متمایز بودن، اهتمام ورزیده و فونداسیون آن بر مبنای اصول بازاریابی و عرضه و تقاضا می باشد.

از جمله گام های اجرایی شرکت داروسازی فارابی در طراحی نقشه جایگاه یابی برند، تعیین و ارتقاء جنبه های منحصر بفرد خود در مقایسه با رقبیان است.

تیم مدیریتی این شرکت بعنوان آتنی بیوتیک ساز برتر کشور سعی دارد با قدرت بخشیدن به کهن الگوی مراقب، برند خود را که از مهم ترین دارایی شرکت می باشد، حفظ و ارتقاء بخشد، چرا که یک برند موفق، ابتدای امر تفکر ایجاد می کند و براساس آن مخاطبین خود را جذب می نماید.

داروسازی فارابی با بازنگری در برنامه جامع بازاریابی و آنالیز چرخه عمر محصول و مشتری، برنامه منسجمی برای توسعه محصول و بازار خود در پیش دارد.

دکتر امیرحسین قلمبر
معاون بازاریابی ، فروش و توسعه محصول

با این روند، شرکت‌های دارویی دچار مشکل می‌شوند

اشاره:

روی گشاده دکتر یحیی میرزایی و پای کار بودن؛ که ویژگی همکاران تماد است؛ موجب شد که این بار هم به بیانه چالش‌های نقدینگی، پای حرف‌های ایشان بنشینیم، که حرف بسیاری از اهالی صنعت است؛ و نکاتی مهم از این دوره دارویی کشور را در دل خود ثبت و ضبط کرده. در این میزگرد که در دفتر دکتر یحیی میرزایی، مدیر عامل شرکت تولید مواد اولیه دارویی‌خش (تماد) انجام شده، علاوه بر خود دکتر میرزایی، مهندس عباس پیلتون (معاون مالی و اداری)، مهندس خلیل پروانه زارع (مدیر مالی) و مهندس علی میرزایی (مدیر تامین منابع مالی و اعتبارات) هم حضور داشتند. زحمت دبیر این میزگرد با دکتر مهدی خلیلی، مدیر روابط عمومی تماد بود که با مناعت طبع، فرصت را برای مجموعه و همکاران خود فرام آورد.

◀ فن‌سالاران: این روزها، یکی از سخت‌ترین روزهای صنعت دارویی کشور است و در همه موضوعات مشکلاتی حادث شده که دامن برخی شرکت‌های بدون مسئله را هم گرفته است.

دکتر یحیی میرزایی: بله، اول، یک خدا قوت به شما و همکاران فن‌سالاران؛ که زبان گوبای صنعت دارویاسازی شده‌اید؛ بگوییم. من قریب به ۲۲ سال است که در صنعت دارویی کشور فعال، دکتری شیمی آلی دارم، و از همان ابتدای کار هم در کارخانه تماد مشهد مشغول خدمت بوده‌ام. می‌توانم عرض کنم که تا به امروز چنین شکلی از صنعت را ندیده بودم، که این طور آشتفتگی در کار بیفتند و بخشی هم دامن کسانی را بگیرد که نقشی در رخدادهای دارند. شما بهتر می‌دانید که از اواخر سال ۱۴۰۲، مساله اصلی و حرف

اول صنعت داروسازی، مشکل نقدینگی بوده است. همه اهالی صنعت دارویی مطلع اند و صدای‌های مختلفی هم از افراد مختلف بلند شده است؛ از ارگان‌ها، شخصیت‌های حقیقی و حقوقی گرفته تا مدیران صنایع دارویی. ما انتظار داشتیم که متولیان امر زودتر عکس العمل نشان داده و در رفع چالش‌ها سریع تر اقدام کنند. اما به نظر می‌رسد هرچه جلوتر آمدیم مشکلات بیشتر شده و الان هم به جایی رسیده که صنعتگران حوزه دارو فریاد می‌زنند که به ما کمک کنید! خب! این چالش در آینده ممکن است تولید را هم با مشکلات مواجه سازد.

◀ فن‌سالاران: حالا قطعاً به موضوع برمی‌گردیم، تماد که اوضاعش همیشه خوب بوده است.

موضوع را به کرات عنوان کرده و گفته‌اند خطر در کمین است...
مهندس عباس پیلتن: البته از حق نگذربیم گه‌گاهی اراده‌هایی هم دیده می‌شود که برای حل مشکلات، ولی باز می‌بینیم که کار ناقص می‌ماند و به سرانجام نمی‌رسد! مثلاً فرض کنید که بعضی موقع یک نقدینگی به دانشگاه‌ها تزریق می‌شود. دانشگاه‌ها به جای این که بیانند این وجه را در مسیر دارو هزینه کنند، صرف هزینه‌هایی می‌کنند که از دید خودشان مهم‌تر است که عملاً می‌توان گفت کار ابتدی می‌ماند و به نتیجه مطلوب نمی‌رسد.

◀ فن‌سالاران: این مشکل نقدینگی از کجا به وجود آمد؟ آیا تاریخ و زمانی دارد و عوامل آن چه بود؟

دکتر میرزاپور: بخشی مهم از این مشکل نقدینگی به اجرای ناقص طرح دارویار بر می‌گردد. طرح دارویار قرار بود بودجه‌ای را به داروخانه‌ها و صنعت داروسازی برگرداند و بلافصل عمل کند، اما اصطلاحاً کامل انجام نشد و الان هم ناقص دارد انجام می‌شود. پس در درجه اول مساله بر سر دارویار است. مساله دوم به نظرم سیاست انقباضی بانک‌ها در ارائه تسهیلات بود. از یک طرف، شرکت‌ها در این چالش نقدینگی چکشان برگشت خورده، از طرف دیگر بانک هم قوانینی دارد که به دلیل چک برگشتی، نمی‌تواند تسهیلاتی ارائه کندا به همین نسبت و به صورت شبکه‌ای همه به هم وصل و گرفتار شده‌اند. یک قفل شدگی در تسهیلات بانکی پیش آمده، که ستاد تسهیل

دکتر میرزاپور: بله. به حمد الهی، شرکت تماد اوضاع خوب است، اما ما هم از اوضاع متاثر می‌شویم به هر حال! باتوجه به این که در ابتدای زنجیره تامین قرار داریم، در اصل ما باید جزو اولین شرکت‌هایی باشیم که این فشار و این کمبود نقدینگی را حس کنیم؛ و حس هم می‌کنیم، اما تا الان سعی کرده‌ایم در درجه اول، به هیچ‌وجه مشکلات نقدینگی و مالی را متوجه همکاران خودمان نکنیم و آن‌ها این مشکلات را احساس نکنند، هرچند که همه از کلیت موضوع آگاه‌اند به‌طور کلی.

مع‌الوصف با پرداخت به موقع حقوق و مزایای کارکنان مان سعی کردیم خللی در روندها به وجود نیاید و آن‌ها صرفاً دغدغه تولید را بی‌بگیرند. الان تعداد چک‌های برگشتی مشتریان ما؛ که غالباً هم از صنایع دارویی و صاحبان شرکت‌های صنایع داروسازی است؛ بیش‌تر شده و با ادامه یافتن این ماجرا، و عدم تزریق نقدینگی، شرکت‌های بیش‌تری هم داخل مشکلات خواهند شد.

◀ فن‌سالاران: بله طبیعی است چون همه به هم در یکی از مفاسد مرتبه می‌شوند...

دکتر میرزاپور: تماد تامین کننده حدود ۲۰ درصد مواد موثره مورد نیاز صنعت دارویی کشور است و ابتدای زنجیره تامین قرار دارد. ما با مشتریان که شرکت‌های تولید کننده محصول نهایی هستند هم مدارا کرده‌ایم و چک‌های سرسی‌شده‌شان را نگه داشتیم. انشـالـه که به‌زودی راه‌ها هموار شوند. نـگـرانـی ما بیشتر در حوزه

دکتر یحیی میرزاپور:
باتوجه به این که در ابتدای زنجیره تامین قرار داریم، در اصل ما باید جزو اولین شرکت‌هایی باشیم که این فشار و این کمبود نقدینگی را حس کنیم؛ و حس هم می‌کنیم، اما تا الان سعی کرده‌ایم در درجه اول، به هیچ‌وجه مشکلات نقدینگی و مالی را متوجه همکاران خودمان نکنیم

باید ورود کند. از طرفی فرآیند تخصیص ارز و تامین ریال هم چالش‌های خودش را دارد! این هم یک اختلال دیگر است که در فرآیند زنجیره تامین اثر می‌گذارد و...

◀ فن‌سالاران: آیا ممکن است مشکلات آنقدر دامنه پیدا کند که گریبان شرکت‌هایی مثل تماد را هم بگیرد؟

تولید است و اگر نتوانیم مواد اولیه‌مان را که خربد نقدی است، تامین کنیم، لاجرم تولید با چالش مواجه می‌شود و من امیدوارم که به آن نقطه نرسیم. البته این هشدار را قبل از دستان داده‌ام؛ هم اعضای محترم سندیکای مواد اولیه و هم سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی و خود مدیران عامل اغلب شرکت‌های داروسازی در نشست‌هایی که با اصحاب رسانه داشتند، این

﴿فن‌سالاران: مزیت رقابتی شما مگر در کیفیت تولیدات نیست؟﴾

دکتر میرزا‌بی: البته که مزیت رقابتی در کیفیت تولیدات ما هست، اما قیمت تمام شده واردات بعضاً در برخی محصولات پایین‌تر است. واقع این است که آن شرکت چینی برای تولید مواد موثره نیاز به واردات مواد اولیه ندارد و خودش تامین‌کننده است. ولی در کشور ما مواد اولیه، بیش‌تر وارداتی است. بحث ما در واردات مواد موثره دارویی است که در کشورمان و با کیفیت بالا تولید می‌شود و حتمن نیاز‌مند حمایت است. اگر کیفیت مهم است، و نگاهی استراتژیک به حوزه دارویی و نظام سلامت داریم، باید از تولید داروی ایرانی حمایت کنیم. لاقل به مواد موثره دارویی که با کیفیت جهانی در کشورمان تولید می‌شود، اجازه واردات ندهیم.

﴿فن‌سالاران: ما فکر می‌کردیم که مسئله واردات نباید شما را ناراحت کند!﴾

دکتر میرزا‌بی: در اصل همین‌طور بوده است. دوره وصول مطالبات که الان در صنعت دارو از شش ماه کمتر نیست، خودش

دکتر میرزا‌بی: همان‌طور که می‌دانید امسال شرکت تماد یک رشد خیلی خوبی در حوزه فروش و تولید در مقایسه با عملکرد سال ۱۴۰۲ ۱۴۰۲ داشته که در صورت‌های مالی شرکت به خوبی مشخص است. اما این مفهوم، دلالت کلی پیدا نمی‌کند! شرکت‌های هم‌گروهی ما در تی‌پی کو و خارج از گروه، تعهدات مالی‌شان را نباید نسبت به تماد به تعویق بیندازند. لذا اگر احیاناً صدای ما از طریق رسانه شما قرار است که به مخاطبان برسد به همه همکاران و صنعت دارو عرض می‌کنیم که اگر تماد متوقف بشود، شما نیز متوقف می‌شوید. چون تماد به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده مواد اولیه موثره دارویی کشور که بیش از ۲۰ درصد مواد اولیه مورد نیاز صنعت داروی کشور را تامین می‌کند، اگر تولیدش با مشکل مواجه شود و دچار وقفه تولیدی شویم، یقیناً شرکت‌های تولیدکننده محصول نهایی هم با مشکل مواجه می‌شوند.

﴿فن‌سالاران: بله خب، پیام‌تان واضح و درست بود.﴾

دکتر میرزا‌بی: موضوع بعدی مجوزهایی است که بعضاً به برخی از شرکت‌ها برای واردات، چه داروهای برنده و چه ژنریک داده

دکتر یحیی میرزا‌بی:
مزیت رقابتی در کیفیت تولیدات ما هست، اما قیمت تمام شده واردات بعضاً در برخی محصولات پایین‌تر است. واقع این است که آن شرکت چینی برای تولید مواد موثره نیاز به واردات مواد اولیه ندارد و خودش تامین‌کننده است. ولی در کشور ما مواد اولیه، بیش‌تر وارداتی است.

چالش نقدينگی ایجاد می‌کند. شما فرض کنید وقتی محصولی را تولید می‌کنید ۶ تا ۹ ماه طول می‌کشد تا پول آن به شما برگردد (در خوش‌بینانه‌ترین حالت‌اش). شما چه وقت این پول را پرداخته‌اید؟ یک سال پیش! بنابراین خود این چرخه ایجاد چالش می‌کند.

از طرفی یک شرکت داروسازی وقتی می‌خواهد API را وارد کند با همین فرآیند مشابه ما مواجه است، یعنی دو سال بعد پولش بر می‌گردد. باید بروود و تسهیلات بانکی با نرخ‌های بالا بگیرد و... حالا حساب کنید همان ماده را اگر از داخل با قیمت بالاتر از تولیدکننده خارجی تهیه کنید باز هم به صرفه‌تر است، ولی با دو برابر قیمت خارجی، برای خرید ماده اولیه از کشور خارجی باید

می‌شود، این نکته مهم است که کیفیت مواد موثره دارویی هم در تماد و هم سایر شرکت‌های ماده اولیه ساز کشور بر اساس یک استاندارد جهانی یا فارماکوپه تولید می‌شود. ما توقع داریم که جلوی واردات محصولاتی که ما هم تولیدش می‌کنیم گرفته شود. ما با هزاران مشقت در چالش نقدينگی و چالش‌های تامین مواد اولیه، این‌ها را تولید می‌کنیم، و جریان "تولید" را سر پا نگه می‌داریم. چه معنایی دارد که به محصولاتی مانند متفورمین، استامینوفن، رزوواتستاتین و سایر مواد موثره دارویی در کشور؛ که ما به موقع تولید و عرضه‌اش می‌کنیم؛ اجازه واردات می‌دهند؟ بر اثر واردات، برخی از این محصولات در بازار اشباع شده است.

نهایتاً چک یک ماهه بگیرند و اقلام بسته‌بندی هم همینطور. کار تامین نقدینگی واقعاً در شرکت‌های ماده اولیه ساز بسیار دشوار است. این موضوع را مقایسه کنید با شرکت‌های پخش که اصلاً واردات ندارند و خیال‌شان راحت است که جنس در انبارشان موجود است.

شرکت‌های پخش هم باید با عنایتی بیشتر به چرخه نقدینگی شرکت‌های ماده اولیه ساز و محصول نهایی بنگرند. در زمانی که بیمار دنبال دارو است، آیا من نوعی باید فقط به فکر تجارت و سود باشم که مکمل بخرم که مکمل را نقدی تسویه کنند و بعد مکملی که نقدی تسویه کردند در انبار پخش بماند و الان به زمان امتحان بررسد؟ آیا این درست است؟ دکتر میرزا‌بابی گفتند دوره وصول مطالبات ۹ ماهه است! اما من عرض می‌کنم که خیلی این دوره فراتر رفته و شما داروسازی را پیدا کنید که دوره وصول مطالبات زیر ۴۰۰ روز باشد! در داروسازی‌ها هم همین موضوع هست: یک ساله، چهارصد روزه! شما بروید و از همان داروسازی‌ها سوال کنید.

در صورت‌های مالی شان هم هست، در گزارشات تفصیلی که در کمال می‌گذارند. شما شفاف می‌توانید دوره وصول مطالبات شان را ببینید. بنابراین با این وضعیت دوره وصول مطالبات و ۷۰ درصد خریدهای نقدی شرکت اصلاح‌نمی‌توانیم حرکت کنیم. شما اگر بخواهید با حال تولید، حال صنعت را خوب کنید باید چرخه نقدینگی را سامان دهید بهویژه اینکه در ابتدای زنجیره تامین که شرکت‌های ماده اولیه ساز هستند، نگاهی ویژه حاکم شود. چرخه نقدینگی در شرکت‌های ماده اولیه ساز باید توان پاسخ به تامین مواد اولیه مورد نیاز تولید را پیدا کند. اکنون این چالش‌های ایجاد شده، عرصه را بر همه تنگ کرده و اگر با همین دست‌فرمان جلو برویم این مساله گریبان‌گیر خط تولید هم خواهد شد.

◀ فن‌سالاران: پس آستانه تحمل شما هم پایین آمد!

مهندس پیلتون: بله خب؛ همه از هم متاثرند. از طرفی تنظیم نقدینگی با تخصیص ارز هم هست که خودش بحثی مفصل است. ما نمی‌توانیم نقدینگی را ذخیره کنیم و منتظر تخصیص ارز باشیم. چنین چیزی محال است و نهادهای نظارتی بر آن اشکال وارد می‌کنند. مثلاً اگر ۲۰ میلیون دلار بخواهم تخصیص بگیرم یک‌دفعه بعد از سه ماه، ۵ میلیون دلار می‌آید و ۴۵ روز هم وقت هست که این کار را انجام دهیم. کدام شرکت دارویی را سراغ دارید که ظرف ۴۵ روز بتواند ریال ۵ میلیون دلار را تامین کند و ۵ میلیون دلار خرید ارز بزند؟ سازمان‌های نظارتی اساساً اجازه ذخیره نقدینگی را نمی‌دهند. بنابراین اگر ارز هم به موقع

مبلغ نقد واریز شود، حداقل سه ماه طول می‌کشد که تولید شود، دو ماه حمل دریایی آن طول می‌کشد و... پس اگر به جهت ملی نگاه کنیم، صنعت دارو باید خودش هوای خودش را نگه دارد و اگر شرکت‌های پایه را بخواهند با واردات ضعیف کنند، عملاً ما متوقف و از گردونه خارج می‌شویم!

صورت‌های مالی ما شفاف است، سود ما در کمال و بورس کاملاً مشخص است؛ که یکی از امتیازات شرکت‌های بورسی هم همین است؛ یعنی اتفاقاً نباید فکر کنند که ما سودهای آن چنانی داریم و یا از قبیل تولید کلی سود می‌بریم؛ نه؛ هزینه‌های تولید واقعاً بسیار بالا است.

مهندس پیلتون:
در زمانی که بیمار دنبال دارو است، آیا من نوعی باید فقط به فکر تجارت و سود باشم که مکمل بخرم که مکمل را نقدی تسویه کنند و بعد مکملی که نقدی تسویه کردند در انبار پخش بماند و الان به زمان امتحان بررسد؟ آیا این درست است؟

◀ فن‌سالاران: تولید مواد اولیه یک افتخار ملی است. سه دهه قبل هم اصلاح‌گردن خارجی نداشته در ایران. شما نسبت به این پدیده هیچ بدهی به هیچ جای دنیا ندارید. دارید به منافع ملی کمک می‌کنید و در درسر خرید و LC و غیره را هم که ندارید، خوشبختانه خودرو هم نیستید که بگوئیم آقاجان! اصلاح‌نخواستیم، موادی تولید می‌کنید که امتحانش را پس داده، بنابراین متولیان امر قطعاً باید از شما و جریان ملی تولید حمایت کنند.

البته اینجا یک سوال هم مطرح می‌شود که آیا قبل از دارویار صنعت داروی ایران هیچ مشکلی نداشت و دارویار باعث این همه اتفاقات شد؟

دکتر میرزا‌بابی: الزاماً نه، به‌حاطر صرفاً دارویار نبوده است. ما یک حد آستانه و تحمیلی داریم. شاید وقتی که فشارها زیاد می‌شود آستانه تحمل در واقع به لبه مرزی خودش می‌رسد. دارویار کمک کرد که صنعت دارو زودتر با چالش مواجه شود. اگر دارویار درست اجرا می‌شد، شاید چالش‌های نقدینگی هم به این شکل پیش نمی‌آمد.

◀ فن‌سالاران: ببینیم نظر مهندس پیلتون درباره موضوعات مطروحه چیست؟

مهندس پیلتون: راست این که منابع داخلی و تامین‌کننده داخلی وجود ندارد که از تماد حمایتی کند. ۷۰ درصد از خرید شرکت ما هم خارجی است، یعنی باید نقد پرداخت کنیم. آن ۳۰ درصد باقیمانده خرید هم که داخلی است خرید بورسی، و آن هم نقدی است، خرید اکثر حلّل‌ها بعلاوه مواد شیمیایی که داریم اکثراً از صنایع شیمیایی و وزارت دفاع تامین می‌شود که آن‌ها

پرداختن به پروژه و توسعه. الان من بودجه‌ای برای توسعه و عملیات پروژه‌ها ندارم.

◀ فن‌سالاران: بد نیست نظر مهندس پروانه زارع را هم بشنویم.

مهندس خلیل پروانه زارع: من ۲۰ سالی است که در تماد مشغول هستم. همیشه به مورسیده، ولی پاره نشده است. حالا خدا را شکر الان که وضعیت تماد نسبت به سایر شرکت‌های ماده موثره خوب است. زمانی که آقای دکتر میرزا‌بی و آقای پیلتون سکان را به دست گرفتند وضع ما خیلی بدتر از الان بود. می‌توان گفت که تا این‌جا تماد خوب مدیریت شده است. الان هم به دلیل این‌که به شرکت‌های گروه خودمان کمک کردیم، وارد چالش نقدینگی شدیم؛ و گرنه...

ما مواد موثره دارویی را فروخته‌ایم و بعضاً هم پیش از یک سال است که مطالبات مان وصول نشده است! یعنی عمل‌المثل این است که ما تسهیلات گرفتیم، این پول را آورده‌یم مواد اولیه مورد نیاز تولید را خریدیم، واردات کردیم، پنج تا شش ماه بعد به دست ما رسیده، دو ماه بعد به محصول تبدیلش کردیم و فروختیم و ریالی دریافت نکردیم. چون شرکت‌های خریدار، از گروه بودند و به نوعی اگر حمایتی را انجام دادیم درون گروهی و سینه‌رژی به حساب می‌آمد. است. خب! امانت‌نظر داریم که این شرکت‌ها هم در تسويه حساب‌هایشان سرعت عمل به خرج دهنده. چرا که اگر بخواهیم چرخه تولید مواد اولیه را روی ریل نگه داریم، همان طور که دکتر میرزا‌بی و مهندس پیلتون به درستی اشاره کردند، باید چرخه نقدینگی شرکت‌های ماده اولیه سازی چون تماد را حفظ کنیم.

مهندس پیلتون: یکی دیگر از عارضه‌های شرکت‌های محصول نهایی جایزه دادن است. وقتی دست و مشتاق زیاد می‌شود،

مهندس پروانه زارع:
یکی دیگر از
عارضه‌های شرکت‌های
محصول نهایی جایزه
دادن است. وقتی دست
و مشتاق زیاد می‌شود،
و برای جذب مشتری
به اش جایزه می‌دهند،
داستان همین می‌شود
که الان است!

برای جذب مشتری به اش جایزه می‌دهند، داستان همین می‌شود که الان است! از مدیرعامل یکی از این شرکت‌ها پرسیدم: آیا این ماده‌ای که دارید تولید می‌کنید، با جایزه‌ای که می‌دهید، سودی هم برایتان دارد؟! برای ما که به عنوان مولد اصلی ماده موثره هستیم، مطلقاً نمی‌صرف جایزه هم بدھیم. ایشان پاسخ داد: «ما در آن ماده و محصول ۵۰ درصد در زیانیم! باورتان می‌شود؟! گفتم شما به زیان می‌فروشیدی؟! گفت: بله به زیان می‌فروشیم، و گرنه که بازار را از دست خواهیم داد!

می‌بینید؟! خب این چه کاری است؟ چرا این موضوعات از بالا مدیریت نمی‌شود؟ کل سبد مثلاً نیاز کشور ۵ میلیون است. یک

تخصیص یابد، می‌توان به موقع هم نقدینگی را مدیریت کرد و در نتیجه در تامین به موقع مواد اولیه درست حرکت کرده و... ولی اگر ارز به موقع تخصیص نیابد، چرخه، معیوب و ناقص خواهد شد. این موضوع نیز در چالش نقدینگی مداخله دارد.

◀ فن‌سالاران: اساساً شرایط مطلوب شما کجاست و چیست؟

دکتر میرزا‌بی: چالش‌های صنعت دارو یکی دو تا نیست! ما این‌جا بحث نقدینگی را گفتیم. ولی یکی دیگر از مشکلات، بحث قیمت‌گذاری دستوری است. قیمت‌گذاری دستوری، هم در حوزه مواد اولیه و هم در حوزه محصولات نهایی، مشکل‌ساز شده است. مثلاً در حوزه ماده اولیه، از زمانی که ایده یک محصول جدید در ذهن یک محقق شکل می‌گیرد تا زمانی که می‌خواهد وارد بازار بشود، زمان زیادی طول می‌کشد. ایده تولید ماده اولیه جدید را با سختی‌های خاص خودش، به بخش تحقیق توسعه می‌بریم و آن‌جا نتیجه می‌گیریم و بعد به واحد نیمه صنعتی (پایلوت) می‌بریم و آن‌جا هم نتیجه می‌گیریم و در مقیاس صنعتی پیش می‌بریم.

سه بچ صنعتی تولید می‌کنیم، آزمایشات پایداری تسریع شده و طولانی‌مدت را هم باید طی کند تا این‌که سرانجام وارد بازار شود. وارد بازار که شد بعد از دو سال تازه می‌بینیم قیمتی که سازمان غذا و دارو تعیین کرده به صرفه نیست و توجیه اقتصادی ندارد. لذا این بحث قیمت‌گذاری دستوری هم باید مدیریت شود.

◀ فن‌سالاران: چه اتفاقی بیافتد این وضعیت درست می‌شود؟

دکتر میرزا‌بی: اولاً که باید ارز به راحتی در دسترس باشد، ریال در دسترس باشد. ریالی که می‌گوییم در دسترس باشد منظورم برگشت پول به صنعت دارو است که باید راحت و روان صورت بپذیرد. ما

که ردیف بودجه دولتی نداریم، توقعی هم نداریم تا به ما بودجه دولتی بدهند. ما می‌گوییم پول خودمان را که با زحمت کارگر ما در شرایط سخت تولید کرده، برگردانیم. محصول دارد تولید و روانه بازار می‌شود و ما داریم مشکلات کمبودهای دارویی را جبران می‌کنیم، ریال خودمان را -حداقل- به چرخه تولیدمان برگردانیم.

مهندس پیلتون: اصلاً اگر پول خود ما به ما برگردد ما این نوبد را می‌دهیم که تماد دچار جهش‌هایی بسیار خیره‌کننده در توسعه شود. ما فرصت برای توسعه پیدا می‌کنیم. توسعه محصول، توسعه بازار، توسعه زیرساخت‌های مان. ما الان در پروژه‌ها به دلیل مشکلات نقدینگی متوقف شده‌ایم! خب وقتی من مشکل نقدینگی دارم اولویتم تامین ماده اولیه‌ام است تا

چکهای شان را به بانک نبریم. قبل و گاهی چکهای سه، چهار میلیارد تومانی شان برگشت می‌خورد، الان رسیده‌اند به زیر ۳۰۰، ۲۰۰ میلیون تومان! در این سال‌ها که در صنعت دارویی بوده‌ام، هرگز چنین وضعیتی را از شرکت‌ها ندیده بودم. ولی من عرض می‌کنم که با تمام مشکلاتی که الان در صنعت وجود دارد، باید کوشید که این مشکلات به لایه‌های پایین‌تر نرسد. کارگران و کارکنان به حد کافی مشکلات اقتصادی و روزمره دارند و دلیلی ندارد که ما بخواهیم باز مشکلات چالش نقدینگی را روی دوش آن‌ها بیندازیم.

دکتر میرزا: حقیقتاً عملکرد تماد در بحث سودآوری در میان شرکت‌های گروه و ماده موثره‌ساز بورسی، ویژه است و ما حرف‌هایی برای گفتن داریم، تماد شرکت اول ماده‌اولیه‌ساز بورسی شده است. شرکت دوم هدینگ تی پی کو در سودآوری نسبت به سال گذشته است، و من احساس می‌کنم پیانسیل تماد و کارکنان تماد، هنوز بسیار بیشتر از این است. ما توان بالایی داریم.

◀ فن‌سالاران: چرا این توانمندی را در صادرات بیشتر متمرکز نمی‌کنید؟

دکتر میرزا: در این حوزه نیز ما با چند چالش مواجه‌ایم. چالش اول این است که نهادهای حاکمیتی متولی، قیمت مواد اولیه نارکوتیک را افزایش داده‌اند؛ آن‌هم یک افزایش ۳ برابر! این افزایش قیمت مواد اولیه نارکوتیک، صادرات‌مان را که بیشتر در حوزه مواد موثره نارکوتیک است تحت الشعاع قرار می‌دهد و ما توقع داشتیم که برای صادرات از ما حمایت کنند. یعنی قیمت مواد اولیه پایه را ثابت نگه دارند. این در صورتی است که بخشی از سود شرکت در حوزه صادرات است، با کاهش صادرات لاجرم سود شرکت نیز پایین می‌آید.

میلیون برای شرکت‌ما، یک میلیون برای شرکت‌شما، یک میلیون برای فلان شرکت، چرا باید بیاییم و جایزه هم بگذاریم و با ۵۰ درصد زیان بفروشیم؟ که چه بشود؟

فقط همین هم نیست و به این جا هم ختم نمی‌شود. مثلاً در مورد آموکسی‌سیلین. من یک زمان در پخش بودم اصلاً آموکسی‌سیلین نقدی بود. الان آموکسی‌سیلین را دارند با جایزه می‌دهند و شرکت‌های داروسازی و شرکت‌های پخش زیاد شده‌اند و این‌ها همه آسیب زننده است. شما وقتی جایزه می‌دهید، نقدینگی خودتان را تحت تاثیر قرار می‌دهید. در واقع این داروخانه‌ها هستند که از این موضوع منتفع می‌شوند. حالا یک بخشی برمی‌گردد به جایزه‌های خیلی سنگینی که داده می‌شود، سود شرکت‌های داروسازی را پایین آورده و نقدینگی شان را تحت تاثیر قرار داده و از همه مهم‌تر این که عایدی از بازار هم نداشته‌اند.

◀ فن‌سالاران: خوب است از منظر مدیریت منابع هم ببینیم که نظر مهندس میرزا ای چیست؟

مهندس علی میرزا: بله، فکر می‌کنم الان ما در تماد چیزی حدود ۲۵۰ میلیارد تومان طلب حال شده داریم و اگر این مبلغ را دریافت کنیم، دیگر نیازی به تسهیلات هم نداریم. همچنان داریم حقوق‌ها و مزایا را به موقع پرداخت می‌کنیم و همه کارکنان هم درایت لازم را دارند و می‌بینند که حال صنعت خوب نیست، و از حس مسئولیتی که وجود دارد، قدردانی می‌کنند. راستش! اگر ما به حال خودمان بگذارند و شرکت‌ها تعهدات‌شان را انجام دهنند، ما هرگز مشکل نقدینگی نخواهیم داشت. من در بخش خزانه‌داری فعالم، و فکر می‌کنم هفتاهای چهار پنج تا نامه از شرکت‌ها داریم که درخواست داده‌اند تا

حاکمیتی شرکتی وجود دارد که طبعاً رعایت می‌کنیم. سال گذشته هم توانستیم از حسابرس‌مان گزارشی بگیریم که تقریباً از ۲۱ موضوع اشکال حسابرسی در سال ۱۴۰۲ به تعدادی اندک اشکال حسابرسی رسیده بودیم که شستا هم باست این موضوع، لوح تقديری به شرکت تماد اعطای کرد. بحث دیگر مالیات است. ما دقیقاً اصول حسابداری را رعایت می‌کنیم. از طرف اداره مالیات یا سازمان تامین اجتماعی خیلی اختلاف هزینه‌ای نداریم که آن‌ها بیایند و رسیدگی کنند. با آن‌چه که خودمان در دفاترمان داریم، شناسایی می‌کنیم و این در حوزه‌های مربوطه، واقعاً یک آرامش خاطر به آدم می‌دهد.

به قول آفای مهندس پیلتون هر شرکتی که می‌خواهد بازار را از دست ندهد و رقابت کند، بالاخره پنهانی کارهایی انجام می‌دهد (از جمله همین کارت بانکی دادن‌ها) و خب، همین کارها باعث افزایش هزینه‌های شرکت‌شان می‌شود. ما در تماد احتیاجی به این کارها نداریم، ترجیح مان شفافیت داشتن در امور است، سخت است اما رضایت داریم.

﴿فن‌سالاران: مشکل وام و اعتبارات بانکی چه؟﴾

مهندس پیلتون: تا الان که نیازی به وام نداشتیم ولی الان دیگر داریم. در سال‌های گذشته نیز تسهیلاتی قابل توجه نگرفته بودیم. ولی الان هم که می‌خواهیم وام بگیریم، همه بانک‌ها قفل هستند.

مهندسو علی میرزاي: با تمام مشکلاتی که الان در صنعت وجود دارد، باید کوشید که این مشکلات به لایه‌های پایین‌تر نرسد. کارگران و کارکنان به حد کافی مشکلات اقتصادی و روزمره دارند و دلیلی ندارد که ما بخواهیم با مشکلات چالش نقدینگی را روی دوش آن‌ها بیندازیم

چالش دوم، افت کیفیت و ناخالصی مواد اولیه نارکوتیک است که موجب شده استحصال آلکالوئیدها از مواد پایه پایین باید و به همین نسبت هزینه‌های عملیات تولیدمان را بالاتر می‌برد و ما کماکان باید کیفیت را حفظ کنیم و با بهترین و بالاترین کیفیت محصول را به بازار عرضه کنیم و این هزینه‌های ما را خیلی افزایش می‌دهد.

یکی از راه‌های خروج از این چالش، صدور مجوز کشت گیاهان نارکوتیک است که متولیان امر با این پیشنهاد هم مخالفند و مجوز کشت نمی‌دهند.

مسئلان امر اگر می‌خواهند صنعت داروهای نارکوتیک کشور در تراز جهانی حفظ شود و در بازارهای جهانی رقابت کنیم و حرفی برای گفتن باشد، باید هم به جهت شناسنامه دار شدن محصولات، اجازه کشت بدene و هم به جهت بالا رفتن میزان آلکالوئیدهای مواد پایه که در این موضوعات هم با چالش مواجه هستیم. حرف امروز من به یادتان باشد. اگر مجوز کشت به شرکت‌های نارکوتیک‌ساز داده نشود، در آینده‌ای نه چندان دور، در تامین داروهای ضروری برای بیماران در داخل کشور نیز با چالش‌هایی جدی مواجه خواهیم شد.

﴿فن‌سالاران: البته با عنایت به تغیراتی که در منطقه به وجود آمد، این حرفی درست است و آن نقش پیشین افغانستان گویا از گذشته کمنگ تر

﴿فن‌سالاران: ما در داخل، خودمان خودمان را تحریم کرده‌ایم! شگفتا که خودتحریمی هم به دایره اعمال مان افزوده شده است!

مهندس پیلتون: دقیقاً. حالا شما بانک را کنار بگذار. خودتحریمی که درباره‌اش می‌گویید الان به حذف ارز ترجیحی رسیده است. می‌دانید چه نقدینگی از شرکت‌ها مخصوصاً تماد می‌برد؟ ما چون ۷۰ درصد واردات داریم شرکت را زمین‌گیر می‌کند. شما

شده است و طبعاً باید فاعل به داستان بود تا این‌که اتفاقی، منتظر کشفیات و چه و چه و چه...

مهندس پروانه زارع: من با اجازه می‌خواهم به یکی از بحث‌های مهم درباره شفافیت مالی که توسط همکاران امور مالی شرکت انجام می‌شود، و گزارش‌های منظم برای کمال هم بپردازم. به‌نظرم تماد را از برای این اذیت می‌کنند که خیلی شفاف است. ما داریم اطلاعات‌مان را به صورت شفاف به اطلاع سهامداران‌مان می‌رسانیم. برای شفاف‌سازی هم یک سری دستورالعمل‌های

خواهد شد. مگر می توان با دارو شوخي کرد؟ من می توانم فیلم نسازم، ولی خط تولید استامینوفن نباید تعطیل شود. تولید محصولاتی چون استامینوفن و متغورین برای کشور کلیدی است و تماد به عنوان تامین کننده ماده موثره آن، سودی از تولید آن نمی برد؛ و صرفا برای مسئولیت های اجتماعی اش است که به تولید آن همت می گمارد. ماده اولیه همین استامینوفن نیاز به واردات دارد و واردات هم به صورت نقدی است. بنابراین با همه فشار و چالش نقدینگی، تماد خط تولید استامینوفن را در طول بیش از ۲۰ سال گذشته تعطیل نکرده است.

◀ فن‌سالاران: سپاسگزارم از همه عزیزان و حرف آخر این میزگرد...

دکتر میرزاei: سال ۹۲ و سال ۹۸ از بهترین سال‌های تماد بوده است. آن موقع تحریم‌ها شدت داشت، جلوی واردات را هم گرفته بودند و همه مواد موثره از داخل تامین می‌شد یعنی کسی نمی‌توانست واردات انجام دهد. اما الان واردات آزاد شده یعنی هر کسی می‌تواند واردات انجام دهد. به خاطر همین واردات هم هست که برای تماد چالش ایجاد شده، و واقعاً دیگر پول به تماد بزنمی‌گردد. طرف می‌رود و جنس را خیلی راحت می‌آورد؛ پوسته یک چیز است و داخل یک چیز دیگر. خیلی از این موارد نیاز به نظارت‌هایی بیشتر دارد. شما جلوی واردات را بگیرید، آن وقت ببینید شرکت‌های ماده موثره‌ساز چقدر رشد و توسعه پیدا می‌کنند.

تماد ظرفیت‌هایی فراوان در تامین مواد موثره دارویی دارد و لازم است که متولیان امر نیز به شرکت‌های ماده موثره‌ساز میدان بدهنند تا ماده موردنیاز را به قیمت مناسب در اختیار شرکت‌های محصول نهایی قرار دهند.

حساب کنید ارز ۴۲۰۰ تومانی شده ۲۸ هزار تومان! چند برابر؟ ۶ برابر. یک ماده اولیه ای را وارد کردیم، ترجیح و تولید شد. قیمت‌گذاری و فروخته شد. الان می‌گویند شما مابه التفاوت نرخ ارز را باید بدھیم. عجب! محصول با همان ارز ۴۲۰۰ تومانی تولید و فروخته شده و مصرف کننده هم مصرف کرده است و تمام شده؛ حالا از ما مابه التفاوت می‌خواهند! والله این از لحاظ شرعی هم اشکال دارد. مگر داروخانه‌دار می‌تواند مابه التفاوت محصول را از مصرف کننده بگیرد؟ این رویه در خلاف جهش و مخالف با حمایت از تولید است و کمر شرکت‌ها را می‌شکند.

ما به صورت مستمر جلسه وصول مطالبات داریم، به دنبال تسهیلات هم هستیم ولی بانک‌ها سیاست انقباضی در پیش گرفته‌اند! کلا بانک‌ها باید تسهیلات و سیاست موازی شان را برای صنعت دارو راحت تر بگیرند و تسهیلات بدهند. ستداد تسهیل هم باید کمک کند تا مهلت‌های خوبی را سریع به شرکت‌ها بدهند؛ و داستان را به چک برگشتی و غیره و ذالک وصل نکنند. پول باید به چرخه صنعت دارو از طریق سازمان برنامه و بودجه، اعتبارات مربوط به دارویار و دانشگاه‌ها برگردد و صنعت دارو بتواند سرپا باشد.

◀ فن‌سالاران: یکی از گلوگاه‌های بودجه دارو دقیقاً همین دانشگاه‌های علوم پزشکی است! الان نهادها و سازمان‌های کشور به طور کلی می‌گوییم - نه فقط در دارو - فربه شده‌اند و بخش اعظم بودجه‌ها را صرف نگهداری دستگاه و مکانیسم‌های هزینه‌برشان می‌کنند! پول می‌آید به دانشگاه و در هزینه‌های جاری ذوب می‌شود...!

دکتر میرزاei: پول دارو اگر به دارو تزریق شود، مشکلات مرتفع

دیدگاه‌های دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس (دبیر کل WHO)

دکتر حبیب‌الله افسنگ

چهره دوست‌داشتی یک نوع دوست جهانی

دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس، دبیر کل سازمان جهانی بهداشت است و فکر می‌کنم الان دیگر چهره‌ای شناخته شده در ایران هم باشد. از زمان گسترش پلتفرم‌های رسانه‌ای نظیر همین فن‌سالاران خودمان در حوزه صنعت دارو، و بهویژه داستان پاندمی کرونا، نام ایشان را زیاد شنیده‌ایم و اکنون او با چهره‌ی سیه‌چرده‌اش اصطلاحاً، شخص و چهره‌ای آشنا برای همگان شده است.

شد که برنامه‌ی یک دهه‌ای آدهانوم، منجر به کاهش ۹۰ درصدی عفونت‌های جدید HIV بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۲ شده و مرگ‌ومیر مادران و کودکان را به میزانی قابل توجه در مقایسه با سال ۲۰۰۰ (حدود ۶۰ درصد) کاهش داده است. الان به راحتی می‌توان در دل خود، او را بیش تر تحسین و تایید کرد. پس عملکرد یک مصلح سلامت، این طوری است؛ و بیخودی هم نیست که به درجه دبیر کلی WHO رسیده است. شما باید شایستگی یک عنوان جهانی را کسب کنی و یک نوع دوست واقعی باشی تا آن سمت را اشغال کنی؛ و می‌بینید که دکتر آدهانوم لایق عنوانی که دارد، هست و چهره‌ای دوست‌داشتی از یک نوع دوست واقعی را به تماشا می‌گذارد.

*

یکی از شگردهای دکتر آدهانوم مصاحبه است. مراجعه زیاد دارد و خوش سخن است و خیلی‌ها دوستش دارند. این‌ها را می‌نویسم تا انشالله یک روز هم از راه برسد و در کشور ما هم، هوایی فرخنک و آفتایی درباره شخصیت‌های حوزه سلامت و درمان پدیدار شود، و ما هم با چهره‌های دارویی و سلامت خودمان گفت‌وگویی تعارف کرده و آن‌ها را عميقاً دوست داشته باشیم و...!

*

اولویت‌های دکتر آدهانوم طبق اظهارات خودشان، شامل تکیه بر تجربه‌های ناباش در اتیوپی بوده است، جایی که او یک برنامه گسترش سلامت را اجرا می‌کرد و نزدیک به ۴۰۰۰ کارمند بهداشت را در آن‌جا مستقر کرده بود. بعدها مشخص

نیست و ممکن است سربرزنجاه همان مافیاها - اگر نفع شان تامین نشود - سراغش ببایند و قس علی هذا...

*

از نگاه دکتر؛ "واکسن‌ها یکی از قدرتمندترین اختراعات تاریخ بشریت هستند"، که طی ۵۰ سال گذشته جان ۱۵۴ میلیون نفر را نجات داده‌اند. می‌گوید: مطالعه‌ای به رهبری WHO منتشر شده که نشان می‌دهد ایمن‌سازی، بزرگ‌ترین کمک به اطمینان از دیدن اولین تولد نوزادان و داشتن زندگی سالم تا بزرگ‌سالی بوده است.

او بر اهمیت واکسیناسیون خیلی تاکید دارد، و همواره از دوران همه‌گیری کووید ۱۹ و تلخی‌های آن یاد می‌کند: کرونا خدمات بهداشتی را مختل کرد و منجر به عدم دریافت یک دوز واکسن به حدود ۴۹ میلیون کودک شد و...

*

دکتر آدهانوم در مورد توسعه و توزیع دارو هم مباحثت مختص خودش را بیان کرده است: "ما در طول همه‌گیری کووید ۱۹ بود که دریافتیم شکاف‌های واکسیناسیون، میزان پایین آزمایش و توالی‌بابی، و دسترسی محدود به داروهای ضد ویروسی در

دکتر آدهانوم همواره بر لزوم حمایت از کشورهای عضو در توسعه و اجرای سیاست‌های مراقبت بهداشتی همگانی تاکید دارد و می‌کوشد بر اهمیت مشارکت بین دولت‌ها، کمک‌کنندگان، بخش خصوصی، جامعه مدنی و دانشگاهیان بیفزاید؛ و خب، بدیهی است که کار و ماموریت‌اش، رسیدگی به چالش‌های بهداشت در جهان است.

دکتر از کشورها خواسته تا یک درصد از تولید ناخالص داخلی خود را به مراقبت‌های بهداشتی اولیه اختصاص دهند و تلاش کنند تا سال ۲۰۳۰ به پوشش همگانی سلامت دست یابند. از نظر ایشان، سیستم‌های بهداشتی قوی در هر کشور برای داشتن امنیت بهداشت جهانی ضروری است، و دسترسی عادلانه به پیشرفت‌های پژوهشی از جمله واکسن‌ها و درمان‌هارا بهتر فراهم می‌کند.

*

جالب آن که از نظر دکتر آدهانوم؛ "زمان دوست ما نیست" و به‌اصطلاح ایرانی؛ ناگهان خیلی زود دیر می‌شود! و WHO در همه زمان‌ها به تحقیق و توسعه و دسترسی به داروهای جدید، واکسن‌ها و تشخیص‌ها نیاز دارد و باید به سمت اهداف توسعه پایدار و مقابله با چالش‌ها و پاندمی‌های احتمالی بعدی برود و

مطالعه‌ای به رهبری WHO منتشر شده که نشان می‌دهد ایمن‌سازی، بزرگ‌ترین کمک به اطمینان از دیدن اولین تولد نوزادان و داشتن زندگی سالم تا بزرگ‌سالی بوده است

برخی کشورها چه خطراتی را به همراه دارد؛ و امروز خوشحالیم که جهان از آن دوره تلخ عبور کرده است و...
بعد از مدتی که شخصیت‌هایی مثل دکتر آدهانوم ظهور می‌کنند و حرف‌هایشان راست در می‌آید و...، چشم‌ها همه بر او و تصمیمات‌اش دوخته می‌شود و...
آقای دکتر تدروس آدهانوم گریسوس! دیر کلی و رهبری WHO قطعاً باید کار ساده‌ای باشد!

آماده باشد. نمی‌دانم شما هم شنیده‌اید یا نه؟! شایعه کرده‌اند؛ "یک پاندمی دیگر در راه است و ممکن است از بهار ۱۴۰۴ خودش را آفتابی کند و...!". پس می‌توان نتیجه گرفت که یکی دیگر از کارهای همکاران WHO دقیقاً می‌تواند همین کنترل‌گری روانی هم باشد! خیلی‌ها از کنار رخ دادن یک پاندمی دیگر بهره می‌برند و خود را تافته جدابافته می‌دانند! پس کار امثال آدهانوم، خیلی هم ساده

دکتر حبیب‌الله افشنگ

WHO

دستیابی جهانی به بالاترین سطح ممکن بهداشت

- ۱) "سازمان جهانی بهداشت" یک بازیگر مهم و غیرقابل انکار در شکل‌دهی سیاست و عملکرد جهانی نظام بهداشت در همه‌ی اقصی نقاط جهان به حساب می‌آید. ما در این شماره به آن پرداخته‌ایم.
- ۲) همچنین ما در سلسله مطالب "مطالعه موردي" کوشیدیم و همچنان می‌کوشیم تا فاصله‌های اطلاعاتی و شناختی خدمان را با جهانی که درش حضور داریم و زندگی می‌کنیم، کم کنیم. آمدیم و برای نخستین بار در ایران - یکی یکی شرکت‌های مهم داروسازی جهان را معرفی کرده و شناساندیم که باز هم به آن مسیر ادامه خواهیم داد ...
- ۳) اینک از مطالعه موردي روی شرکت‌های معتبر داروносازی در داخل ایران عزیزانم هم استقبال می‌کنیم. امروز دیگر مثل سابق نیست و روندهای گشايش‌های رسانه‌ای و افکار مردم، به سمتی رفته که مرزهای جهل و ناآگاهی را برداشته و همه از حقوق خود آگاهی دارند و ... و همه می‌خواهند بیشتر بدانند. دانستن حق مسلم همه ماست.
- ۴) شرکت‌های دارویی در جهان - و ایضا در ایران خودمان - حقی بزرگ بر گردن بشریت دارند. همه‌ی آن‌ها کارهای استثنایی کرده‌اند و می‌کنند و مردم برندهای مهم و فعالیت‌های ارزشمند بشری را خیلی خوب می‌شناسند و ...
- ۵) شایسته است به آثار منفی بعضی از شرکت‌های دارویی هم بپردازیم. در حال آماده‌سازی مطالب هستیم و بهزادی انشالله ...

سازمان جهانی بهداشت (WHO) به عنوان چراغ امید و همکاری در حوزه سلامت جهانی ایستاده است. WHO که در ۷ آوریل ۱۹۴۸ تأسیس شد، به یک آژانس محوری در سیستم سازمان ملل تبدیل شد که به ارتقای سلامت، این نگه داشتن جهان و خدمت به

مانند دانشمند ارشد و مدیر اجرایی فوریت‌های بهداشتی است. این افراد بر حوزه‌های عملکردی مختلف، از جمله اورژانس‌های بهداشتی، بیماری‌های واگیر و غیرواگیر، سیستم‌های بهداشتی و توسعه سیاست نظارت می‌کنند.

◀ مجمع جهانی بهداشت

مجمع جهانی بهداشت (WHA) عالی ترین نهاد تصمیم‌گیری سازمان جهانی بهداشت است که از هیئت‌هایی از تمامی ۱۹۴ کشور عضو تشکیل شده است. WHA خط مشی‌ها را تعیین می‌کند، دبیرکل را منصب می‌کند، بر سیاست‌های مالی نظارت دارد و بودجه برنامه پیشنهادی را بررسی و تصویب می‌کند. این مجمع سالانه است و برای تعیین اولویت‌ها و ترسیم مسیری برای پیشرفت سلامت جهانی تشکیل می‌شود.

◀ هیئت اجرایی

هیئت اجرایی متشکل از ۳۴ متخصص بهداشتی است که توسط WHA انتخاب می‌شوند.

ساختمان سازمانی؛ سلسله مراتبی WHO با ساختار سلسله مراتبی طراحی شده برای ارائه یک

زنگیره روشن از فرماندهی، ساده کردن فرآیندهای تصمیم‌گیری و اطمینان از هماهنگی مؤثر در بخش‌ها و مناطق مختلف عمل می‌کند. در رأس سلسله مراتب، دبیرکل قرار دارد و پس از آن معاونان و معاونان مدیران کل قرار دارند که بر حوزه‌های خاص تمرکز و نظارت دارند.

◀ بخش‌ها

تحت رده رهبری عالی، ساختار سازمانی شامل بخش‌ها، بخش‌ها و دفاتر منطقه‌ای مختلف است. هر بخش بر روی حوزه‌های مرتبط با سلامتی خاص مانند ایمن‌سازی، سلامت روان، سلامت مادر

◀ میراث رهبری در سلامت جهانی

یکی از موفقیت‌های مهم سازمان جهانی بهداشت، ریشه‌کنی آبله در سال ۱۹۸۰ بود، شاهکاری که به عنوان یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای WHO مورد ستایش قرار گرفت. این پیروزی نه تنها جان میلیون‌ها نفر رانجات داد، بلکه الگویی برای ابتکارات جهانی بهداشت در آینده ایجاد کرد.

ماموریت سازمان روشن است: اطمینان از اینکه همه افراد به بالاترین سطح ممکن سلامت دست می‌یابند. این طیفی گسترده از مسائل بهداشتی از جمله بیماری‌های عفونی، بیماری‌های غیر واگیر و سلامت روان را در بر می‌گیرد. رویکرد جامع WHO شامل تعیین استانداردهای بین‌المللی بهداشت، انجام تحقیقات و ارائه کمک‌های فنی به کشورهایی است که در تلاش برای بهبود سیستم‌های بهداشتی خود هستند.

◀ کارکردهای اصلی و اثربخشی جهانی

کار WHO توسط شش عملکرد اصلی هدایت می‌شود:

- **رهبری**: سازمان رهبری حیاتی را در مورد مسائل بهداشت جهانی ارائه می‌دهد و مشارکت‌هایی را برای اقدام مشترک تقویت می‌کند.

- **برنامه پژوهش**: دستور کار تحقیق را شکل می‌دهد و تولید و انتشار دانش ضروری را تحریک می‌کند.

- **亨جارها و استانداردها**: WHO هنجارها و استانداردهایی را برای اقدامات بهداشتی تعیین می‌کند و بر اجرای آن‌ها در سراسر جهان نظارت دارد.

- **گزینه‌های سیاست**: گزینه‌های سیاست اخلاقی و مبتنی بر شواهد را برای هدایت کشورها در ابتکارات بهداشتی‌شان بیان می‌کند.

- **پشتیبانی فنی**: سازمان پشتیبانی فنی ارائه می‌دهد و ظرفیت نهادی پایدار را در کشورهای عضو ایجاد می‌کند.

- **نظارت بر سلامت**: WHO روندهای بهداشت جهانی را نظارت می‌کند و به مسائل نوظهور مانند همه‌گیری‌ها و بیماری‌های مزمون رسیدگی می‌کند.

این کارکردهای برای پاسخگویی مؤثر به شرایط اضطراری بهداشتی مانند کووید-۱۹، که در آن WHO نقش اصلی را در هماهنگی پاسخ‌ها، توزیع واکسن‌ها و ارائه راهنمایی در مورد اقدامات بهداشت عمومی ایفا کرده است، حیاتی هستند.

رهبری و حکمرانی؛ دبیرکل و تیم رهبری WHO توسط یک دبیرکل (اکنون) دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس، که مسئول فنی و اداری ارشد سازمان است، رهبری می‌شود. دبیرکل توسط مجمع جهانی بهداشت (WHA) برای یک دوره پنج ساله انتخاب می‌شود و مسئول ترسیم چشم‌انداز و نظارت بر همه کارهای بهداشتی بین‌المللی است. تیم رهبری شامل معاونان، دستیاران و سایر مقامات کلیدی

سازمان جهانی بهداشت و رسانه

سازمان جهانی بهداشت (WHO) در ارتباطات جامع و راهبردی با رسانه‌ها، مطبوعات، روزنامه‌ها و روزنامه‌نگاران برای انتشار اطلاعات بهداشتی دقیق، ارتقای سواد سلامت و مبارزه با اطلاعات نادرست مشارکت می‌کند.

همکاری‌ها و برنامه‌های آموزشی

سازمان جهانی بهداشت با سازمان‌ها و نهادهای رسانه‌ای مختلف برای ارتقای ظرفیت خبرنگاران در گزارش‌های سلامت همکاری می‌کند. به عنوان مثال، در برونوئی، WHO با مؤسسه توسعه پخش رادیو و تلویزیون آسیا و اقیانوسیه (AIBD) و وزارت بهداشت برای برگزاری کارگاهی در مورد "استراتژی‌های گزارش سلامت و مبارزه با اینفوگرامیک" همکاری کرد. این کارگاه با هدف توسعه مهارت‌های خبرنگاران در گزارش دقیق مسائل بهداشتی و مبارزه با اطلاعات نادرست انجام شد.

مشارکت رسانه‌ای و سواد سلامت

WHO نقش حیاتی رسانه‌ها را در اثرگذاری بر رفتارها و تصمیمات مربوط به سلامت به رسمیت می‌شناسد. برای این منظور، این سازمان با متخصصان رسانه برای ترویج محتوای مبتنی بر شواهد و تشویق گفت‌وگوهای سلامت مثبت در تعامل است. به عنوان مثال WHO با TikTok برای همکاری کرده است تا اطلاعات سلامت قابل اعتماد و مبتنی بر علم را از طریق ویدیوهای کوتاه ارائه دهد، و از پایگاه کاربران گسترش دهند. این پلتفرم برای دستیابی به مخاطبان گسترده‌تر استفاده کند.

канال‌ها و استراتژی‌های ارتباطی

WHO از یک رویکرد چند کانالی برای برقراری ارتباط با رسانه‌ها و مردم استفاده می‌کند. این شامل:

- **رسانه‌های جمعی:** سازمان از تلویزیون، رادیو، روزنامه‌ها، مجلات

و وبسایتها برای انتشار گسترده اطلاعات بهداشتی استفاده

می‌کند. رادیو محلی، بهویژه، برای پیام‌های فوری بهداشت

عمومی در مکان‌های خاص موثر است.

- **سازمان‌ها و کانال‌های انجمن:** این کانال‌ها گروه‌های خاصی را بر

اساس جغرافیا یا علایق مشترک هدف قرار می‌دهند، مانند

رسانه‌های مبتنی بر جامعه، برنامه‌های گفت‌وگوی رادیویی

محلي، خبرنامه‌های سازمان و فعالیت‌های اجتماعی.

و کودک، کنترل بیماری و اورژانس‌های بهداشتی تمرکز دارد.

بخش‌های کلیدی عبارتند از:

- فوریت‌های بهداشتی - بیماری‌های واگیر - بیماری‌های غیر

برآمادگی جهانی - توسعه سیاست - هیئت نظارت

بر شمول - برنامه ریشه‌کنی فلج اطفال و انتقال فلج اطفال -

پیشگیری و پاسخ به استثمار جنسی - پیاده‌سازی و تغییر و

تحول.

دفاتر کشور

WHO از طریق دفاتر کشوری که مسئول برنامه‌های اجراء و نظارت

بر برنامه‌های بهداشتی هستند، با کشورهای عضو خود همکاری

می‌کند. بیش از نیمی از کارکنان سازمان جهانی بهداشت در این

دفاتر کار می‌کنند و اطیان حاصل

می‌کنند که سیستم‌های بهداشتی

محلي پشتیبانی می‌شوند یا نه و ...

توابع و فعالیت‌ها

وظایف اصلی WHO عبارتند از:

- ترویج کنترل بیماری‌های همه‌گیر و

بومی

- ارائه و بهبود آموزش و آموزش

بهداشت عمومی

- تعیین استانداردهای بین‌المللی

بهداشت

- جمع‌آوری داده‌ها در مورد مسائل

بهداشت جهانی

- خدمت به عنوان یک انجمن برای

بحث‌های علمی یا سیاستی مرتبط

با سلامت

- ارائه کمک‌های فنی به کشورها

- تحریک و پیش‌برد کار برای ریشه

کنی بیماری‌ها

- ارتقای همکاری بین گروه‌های علمی

و تخصصی

- پایش وضعیت سلامت و ارزیابی

روندهای سلامت.

بودجه و منابع مالی

بودجه WHO عمده‌تاً از طریق کمک‌های کشورهای عضو، هم

از ریابی شده و هم داوطلبانه و به دنبال آن اهداکنندگان خصوصی

تأمین می‌شود. کل بودجه مصوب ۲۰۲۴-۲۰۲۵ بیش از ۶,۸۳

میلیارد دلار است که منعکس‌کننده منابع مالی قابل توجه سازمان

است که به طرح‌های بهداشت جهانی اختصاص داده شده است.

- **کانال‌های بین فردی:** این کانال‌ها برای اثرباری بر نگرش‌ها و تشویق رفتارهای بهداشتی، اغلب از طریق تعامل مستقیم با کارشناسان بهداشت و رهبران جامعه، حیاتی هستند.

◀ چالش‌ها و انتقادات

به رغم موفقیت‌هایش، WHO با چالش‌هایی مواجه شده است که انتقاداتی را برانگیخته است. پاسخ آن به اپیدمی HIV/AIDS در آفریقا سوالاتی را در مورد اثربخشی آن در مدیریت برخی بحران‌های بهداشت عمومی ایجاد کرد. علاوه بر این، موانع بوروکراتیک و محدودیت‌های مالی گاهی اوقات اقدامات سریع در طول شیوع بیماری را مختل کرده است. با این حال، سازمان همچنان به تطبیق و تکامل خود ادامه می‌دهد. ابتکاراتی مانند شبکه پاسخ هشدار شیوع جهانی (GOARN) ظرفیت خود را برای پاسخگویی به تهدیدات نوظهور با پیوند دادن شبکه‌ها و مؤسسات مختلف در سراسر جهان افزایش می‌دهد.

◀ فراخوانی برای همبستگی جهانی

در حالی که ما در دنیا بی که به طوری فزاینده به هم پیوسته حرکت می‌کنیم، نمی‌توان اهمیت سازمان‌هایی مانند WHO را نادیده گرفت. همه‌گیری کووید ۱۹ بر نیاز به همبستگی جهانی در رسیدگی به چالش‌های بهداشتی فراتر از مرزها تأکید کرده است. WHO از دسترسی عادلانه به منابع مراقبت‌های بهداشتی حمایت می‌کند و تاکید دارد که تا زمانی که همه در امان نباشند، هیچ کس ایمن نیست.

*

سازمان جهانی بهداشت همچنان یک بازیگر حیاتی در شکل‌دهی سیاست و عملکرد جهانی بهداشت است. تعهد آن به بهبود نتایج سلامت برای همه مردم نشان‌دهنده درکی عمیق است که سلامت یک حق اساسی بشر است. همان‌طور که میراث آن را جشن می‌گیریم و به چالش‌های آینده نگاه می‌کنیم، ضروری است که دولتها، سازمان‌ها و افراد در حمایت از ماموریت WHO متحد شوند؛ زیرا با هم، می‌توانیم دنیا بی سالم تر را برای نسل‌های آینده بسازیم.

◀ مبارزه با اطلاعات نادرست و اینفوگردی*

سازمان جهانی بهداشت بر مبارزه با اطلاعات غلط و بیماری‌های اطلاعاتی از طریق مشارکت‌های رسانه‌ای خود تأکید زیادی دارد. کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی بر آموزش روزنامه‌نگاران برای شناسایی، محدود کردن و مقابله با اطلاعات نادرست تمرکز دارند. به عنوان مثال، آموزش در برونئی شامل جلساتی درباره اخلاقی روزنامه نگاری، بررسی حقایق، و استفاده از داده‌های بهداشتی برای گزارش مبتنی بر شواهد برای کمک به متخصصان برای هدایت و کاهش انتشار اطلاعات نادرست بود.

● اینفوگردی وضعیتی است که با انبوهی از اطلاعات، شامل داده‌های دقیق و نادرست، مشخص می‌شود که به سرعت در طول یک وضعیت اضطراری بهداشتی گسترش می‌یابد و به دلیل مشکل در شناسایی منابع قابل اعتماد و مشکلات سلامتی منجر به سردرگمی، بی‌اعتمادی و رفتارهای مضر سلامت می‌شود.

◀ استفاده از اینفلوئنسرها و رسانه‌های اجتماعی

شبکه Fides سازمان جهانی بهداشت، که در سال ۲۰۲۰ راه‌اندازی شد، سازندگان محتوای سلامت را برای مقابله با اطلاعات نادرست و ارتقای محتوای مبتنی بر شواهد بسیج می‌کند. این شبکه شامل بیش از ۸۰۰ سازنده است که به ۱۵۰ میلیون نفر در پلتفرم‌های مختلف دسترسی دارند و با ارائه اطلاعات معتبر و اثربار سلامت به پر کردن شکاف بین علم و زندگی روزمره کمک می‌کنند. به طور خلاصه، ارتباطات WHO با رسانه‌ها، مطبوعات، روزنامه‌ها و روزنامه‌نگاران به گونه‌ای طراحی شده است که راهبردی، مشارکتی و مبتنی بر شواهد باشد. هدف WHO با استفاده از کانال‌های مختلف، برنامه‌های آموزشی و مشارکت‌ها، ارتقای سواد سلامت، مبارزه با اطلاعات نادرست، و اطمینان از این که

گفت و گوی ویژه فن سالاران با دکتر سیدابراهیم هاشمی
(رئیس هیئت مدیره انجمن صنعت پخش دارو و مکمل‌های انسانی)

باید صرفه ملی را در همه امور لحاظ کنیم

اشاره:

دکتر هاشمی رایکی دو بار در محافل مختلف دیده بودم، از حمیت و دانسته‌هایش لذت می‌بردم، و دوست داشتم که همکلام و هم صحبت مردی شوم که ارزش‌های زندگی و مسئولیت را درک می‌کند و می‌تواند الگویی برای جامعه پیرامونی اش شود، و حتی فراتر از آن... توفیق دیدار سرانجام دست داد و احترام ما به ایشان دوچندان شد. در صنعت داروی کشور، آدم‌هایی مانند او کم نیستند، اما کسی که در هر دفعه حضورش، خود را اثبات کند و واژه‌هایش بدو شخصی بخشنده و او را با جهات مسئولیتش تعریف کنند، واقعاً کم است. می‌توان مثل خیلی‌ها رفت و در "سایه" نشست و از موهب دنیوی لذت برد! یا زیستن را با آرایه‌های پوچ تاخت زد و...، اما نه، او این طور نیست؛ من دریافتمن که آقای دکتر سیدابراهیم هاشمی، مغتنم بودن "حیات معنوی" را به مهارت یک هنرمند پُرآوازه درک و اجرا می‌کند؛ و ذهنیت من سینماگر را به یاد و آوازه بزرگان پرواز می‌دهد؛ و این نایاب است، خیلی.

در این گفت و گوی پُر قیتر، بدون مزاحمت سوال‌های ما، مستقیم حرف‌هایش را می‌خوانید.

سردبیر

دکتر سیدابراهیم هاشمی:

من متولد ساری، و ورودی سال ۱۳۶۶ دانشگاه تهران هستم. از اولش هم خیلی درس خوان بودم و مقاصد و آرمان‌های بزرگ در سرم می‌پروراندم. اما کمتر از ۳ هفته قبل از کنکور، یک اتفاق بد برایم افتاد و مشخص شد که مادر نازنینم سرطان دارد و... فرزند کوچک و آخر خانواده بودم و وابستگی ام به مادر خیلی زیاد

بود. روز کنکور هم به‌زور راهی شدم! هم دیر به جلسه رسیدم و هم قلم و خودکار را فراموش کرده بودم و... و خلاصه دست سرنوشت...

بعد از این که از جلسه کنکور بیرون آمدم، پیش خودم گفتم برای سال بعد آماده امتحان می‌شوم. چون ۲ تا از درس‌ها را جایه‌جازده بودم! اما رتبه‌ام که آمد، دیدم خیلی جاها قبول می‌شون؛ پیش‌شکی، دندانپیش‌شکی و...؛ یک دوستی داشتم که با اصرار زیاد گفت؛ آخرين رشته را بزن! که داروسازی دانشگاه تهران بود. من هم -به رغم میل باطنی - چهاردهمین انتخابیم (دانشگاه تهران، رشته داروسازی) را زدم و... و رفتم و داروسازی خواندم و...، الان البته خیلی خوشحالم که این رشته را خوانده و وارد این فضا شده‌ام.

*

ما عمدتاً در حل مسائل زندگی و جامعه خود (و اینجا در نظام سلامت) به سمتی می‌رویم که معلول‌ها را درست کنیم و در معلول هم الوبت‌بندی‌هایمان جوری نیست که بتواند به نظام سلامت کمکی برساند. علت راه‌گز درست نمی‌کنیم!

بحتی که الان خیلی داغ است، بحث بودجه است. سال‌هاست که این "بودجه" نوشته می‌شود و بیشترین آسیب را هم، حوزه سلامت از همین بودجه‌نویسی‌ها می‌بیند!

چند نکته است که من باید خدمت‌تان عرضه کنم: اول آن که ما عمدۀ یارانه نظام سلامت را از جیب آدم‌های حوزه سلامت می‌پردازیم!

*

چرا یک پرستار برمی‌دارد و از کشور می‌رود؟
چون حقوق و دریافتی مناسبی ندارد. چرا
حقوق و دریافتی اش مناسب نیست؟

پول رفته به خزانه دولت، و در بحث گندم و آرد هزینه شده! یعنی از نظام سلامت خرج مخارج دیگر شده است! می بینید؟ حالا در کل چه اتفاقی افتاده؟ هیچی! مجموعه دارو که شامل بیمارستان‌ها و داروخانه‌ها می‌شوند به شرکت‌های پخش بدھکار شده‌اند. شرکت‌های پخش هم به تولیدی‌ها بدھکار شده‌اند و شما این خط را بگیر و بیا...؛ این وضع شرکت‌های تولیدی ما است که غالباً در بانک‌ها سرفصل هستند و این‌همه شرکت‌های پخش داریم، که با چک‌های برگشته کمرشکن نمی‌دانند چه کنند؟ باورتان می‌شود که کلا در ۵ سال گذشته بی سابقه بوده که ما چک برگشته ببینیم؟! اما حالا بیا و بنگر...*

امروز مشکل اصلی کشور عزیز ما، نقدینگی در حوزه دارو است؛ والسلام.

قطع به یقین هم این کمبود نقدینگی، از ریال است. چون ما آنقدر ریال نداریم، که هرچقدر هم دلار تخصیص می‌دهند، نمی‌توانیم بگیریم!*

بخش بعدی اش را عرض کنم. درهای رقابت را در نظام و گردش کار کاملاً بسته‌اند! واردات را تقریباً با خاک یکسان کرده‌اند! مگر در موارد کمبودهای دارویی؛ مفری باز شود، که آن هم داستان دارد و نمی‌خواهم الان واردش بشوم. شگفت‌آور است که ما دقیقاً در دارو، همان مسیر "خودرو" را طی می‌کنیم! همان افتضاحی را که در خودرو پیش آمد! با این دست فرمان، که صرفاً "تولید داخلی" را می‌خواهیم و نباید رقابتی هم در کار نباشد، و این‌طوری، صنعت را برابر منافع یک عدد خاص، آماده کرده، و اساس اش را نابود می‌کنند.

من به طور رسـمی عرض می‌کنم که هر کس در هر صنعتی، اصرار کرد که به نفع و برای مردم، قیمت ارز را، ارزان نگه داریم، این‌ها فقط بـه منافع خودشـان فـکر مـی‌کـنـد؛ و مردم هـم بـهـانـهـای هـستـنـد بـرـای رـانـتـی کـه درـ اـینـ وـسـطـ بـهـ وـجـودـ مـیـ آـیـدـ تـاـ منـافـعـ بـیـشـترـ رـاـ کـسبـ کـنـندـ. منـ مـعـتـقـدـمـ قـیـمـتـ اـرـزـ رـاـ، اـرـازـانـ نـگـهـ دـارـیـمـ، اـینـ هـاـ قـطـعاـ فـقـطـ بـهـ هـمـتـ مـیـ شـوـدـ؟ـ!ـ حـالـیـاـکـهـ کـلـ عـدـدـیـ کـهـ بـهـ دـارـوـ پـرـداـختـ شـدـ ۳۴ هـمـتـ اـسـتـ!ـ خـبـ اـینـ يـعـنـیـ چـیـ؟ـ!ـ دـولـتـ بـیـشـ اـزـ ۵۰ـ هـمـتـ درـ آـمـدـ کـسـبـ کـرـدـ هـمـ اـسـتـ فـقـطـ هـمـ اـزـ مـاـبـهـ التـفـاوـتـ رـاـ نـرـخـ اـرـزـ!ـ قـرـارـ هـمـ بـوـدـ اـيـنـ مـاـبـهـ التـفـاوـتـ رـاـ درـ نـظـامـ سـلامـتـ هـزـينـهـ کـنـدـ،ـ کـهـ مـیـ دـانـیـمـ نـکـرـدـ هـمـ اـسـتـ!ـ چـراـ؟ـ!

شـماـ حتـیـ اـگـرـ بـرـوـیدـ وـ "ـبـیـلـ گـیـتسـ"ـ یـاـ "ـایـلانـ مـاسـکـ"ـ رـاـ هـمـ

برای اینکه بودجه نظام سلامت درست نیست. چرا یک پزشک یا داروساز قصد مهاجرت می‌کند؟ برای اینکه فکر می‌کنیم در نظام سلامت، باید تعرفه‌ها و خدمات را، پایین نگه داریم! این که نشد راه و روش درست! قبل از انقلاب، من یک آرایشگاهی می‌رفتم که موى سر را، یک تومان (۱۰ ریال) حساب می‌کرد، ویزیت پزشک عمومی آن زمان ۵ تومان (۵۰ ریال) بود. هزینه اصلاح سر، امروز روزگار در آرایشگاه‌ها چیزی حدود ۳۰۰ هزار تومان است، ولی ویزیت پزشک عمومی ۱۰۰ هزار تومان! خبـاـ چـگـونـهـ اـنتـظـارـ دـارـیـدـ باـ اـینـ تـعـرـفـهـاـ درـ بـخـشـ خـصـوصـیـ (ـبـخـشـ دـولـتـیـ رـاـ کـهـ کـلـ رـهـایـشـ کـنـدـ،ـ دـاـسـتـاـنـشـ بـسـیـارـ پـیـچـیدـهـ تـرـ اـسـتـ!)ـ کـارـهـاـ پـیـشـ بـرـودـ؟ـ *

در بخش دولتی هزینه قیمت تمام شده مثلاً ۱۵۰ هزار تومان در می‌آید، تعرفه‌اش را ۳۰ هزار تومان می‌گذارند! و ۶۰ درصد این هزینه را به ویزیت آن دکتر پرداخت می‌کنند! خبـ مـعـلـومـ استـ کـهـ چـهـ اـتفـاقـیـ دـارـدـ مـیـ اـفـتـدـ!ـ اـینـ طـورـیـ استـ کـهـ پـزـشـکـ یـاـ بـیـمـارـسـتـانـ مـجـبـورـ مـیـ شـوـنـدـ درـ پـوـلـ دـارـوـ دـستـ بـبـرـنـدـ تـاـ بـتوـانـندـ اـمـورـاتـ شـانـ رـاـ بـچـرـخـانـدـاـ وـ یـاـ جـلـایـ وـطـنـ بـرـودـ درـ مـخـیـلـهـ شـانـ!ـ *

امروز مشکل اصلی کشور عزیز ما، نقدینگی در حوزه دارو است؛ والسلام. قطع به یقین هم این کمبود نقدینگی، از ریال است. چون ما آنقدر نداریم، که هرچقدر هم دلار تخصیص می‌دهند، نمی‌توانیم بگیریم!

بعد همه شواهد، ما را می‌رساند به طرح دارویار! می‌بینیم که این طرح، اساساً انگار برای کسب درآمد در دولت طراحی شده است! چرا؟! چون ارزی را که تا دیروز ۴۲۰۰ تومان عرضه می‌کردند، امروز به ۲۸۵۰۰ تومان رسانده‌اند! مابه التفاوت این ارقام را حساب کنید، آن وقت به اصل موضوع پی خواهید برد.

سال ۱۴۰۲ نزدیک به ۳,۵ میلیارد یورو پـولـ دـادـهـانـدـ.ـ اـینـ مـابـهـ التـفـاوـتـ رـاـ ضـرـبـرـدـ ۳,۵ـ مـیـلـیـارـدـ یـوروـ بـکـنـیدـ،ـ حـالـاـ بـبـیـنـیدـ چـندـ هـمـتـ مـیـ شـوـدـ؟ـ!ـ حـالـیـاـکـهـ کـلـ عـدـدـیـ کـهـ بـهـ دـارـوـ پـرـداـختـ شـدـ ۳۴ـ هـمـتـ اـسـتـ!ـ خـبـ اـینـ يـعـنـیـ چـیـ؟ـ!ـ دـولـتـ بـیـشـ اـزـ ۵۰ـ هـمـتـ درـ آـمـدـ کـسـبـ کـرـدـ هـمـ اـسـتـ فـقـطـ هـمـ اـزـ مـابـهـ التـفـاوـتـ نـرـخـ اـرـزـ!ـ قـرـارـ هـمـ بـوـدـ اـيـنـ مـابـهـ التـفـاوـتـ رـاـ درـ نـظـامـ سـلامـتـ هـزـينـهـ کـنـدـ،ـ کـهـ مـیـ دـانـیـمـ نـکـرـدـ هـمـ اـسـتـ!ـ چـراـ؟ـ!

در سال‌های قبل، پژوهش این کشور زیرمیزی می‌گرفت!؟ خب این ناترازی‌ها موجبات و کشش خلاف را مهیا می‌کنند، و گرنه...*

به عزیزان عرض می‌کنم؛ ما قرار نیست چو خ را از نو اختراع کنیم! از خودمان هم واژگان نامنوس در نکنیم. تجربه‌های دنیا را ببینیم. قبل از انقلاب، ترکیه از ما خیلی عقب تر بود، و الان شرایطی خیلی بهتر از ما دارد، به رغم اینکه داشته‌های ما (نفت، گاز، منابع بسیار) خیلی خیلی بیشتر از ترکیه است.

تورمی که کشور ترکیه پشت سر گذاشت به حدی بالا بود که در مقطعی مجبور شد ۶ صفر از مقابل پولش را حذف کند. در همین ۵ سال اخیر هم اشتباهاتی فاحش انجام داد و تورم‌های وحشتناک داشت و ارزش پول ملی اش خیلی پایین آمد. اما آیا کارگر حداقل بگیرش، در این داستان چهار مشکل شد؟ نه. چون آن‌ها هر سه ماه یکبار، مبنای را مشخص کرده‌اند که تمام نرخ‌ها و قیمت‌گذاری‌هایشان را بر اساس آن تنظیم می‌کنند و... و هر سه ماه بر اساس نرخ بیرون، یکسان‌سازی و هم‌ترازی در قیمت‌های را رقم می‌زنند و کارگر از جریان زندگی عقب نمی‌افتد.

*
چند نرخی بودن ارز در ایران بزرگترین خیانت در اقتصاد ایران است. توانی که شما بخواهید مملکت را با سوبسید اداره بکنید، هیچ چیزی درست نمی‌شود.

الآن حقوق پایه کارگر ما به دلار، حدود ۱۰۷ دلار می‌شود! حالیاً که پایه حقوق کارگر ترکیه‌ای، قریب به ۶۵۰ دلار است. یعنی بیش از ۶ برابر حقوق پایه ما! شما در غلط بودن این ساختار شک دارید؟! یادمان باشد که یکی دو دهه پیش کارگر ایرانی چندین برابر الان (و همان کارگر ترکیه‌ای) حقوق دریافت می‌کرد. این مقایسه‌ها ما را باید بیدار کند.

*
مسئول وزارت بهداشت وقتی که کمبود می‌شود، نمی‌تواند به مریض بگوید: مریض نشو تو تولید کننده ما تولید کند و بعد...؟ مجبور شود می‌رود و از هند وارد می‌کند، و خلاص. در ماده اولیه دارویی شما اگر قرار باشد تولید داخلی را درست بکنید؛ حالا کیفیت‌ش به کنار؛ در قیمت نمی‌توانید به بیش از ۲۰ درصد بالای قیمت وارداتی عرضه کنید. اگر این طور است، اساساً بهتر است تولید نکنید. تولید کننده واقعی باید بتواند به اندازه‌ای تولید کند که "لازم است"؛ و اقعاعاً هم تولید کند، قیمت‌اش را هم رقابتی کند بی‌تعارف. اگر این طور شد، من پشت این تولید داخلی می‌ایستم، آن هم تمام‌قد.

*
در اقتصاد امروز دنیا، چیزی به نام "خودکفایی" نداریم و اگر بگویی خودکفایی، مسخره‌های می‌کنند. شما الان اگر ماشین بنز را باز کنید، می‌بینید که خیلی از قطعاتش در آلمان تولید نشده است یا مثل موبایل و سایر لوازم و برندهای دیگر. ما یک جمله قدیمی را (با مطلع خودکفایی!) به خورد مردمی

بیاورید، تا وقتی پول نیست، آن‌ها هم نمی‌توانند کاری از پیش ببرند. شک نکنید.

فرض بگیریم که شما رئیس یک بیمارستان می‌شوید، چاره‌ای ندارید اولین پولی که آمد، به پرسنل تان بدهید. دومین پول را هم صرف غذای بیماران می‌کنید، و آخرین پول را هم باید به دارو اختصاص بدهید. (فعلاً تا این‌جا، الیت دارو رفت آخر!) نهایتاً هم نشد و پول تان نرسید، مثل گذشته می‌نویسید؛ برو دارویت را از داروخانه بیرون تهیه کن و بیار...! می‌بینید؟

*
شما فقط به دلیل اینکه می‌خواهید -بی‌دلیل- تعرفه را پایین نگه دارید، ساختارها را درست نمی‌کنید، خب معلوم است که انگیزه کادر درمان هم کمنگ می‌شود.

مردم ما در ذهن شان یک پژوهش و دکتر را فردی پولدار و متمول می‌شناسند، حالیاً که ۹۰، ۸۰ درصد نسل جدیدی که در ساختار درمان کشور کار می‌کنند، اصلاً وضعیت اقتصادی خوبی ندارند. در خبرهای تلویزیون کشور فقط می‌گویند که پژوهکان "فرار مالیاتی" دارند یا مالیات نمی‌دهند! آخر این چه سیاستی است؟ آن‌ها، بیشتر فرار مالیاتی دارند یا صنوف دیگر؟ کسی که در بهترین خیابان تهران یا بازار، طلا فروشی و مغازه‌های مجلل دارد، چقدر مالیات می‌دهد؟ پژوهش که در دم مالیاتش کسر می‌شود!

*
جز در دوره کرونا، که گروه پژوهشکی و سلامت، کمی عزیز شدند، در بقیه زمان‌ها، انگار که ناعزیز بوده‌اند! و این روش‌ها و برخوردهای سلبی غلط، ادامه‌دار است! ببینید که چقدر از پژوهکان ما از این مملکت مهاجرت کرده‌اند؟ چرا؟ چرا کسی نباید بیهوشی بخواند؟

من عرض می‌کنم تمام کسانی که فکر می‌کنند با افزایش ظرفیت، می‌توان مشکلات را حل کرد، جاده خاکی می‌روند و نمی‌دانند که اصلاح راجع به چه موضوعی حرف می‌زنند، نمی‌فهمند! آقا جان! درآمد شخص باید با سطح اجتماعی و خانوادگی اش و با خیلی چیزهای دیگر بخواند. نمی‌توان گفت متخصص بیهوشی هم باید درآمدش اندازه یک نگهبان باشد! شما حتی اگر در سوئد هم باشید و سختگیری را از حد بگذرانید، و مدل سیاسی‌ات هم سوسیالیستی باشد، پژوهکان ات می‌گذارند و می‌روند جایی که رفاهی بیش تر و زندگی بهتری بدیشان می‌دهند. مطلقاً سیاسی حرف نمی‌زنم، فقط در قالب‌های اقتصادی صحبت می‌کنم.

*
اقتصاد کشور ما در حوزه سلامت در کما است. آنقدر سوبسید در سوبسید داده‌ایم و همه چیز را پیچیده کرده‌ایم که نمی‌دانیم به کدامیں سمت‌ها می‌رویم! به قول معروف، شیرازه کار از دست متولیان امر در رفته است! وقتی تعرفه‌ها با واقعیت‌ها نمی‌خوانند شما چه انتظاری دارید؟ مگر

کار کرد. اختلاف درآمد در شرکت‌های خصوصی و دولتی به بیش از ۱۰ برابر رسیده است، و منطق می‌گوید احتمالاً فقط کسانی که کارایی پایین تری دارند، در دولت می‌مانند! با افکار دهه ۱۳۶۰ دیگر به سختی بتوان مملکت را اداره کرد و...؛ این‌ها را گفتم و عذرخواهی کردم و برگشتم. خدا رحمت کند، خود ایشان هم می‌دانست و تایید کرد.

*

ما هرچه در حوزه دولت، کوچک سازی و سبک‌سازی بکنیم و تمام این واحدهای تولیدی را به بخش خصوصی بدھیم به نفع کشور است. شما بروید کارنامه هلدینگ‌های مختلف را بررسی کنید. ببینید در ۲۰ سال گذشته، به لحاظ اقتصادی کجا بوده‌اند و الان کجا هستند؟!

*

برای هموار کردن مسیرها، باید اصل ۴۴ را اجرایی کرد و من بعيد می‌دانم که الان کسی پیدا شود و توان لازم و شهامت آن را... چند عامل را ذکر می‌کنم که صادقانه باید در این مجموعه‌های دولتی و خصوصی انجام داد:

*

می‌دهیم که در این‌باره ایسما به روز نیستند، خیلی هم حالش را می‌بریم! خب این غلط است، خیلی هم غلط است. باید "صرفه ملی" را دید و لحاظ کرد، توان را سنجید و راندمان را بالا برد.

*

بگذارید یک مثال بزنم. چین ماده اولیه آنتی‌بیوتیک را به اندازه مصرف کل دنیا درست می‌کند، شما اگر بخواهید یک میلیونیوم آن را تولید کنید، نمی‌صرفد. با چه قیمتی می‌خواهید تولید کنید؟ بله! کشورهایی بزرگ هستند که دولت، کارخانه‌های ایشان را به شکل استراتژیک نگه می‌دارد که اگر یک روزی، چین به ایشان نداد، خودشان بتواند تولید کنند. ولی این‌طور نیست که بخواهند برای کلمه خود کفایی، از مردم هزینه کنند و یا کل بودجه را (ذیل مفهوم خودکفایی دروغین) ببلعند و معطل چیزی شوند که نباید! حرف در این‌باره بسیار است و کوتاه می‌کنم.

ببینید! حمایت از تولید داخل به لحاظ اقتصاد درست، جایی هست که توجیه اقتصادی باشد. توجیه اقتصادی یعنی هزینه فایده، یعنی کیفیت و اثربخشی و بعد هم قیمت. خلاص.

*

تولید کننده واقعی
باید بتواند به اندازه‌ای
تولید کند که "لازم
است" و واقعاً هم تولید
کند، قیمت‌اش را هم
رقابتی کند بی‌تعارف.
اگر این‌طور شد، من
پشت این تولید داخلی
می‌ایستم، آن‌هم
تمام‌قد

(۱) از بین بردن رانت برای جلوگیری دزدی‌ها (۲) واقعی کردن قیمت‌ها (۳) انتخاب مدیران سالم و درست، که حقوق درست و واقعی هم بگیرند.

ما چرا مدام سوپسید در سوپسید می‌دهیم؟ برای اینکه لابد شفاف نیستیم! و گرنه چه ضرورتی دارد که مثل همه جای دنیا، قیمت‌ها را واقعی نمی‌کنیم؟ بیمه هم بیاید و پوشش خودش را بدهد و خلاص؛ اما این‌جا، کار که به بیمه می‌رسد تازه آغاز داستان و "نمایش ترومون" است...، آدم پشیمان می‌شود!

*

من سال ۱۳۹۲ بعد از ۶ سال حضور، از شرکت پخش هجرت بیرون آمدم و به مجموعه فردوس رفتم. آن زمان، مرحوم دکتر نوربخش جلسه‌ای با من داشت و دعوی کرد. دقیقاً روزی بود که قرار بود مدیر عامل سازمان تامین اجتماعی بشود. به ایشان گفتم آقای دکتر نوربخش عزیز، من در بخش خصوصی، در یک سال، ۵ تا ۱۰ برابر زمانی که در شرکت هجرت مسئول بودم و آن کارهای بزرگ صورت پذیرفت و دوران شکوفایی اش را رقم زدیم؛ حقوق دریافت کرده‌ام. با دولت و مباحث موهنه چون حقوق‌های نجومی (اگر طراحش عامل و جاسوس نبوده، حتماً نادان بوده) نمی‌توان

در دنیا هر کسی در هر جا (کشورهای پیشرفته) وقتی که به دنیا می‌آید، یک کُد؛ مثل مثلاً کُد ملی؛ می‌گیرد و اجازه استفاده از بیمه پایه را بدون محدودیت در کشور دارد؛ از لحظه‌ای که به دنیا می‌آید تا...

ما چه می‌کنیم؟! خوتان بینید چه اوضاعی است! تامین اجتماعی یک طرف، بیمه سلامت یک طرف، خوش‌فرما یک طرف، بیمه ارتش یک طرف و...، آخر این تشتبه از برای چیست؟ چرا؟! این همه هزینه‌ی اضافه برای تعصبات الکی! خب طبیعی است که باید تمام بیمه‌های درمانی کشور بکپار چه شده و یک ساختار بشود. پس چرا کسی اقدامی نمی‌کند؟! صرفه ملی...

این یکی از بزرگ‌ترین مشکلات ما در ایران است، که هر کسی که مدیر جایی می‌شود فکر می‌کند که فقط باید همان جا را حفظ

می‌دادیم! باورتان می‌شود؟! شما فرض کن که قیمت بنزین واقعی بشود. زیر ۱۰ درصد هزینه تمام شده تاکسی، هزینه بنزینش می‌شود. من عرض می‌کنم تابوی که ما رقم زده‌ایم، بنیادهای اقتصاد را سست کرده است.

بنزین اگر گران شود، اثرش مگر در زندگی ما چقدر است؟ شمای دولت به جایش بروید و خودروی درست در مملکت بیاورید تا مصرف سوخت در کشور هم واقعاً حقیقتاً کنترل شود. همه جای دنیا التماس می‌کنند که بیا و ماشین بخر و قسطی ببرا! آن وقت در اینجا سر خودرو بینید چه کلک‌هایی سوار می‌کنند!

هر روز روزگار یک بامیول! این خودروسازهای دولتی تا به بخش خصوصی واگذار نشوند، تا هزینه‌های پرسنلی شان را کنترل نکنند و تا با کیفیت نشوند، داستان همین است؛ خراب!

دها شرکت در بعد از انقلاب ورشکسته و مصادره شدند؛ مثل مشکل شرکت ارج، چه شد؟! هیچی. چون دست بخش خصوصی بود و دیگر برای دولت هم اهمیتی نداشت. بی‌تعارف در خودرو هم باید همین اتفاق بیافتد. خصوصی شود، مردم به حق شان برسند و خلاص.

*

در دارو هم الان همین است. دارو در بخش دولتی است که بیشتر مشکل دارد یا در بخش خصوصی؟! دولتی‌ها مشکلات‌شان خیلی بیشتر است یا خصوصی‌ها؟! تا زمانی که این شکل پیش برویم، اصلاً اتفاق خوبی نخواهد افتاد.

*

بینید! ما ورودی سال ۱۳۶۶ دانشگاه بودیم و ۱۲۰ نفر همدوره. من فکر نمی‌کنم که الان حتی ۳۰ نفر از آن بچه‌ها در ایران مانده باشند. این شکل زندگی و توزیع ناممی‌دید در این سال‌ها اصلاً درست نبوده و نیست و باید درست شود. صرفه ملی...

*

من ذهنم ریاضی است. وقتی به داروسازی آمدم، دیدم علم حوزه سلامت در اینجا مستقر است؛ هم علم در درونش نهفته است، هم تجارت. من در فاز اول تحصیلم در آن دوران، کار کردن در داروخانه، و مواجهه با بیمار و حرف زدن با مراجعه‌کننده را دوست داشتم، ولی مدل کار در داروخانه، اصلاً مورد پسند نبود. به همین دلیل وارد تامین اجتماعی شدم و...؛ آن موقع خیلی از دوستان معترض می‌شدند که چرا باید یک دکتر داروساز برود و کار کارمندی بکند؟!

*

سال ۱۳۷۲ بود که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم. دکتر فرام، استاد راهنمای من (یکی از بزرگان علم داروسازی ایران) بود. طرح ۱۴۰ واحدی را در داروخانه‌ای در شهریار گذراندم، و سربازی‌ام را هم در داروخانه ۲۹ فروردین سپری کردم. در همین زمان هم بود که وارد سازمان تامین اجتماعی شدم.

*

کند! منافع کشور و مردم انگار برایش دیگر معنایی ندارند! حالیاً که اگر بیمه‌ها یکسان شود، دیگر این همه پرسنل و بروکراسی نمی‌خواهد و خیلی از مسائل خود به خود حل می‌شود. بیمه‌ها باید متناسب و در خور مردم ما شوند.

*

من عضو هیئت مدیره بخش غیر دارویی صنعت پخش هم بوده‌ام. زمانی که یارانه‌ها برای آرد ماکارانی و روغن برداشته می‌شد، در آذربایجان (شوروی)، مرزه‌های ترکیه، بخشی از عراق، افغانستان، بخشی از پاکستان، بخشی از ترکمنستان و... هم روغن و ماکارانی گران شد. چون ما همه آن‌ها را هم پوشش

و خاطراتی بسیار عالی بود. دو سال آخری که آن جا بودم به دوستان گفتم که قصد دارم برای خودم کار کنم، سال ۱۳۹۵ بیرون آمدم، و با گروه سیناژن شریک شدم، و بعد از مدتی هم، توافقی و دوستانه جدا شدیم و الان هم به شکلی مستقل شرکت "سینا پخش" را اداره می‌کنم.

هیئت داوری من، جمعی از بزرگان داروسازی کشور بودند؛ دکتر فرسام، دکتر شفیعی و دکتر کاظمی لاری. من هنوز ارتباطم را با دکتر خلچ عزیز که استاد ما در شیمی دارویی بود و خانم دکتر تاجرزاده، که افتخار این مملکت هستند، حفظ کردام و یادی هم بکنم از مرحوم دکتر قنبرپور، یا مثلًا در حوزه فارماکولوژی، دکتر دهپور، دکتر سمیعی، دکتر زرین دست، دکتر جهانگیری و...

*

در سفری به ارمنستان، من یک راهنمای تور را دیدم که وقتی به معرفی اشخاص و مشاغل می‌رسید، احترامی عمیق نثارشان می‌کرد. یک بار به ایشان گفتتم؛ جالب است که شما اینقدر با احترام از اینها صحبت و یاد می‌کنید. او گفت؛ "اینها کارفرما هستند و اشتغال ایجاد می‌کنند تا مردم و خانواده‌ها، به راحتی کسب درآمد کنند و چرخه‌ای سرزمین ما بچرخد...؛ اینها می‌توانند پول‌هایشان را بردارند و به کشورهای دیگر بروند و راحت زندگی شان را کنند، اما اینجا مانده و...، اینها افتخار این مملکت‌اند".

باور کنید که جاری و ساری شدن چنین دیدگاه‌هایی است که امید و اعتلای فرهنگی را موجب می‌شود. در کشور ما در یک دوره‌ای، وقتی می‌خواستند به کسی بگویند که آدم خوبی است، می‌گفتند؛ طرف آدم فقیری است!

*

من با دلال جماعت کار ندارم، با مفهوم "کارفرمایی" پیش می‌روم و کار دارم. در مجموعه‌ما (سیناپخش) ۹۰۰ نفر در حال کار هستند؛ و ما خیلی اوقات مسائلی را درک و هضم می‌کنیم که شاید خیلی‌ها ندانند! پارسال اسفند ماه، ما بدترین دوران کاری خود را سپری کردیم! بخشی بزرگ از کارخانه‌هایی که با ما کار می‌کردند، پول نداشتند تا حقوق

یکی از بزرگ‌ترین مشکلات ما در ایران این است که هر کسی که مدیر جایی می‌شود فکر می‌کند که فقط باید همان جا را حفظ کند! منافع کشور و مردم انگار برایش دیگر معنایی ندارند! حالیاً که اگر بیمه‌ها یکسان شود، دیگر این همه پرسنل و بروکراسی نمی‌خواهد و خیلی از مسائل خود به خود حل می‌شود

یک بورسیه‌ای در سازمان تامین اجتماعی بود که بروم استرالیا برای تحصیل در رشته "هلث اکونومیک" (اقتصاد سلامت). دیدم برای یکی از دوستانم خیلی حیاتی است که او بروم، جای خود را به ایشان دادم و همین جا ماندم. "اقتصاد سلامت"، آن موقع در ایران نبود ولی الان هست. آن دوست هم رفت و تحصیل کرد و مقیم شد. امروز خیلی خوشحالم که نرفتم. من هیچ جایی جز ایران نمی‌توانم زندگی بکنم. با توجه به نوع بیشنم و تفکری که دارم خودم را سرباز مملکت‌می دانم و...

*

پرسنل‌شان را بدنهند! و ما احساس مسئولیت داشتیم و باید آن‌ها را هم پشتیبانی می‌کردیم تا...؛ هیچ چیزی بدتر از این نیست که کارفرمایی شرمنده کارگرش بشود آن‌هم شب عید و...؛ بگذریم! به لطف خدا، نه آن روز و نه تا کنون، مسئولیت و ذمی بر زمین نمانده، و در مجموعه‌ما، یک روز هم حق و حقوق کسی دیر نشده، این را از باب فرهنگ‌سازی می‌گوییم که بار کارفرما -به‌ویژه در بخش خصوصی- خیلی سنگین است. شیوه آن راهنمای تور را دوست داشتم که درکی والا از مفهوم کارفرمایی داشت و...

*

من از سال ۱۳۸۷ عضو هیئت مدیره انجمن پخش ایران بودم. آن ابتدا، همه (دارویی و غیر دارویی) با هم بودیم، تا این که دیدیم عده‌های سایر صنوف، ۹۰ درصدشان با وزارت صمت است، ولیکن دارویی‌ها، ۱۰۰ درصد کارشان با وزارت بهداشت! پس

زمانی که وارد شرکت پخش هجرت شدم، از در و دیوار بدھی می‌بارید و این را همه می‌دانستند. دکتر مرتضی آذرنوش با من صحبت کرد، و ۵ پیشنهاد داشت. اولین پیشنهادش هم، قائم مقامی خودش در تی‌بی‌کو بود (آن زمان او مدیرعامل بود). من گفتم هر جا که از همه بیشتر نیاز است بفرمایید آن جا بروم. گفت؛ پخش هجرت! به پخش هجرت رفتم، کار کردم و تلاش بسیار، و سال ۱۳۹۲ به روز ترین و پول‌دارترین پخش کشور را با یک ساختار کاملاً سر حال و مدرن، تحويل بعدی داده و بیرون آمدم.

*

همان سال ۹۲ از سازمان تامین اجتماعی هم، خودم را بازخرید کردم و مسئولیت رفتم و مدیرعامل "پخش فردوس" شدم؛ که تجربه‌ای بسیار خوب در بخش خصوصی با آدمهای بسیار خوب

در کشور ما، هیچکس تعریفی منطقی از هلдинگ ندارد! هلдинگ داری، قطعاً یک علم است. شما باید سینرژی و نحوه تعامل و ساختار و جایگاه را درک کنید و فرآیندها را بدانید، مسئولیت پذیرفته و پاسخگویی بلد باشید. کدام هلдинگ در ایران به این شکل است؟ آیا الان اصول محاسبه‌ای و برنامه‌ریزی در هلдинگ‌ها وجود دارد؟ من می‌گویم خیر! نگاه کنید به مدت زمان تصدی -کوتاه‌مدت- مدیران عامل هلдинگ‌ها! و بعد هم بالاترین سطح عملکردی شان را بسنجید...

*

خیلی از عزیزان را دیده‌ام که بدون آنکه توانمندی لازم را پیدا کنند، مسئولیت‌های سنگین را می‌پذیرند! شگفت‌آور است! این پذیرش‌ها قطعاً یکی از بزرگ‌ترین جنایت‌هایی است که در ایران معاصر در حال اتفاق افتدان است.

این که من نوعی، تخصص کاری را که ندارم، ولی درونش اظهار نظر می‌کنم که هیچ، واردش هم می‌شوم و خرابکاری پشت خرابکاری، و آن مجموعه را نابود می‌کنم! این در همه حوزه‌ها قابل رویت است و بسیار بد است.

بعضی وقت‌ها، اشخاصی بوده‌اند که با اطلاعات غلطی که به یک مقام بالاتر داده‌اند، کشور را دچار آسیب‌های بزرگ کرده‌اند!

این که ما به نسل آینده چه فکری و چه چیزی را تحويل می‌دهیم مهم است، به این ساختارهای ناموزون نگاه کنید، محصول همان آدم‌هایی است که بدون فکر، به کسانی -نالایق- جایگاه دادند، آن افراد بی‌مسئولیت هم بدون تخصص پذیرفتند و به همه کشور لطمہ زدند؛ نه تخصصی داشتند و نه تعهدی!

مستقل شدیم، آمدیم و انجمن خودمان را برای دارو و پخش دارو تشکیل دادیم؛ عنوانش هم شد؛ "انجمن صنعت پخش دارو و مکمل‌های انسانی".

*

به جرات می‌توانم بگویم که این انجمن یکی از بی‌حاشیه‌ترین و بهترین انجمن‌های کشور است و مهم‌ترین پایه‌اش هم این است که هیچ کدام از انتفاعی از این انجمن به شکل شخصی و شرکتی نمی‌بریم. دبیر کل انجمن هم، آقای دکتر عبداللهزاده است که قبلاً مدیر عامل بهستان بود.

تا کنون کارهایی متفاوت هم انجام داده‌ایم، مثلاً هر کسی که بتواند کمکی بکند در جلسات می‌آوریم؛ علی‌البدل‌ها، حتی بازرس علی‌البدل، اعضای هیئت مدیره‌های قبلی (اگر تمایلی از طرف خودشان باشد) و...، یک مجموعه‌ای هستیم که رفاقت‌مان خیلی بیشتر از رقبات‌ها است؛ و خوب است.

*

پخش، اساساً سه ساختار دارد. تقریباً ۳۰ درصدش علم داروسازی است، ۳۰ درصد علم مهندسی صنایع، و حداقل ۴۰ درصدش هم مالی است. اگر کسی دنبال پخش برود و ساختار مالی را نداند و نفهمد، آن پخش قطعاً به ناکجا خواهد رفت. جریان نقدينگی پخش، موضوعی بسیار مهم است و بهشت روى تامین‌کننده‌ها اثرگذار. پس کسی که وارد حوزه پخش می‌شود، باید بداند که کجا می‌آید و چه باید انجام دهد. دو تیپ پخش هم وجود دارد؛ پخش سرویس سنتر (خدمات محور) و "پرافیت سنتر" (سود محور). سرویس سنتر، یعنی یک تولیدی وجود دارد و پخش می‌آید و تمام هزینه‌های این تولیدی را تقبل می‌کند، برایش حفظ سهم بازار را صورت می‌دهد و رقبات‌ها را تسهیل می‌کند و...، با عملیات پخش هم، نیم تا ۱,۵ درصد سود می‌برد.

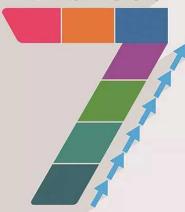
پرافیت سنتر، داستانش فرق می‌کند، سهم بازارش هم متفاوت است. اینجا ممکن است تولیدکننده همان پخش‌کننده باشد. یک شرکتی مثلًا ۱۵۰۰ میلیارد تومان در ماه می‌فروشد، آن باید یک پخش برای خودش بزند و ۳۰ درصد کالاهاش را هم خودش بفروشد، امورات پخشش خواهد چرخید. بعضی از پخش‌ها هم هستند که به شکل ادغامی و "میکس" کار می‌کنند. برای سهامدارشان سرویس سنتر، و برای خارج از سهامدار هم، جنس و کالا را می‌گیرند و پرافیت سنتر می‌شوند و با تلفیق این‌دو، یک پخش معقول را اداره می‌کنند.

*

ما زمانی که در پخش هجرت بودیم، پروسه‌مان به این شکل بود که اگر کسی از بیرون می‌آمد و با ما کار می‌کرد، باید حتماً به ما سود می‌رساند و...، اما برای مجموعه‌های گروه دارویی تامین (تی‌پی‌کو)، همه جوره خدمت و سرویس‌های لازم را می‌دادیم و باید بالاسری را راضی نگاه می‌داشتیم.

*

HR 34000

۳۴۰۰۰
مدل
مدیریت منابع انسانی

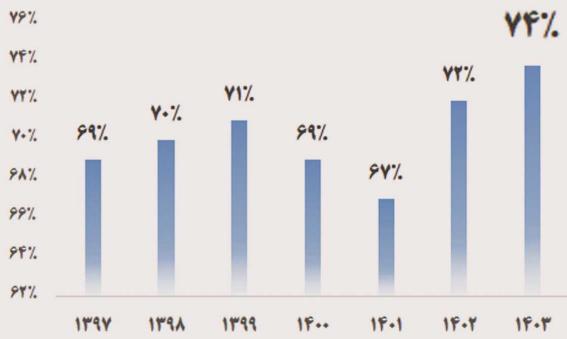
پروژه نگرش سنجی کارکنان

براساس استاندارد ۳۴۰۰۰ منابع انسانی
شرکت توزیع داروپخش

نشان برقیزین C2 منابع انسانی براساس استاندارد ۳۴۰۰۰
در سال ۱۴۰۱

با مشارکت ۱۰۱ درصدی کارکنان در نگرش سنجی سال ۱۴۰۲، با دو درصد افزایش برآورد نگرشهای کارکنان به ۷۴ درصد رسید

فعالیت شرکت‌های توزیع در نظام دارویی ایران

مستقر بر لبه‌ای نه چندان مطمئن

دکترا امیرحسین حاجی‌میری
داروساز، متخصص اقتصاد
و مدیریت دارو

در دنیای پیشرفته امروز، صنعت داروسازی جزئی حیاتی در نظام سلامت به حساب می‌آید. دارو خود نه تنها برای حفظ سلامت عمومی ضروری بوده، بلکه ارکان وابسته به آن زمینه انواع پیشرفت در هر اقتصاد و اجتماعی را فراهم می‌آورد. با این حال، مسیر یک فرآورده دارویی از تامین کننده تا بیمار با پیچیدگی‌هایی مواجه است و نهادهایی مختلف از جمله شرکت‌های دارویی، توزیع کنندگان، بیمارستان‌ها یا داروخانه‌ها را در گیر می‌کند. در این میان نقش توزیع کنندگان، قابل توجه و البته بحث برانگیز است. در حالی که شرکت‌های پخش توزیع کننده دارو به طور سنتی پشتیبانی لجستیکی ارائه می‌کردند، نفوذ گسترده آن‌ها در پویایی عرضه و تقاضا، امور مالی و تعیین شرایط اقتصادی، مولفه‌هایی جدید برای نقد و تحلیل مطرح می‌کند.

دسترسی ایمن و اثربخش به داروها را دچار اختلال کند. یکی از خطرات اولیه مرقبت با افزایش سطح مداخله توزیع کنندگان، عدول مولفه‌های تاثیرگذار بازار از حالت طبیعی منطبق با ملاحظات طرف عرضه و تقاضا است. در برخی شرایط، توزیع کنندگان با تنظیم پیشنهادات رقابتی و القای تقاضا در مراکز عرضه نهایی دارو، مداخله قابل توجهی برای اثربازی بر پویایی بازار دارند. با تشویق این مراکز به خرید مقادیر بیشتر از نیاز، تقاضای مصنوعی ایجاد شده که می‌تواند منجر به افزایش هزینه‌ها و فشار غیرضروری بر منابع مالی ارائه‌دهندگان مراقبت‌های سلامت از یک سو و رسوب موجودی غیرضروری در

توزیع کنندگان به عنوان واسطه بین شرکت‌های تامین کننده و مراکز ارائه خدمات سلامت (اعم از داروخانه یا بیمارستان) فعالیت کرده تا اطمینان دهنده داروهای دارویی و توزیع شده و در زمان درست به مکان مورد نظر تحويل داده می‌شوند. این نقش لجستیکی حیاتی است، بهویژه با توجه به ماهیت حساس محصولات دارویی که به امنیت زنجیره تامین و شرایط نگهداری تحت کنترل نیاز دارند. با این حال، هنگامی که توزیع کنندگان شروع به افزایش سطح مداخله و مشارکت خود فراتر از امور لجستیکی کنند، مسائلی پیش می‌آید که به طور بالقوه می‌تواند زنجیره تامین را به سمت بی ثباتی حرکت داده و در نهایت

به واسطه‌ها را برای هر موضوعی فراتر از فرآیندهای عملیاتی لجستیک کاهش می‌دهند.

برای کاهش خطرات ناشی از افزایش بیش از سطح مداخله توزیع کنندگان، چندین موضوع را باید مورد توجه قرار داد. در این مسیر چارچوب‌های نظارتی نیز باید تقویت شده تا اطمینان حاصل شود که توزیع کنندگان به طور دقیق صرفه به نقش‌های لجستیکی خود بدون تأثیر جهت‌دار بر پویایی بازار متتمرکز هستند.

افزایش شفافیت در تعاملات اجرایی و مالی نیز می‌تواند با شیوه‌های آسیب‌زا در زنجیره تامین مقابله کند. علاوه بر این، تقویت مشارکت مستقیم بین شرکت‌های داروسازی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت مانند داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها نیز در صورت ایجاد شفافیت می‌تواند اعتماد و همکاری را افزایش داده و بهبود مستمر در نظام سلامت را فراهم آورد.

در حالی که توزیع کنندگان در طول تاریخ نقش اساسی در تضمین توزیع کارآمد داروها ایفا کرده‌اند، افزایش سطح مداخله آن‌ها فراتر از امور لجستیکی خطرهایی قابل توجه را برای زنجیره تامین دارویی ایجاد می‌کند. برای حفظ پایداری شرکت‌های دارویی و اطمینان از تداوم زنجیره تامین پویا،

سوی دیگر می‌شود. این موارد نه تنها پایداری مالی شرکت‌های دارویی را که برای بقا در میدان رقابت مجبور به اتخاذ سیاست‌های اعطای شرایط تشویقی و تخفیفی هستند مختل می‌کند، بلکه خطراتی را نیز به دنبال دارد که منجر به کمبود دارو یا تخصیص نادرست منابع شده و در نهایت بر دسترسی بیماران به دارو اثر خواهد گذاشت.

علاوه بر این، توزیع کنندگان در برخی موارد شرکت‌های داروسازی را تحت فشار قرار می‌دهند تا ترتیبات بازپرداخت بلندمدت فراهم آورند. در حالی که این رویکرد ممکن است موقتا برای مدیریت فوری نقدینگی در شرایط محدودیت کلان راهکاری مفید به نظر بررسد، لیکن تداوم آن خطرهایی قابل توجه برای زنجیره تامین به همراه دارد. شرکت‌های دارویی در سطوح پایه‌ای نمی‌توانند تعامل مهلت‌دار مالی را با شرکت‌های تامین کننده خود در سمت دیگر زنجیره تامین تعیین دهند و در اقدامات میان‌مدت نیز برای سرمایه‌گذاری در توسعه، ارتقاء کیفیت و حفظ خطوط تولید دچار محدودیت معنادار خواهند بود. هنگامی که ثبات مالی شرکت‌های دارویی طی شرایط اعتباری مهلت‌دار به خطر بیفتند، طبیعتاً توانایی آن‌ها برای عملکرد کارآمد و اثربخش نیز به خطر می‌افتد.

تقویت مشارکت مستقیم بین شرکت‌های داروسازی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت مانند داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها نیز در صورت ایجاد شفافیت می‌تواند اعتماد و همکاری را افزایش داده و بهبود مستمر در نظام سلامت را فراهم آورد

اثربخش و پاسخگو، ضروری است که نظام دارویی کشور، با یک رویکرد سازنده به بازنگری در تبیین نقش شرکت توزیع کننده پرداخته و ارتقای کارایی و اثربخشی آن را با محور تمرکز به وظایف اصلی خود، حول محور عملیات لجستیک متتمرکز کند. با پذیرش فناوری‌های مدرن و تقویت همکاری‌های مستقیم بین تامین کنندگان و مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت، صنعت داروسازی می‌تواند پیچیدگی‌های بازار مدرن را بهتر مدیریت و دسترسی پایدار و عادلانه به دارو را برای آحاد جامعه تضمین کند.

در دنیای امروز که هر دو طرف عرضه و تقاضا به ابزارهای مدرن مدیریت بازار دسترسی دارند، ضروری است نقش هر نوع واسطه در فرآیند مورد ارزیابی مجدد قرار گیرد. شرکت‌های داروسازی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت می‌توانند از راه حل‌های دیجیتالی مانند بلاک‌چین برای ردیابی، هوش مصنوعی برای پیش‌بینی تقاضا و تجزیه و تحلیل داده‌های پیشرفته برای تصمیم‌گیری راهبردی استفاده کنند. این فناوری‌ها جایگزین‌های شفاف، کارآمد و قابل اعتمادی را برای مدل‌های زنجیره تامین سنتی ارائه می‌کنند و وابستگی

پنج اولویت اساسی رهبران منابع انسانی

دکتر سامان راجی
مدیر نظارت بر هلдинگ دارویی
شستا(تی بی کو)

در سال ۲۰۲۵

مؤسسه گارتنر با نظرسنجی از بیش از ۱۴۰۰ نفر از رهبران حوزه منابع انسانی در بیش از ۶۰ کشور و فعال در صنایع مختلف، اقدام به شناسایی و تبیین اولویت‌ها و چالش‌های اساسی بیش روی آن‌ها در سال ۲۰۲۵ کرده است. در همین راستا، پنج اولویت اساسی احصاء شده و راهکارهای مواجهه اثربخش با این موضوعات ارایه شده است. نظرسنجی انجام شده حاکی از آن است که توسعه مدیر و رهبر بالاترین سهم را در نظرات پاسخ‌دهندگان به خود اختصاص داده؛ لیکن بسیاری از رهبران منابع انسانی، مؤلفه‌های فرهنگ سازمانی، برنامه‌ریزی راهبردی نیروی کار، مدیریت تغییر و فناوری منابع انسانی را نیز از اولویت‌های اساسی خود در سال ۲۰۲۵ بر شمرده‌اند.

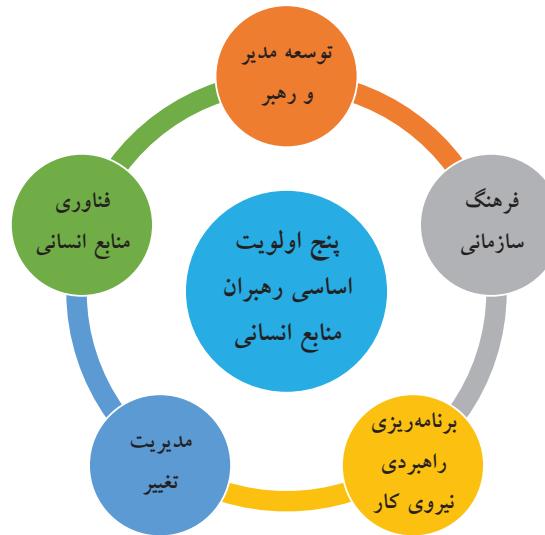
- تنها ۳۶ درصد رهبران منابع انسانی باور دارند که برنامه‌های توسعه رهبری فعلی سازمان‌شان بهمنظور آماده‌سازی رهبران برای چالش‌های آتی اثربخش است.
- تنها ۲۳ درصد رهبران منابع انسانی اعتقاد دارند که در سازمان‌شان، رهبرانی در مسیر رشد و توسعه وجود دارند که قادرند نیازهای آتی سازمان را پاسخ دهنند.
- ۷۱ درصد رهبران منابع انسانی اعتقاد ندارند که برنامه‌های توسعه اثربخشی برای رهبران میانی در سازمان‌شان وجود دارد.

توسعه مدیر و رهبر:

- ۷۵ درصد رهبران منابع انسانی اظهار کرده‌اند که مدیران در دامنه گسترش یافته‌های از مسئولیت‌های خود غرق شده‌اند.
- ۷۰ درصد پاسخ‌دهندگان باور دارند که مدیران و رهبران فعلی به اندازه کافی برای توسعه اثربخش رهبران میانی، تجهیز نشده‌اند. اگرچه ۷۶ درصد از شرکت‌ها، برنامه‌های رهبری خود را به طوری قابل ملاحظه به روزرسانی و افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در این زمینه را برنامه‌ریزی کرده‌اند، نتایج همچنان نشان از وجود کاستی دارد.

◀ فرهنگ سازمانی:

- ۵۷ درصد رهبران منابع انسانی اذعان دارند که مدیران در اجرای چشم‌انداز مورد انتظار از فرهنگ سازمانی در تیم‌های خود با شکست مواجه می‌شوند.
- ۵۳ درصد رهبران منابع انسانی اظهار داشته‌اند که رهبران آن‌ها برای ترویج فرهنگ سازمانی مورد انتظار، احساس مسئولیت‌نمی‌کنند.
- ۹۷ درصد مدیران ارشد منابع انسانی خواهان تغییر برخی از جنبه‌های فرهنگ سازمانی خود هستند. این بدان معنا نیست که آن‌ها دیدگاهی روشن از فرهنگ مورد نظر خود ندارند یا کارکنان روی آن سرمایه‌گذاری نمی‌کنند، لیکن سازمان‌ها تلاش دارند تارویا را با واقعیت همسو کرده و فرهنگ سازمانی را در فلسفه کارهای روزمره کارکنان متبلور سازند.

◀ فرهنگ را در ارزش‌های سازمانی متبلور سازید تا مسئولیت‌پذیری محقق شود

بهترین سازمان‌ها دریافته‌اند که کلید فعال‌سازی فرهنگ در تجهیز رهبران در تمام سطوح سازمان برای گنجاندن فرهنگ در ارزش‌ها، رفتارها و فرآیندهایی است که مسئولیت‌پذیری را از سوی همگان تضمین می‌کند. به‌منظور تبیین موقوفیت آمیز فرهنگ در سازمان، رهبران می‌باید:

◀ توسعه رهبران از طریق ارتباطات پی‌درپی هم در تعاملات یادگیری و هم در ارتباطات اجتماعی

به‌منظور پشتیبانی از توسعه مستمر، افراد برای ایجاد ارتباطات پایدار به زمان نیاز دارند. تعریف رویدادهایی با قابلیت برقراری ارتباط، پس از آنکه رهبران فرصت نمایند آموزه‌های مربوط به تعاملات یادگیری را در کارهای روزمره خود به کار گیرند، ارتباطات را تقویت و از راهبری مؤثر چالش‌های مشترک پشتیبانی می‌کند.

سمینارها و همایش‌ها
اثرات منفی و کاهنده بر
سازمان دارند؛ در عوض،
صرف زمانی بیشتر در
رویدادهای شبکه‌سازی
و فعالیت‌های تیم‌سازی،
اثراتی مثبت و سازنده

- به کارکنان کمک کنند تا ارزش‌های محوری فرهنگ سازمانی را، و اینکه آن ارزش‌ها چه معنایی برای آن‌ها دارد، درک کنند.
- اطمینان حاصل کنند کارکنان از رفتارهایی که برای زندگی با فرهنگ سازمانی مورد انتظار باید از خود نشان دهند، آگاهی دارند.
- فرآیندهایی ایجاد کنند که از پشتیبانی فعالیت‌های کاری کارکنان از فرهنگی که برای آن تلاش می‌کنند، اطمینان حاصل آورد.

این رویکرد، ارتباطات متقابل، قابل اعتماد و پایداری را ایجاد می‌کند که به‌واسطه آن رهبران احساس می‌کنند می‌توانند از این ارتباطات جهت پشتیبانی از توسعه مستمر خود استفاده کنند. به‌عبارتی با صرف زمان کمتر در سeminارها و همایش‌ها که اثرات منفی و کاهنده بر سازمان دارد و در عوض، صرف زمان بیشتر در رویدادهای شبکه‌سازی و فعالیت‌های تیم‌سازی که اثرات مثبت و سازنده‌ای هم بر سازمان و هم رهبری افراد دارد، زمینه توسعه مدیران و رهبران منابع انسانی به نحوی اثربخش می‌سازد.

◀ برنامه‌ریزی راهبردی نیروی کار:

- ۶۶ درصد رهبران منابع انسانی اظهار داشته‌اند که برنامه‌ریزی نیروی کار در سازمان‌شان به برنامه‌ریزی تعداد نیروی کار محدود می‌شود.
- ۶۱ درصد رهبران منابع انسانی اذعان دارند که تلاش‌های آن‌ها در زمینه برنامه‌ریزی نیروی کار، محدود به یک برنامه یک‌ساله است.

◀ واقعیت‌های فضای کسب‌وکار امروزی، نیازمند برنامه‌ریزی نیروی کار با تمرکز بر قابلیت‌ها است

- در ک فرآیند برنامه‌ریزی راهبردی نیروی کار (SWP) اثربخش، می‌تواند طاقت‌فرسا و دشوار باشد. متولیان حوزه منابع انسانی، اغلب از دریچه لنز تاکتیک محور و محدودی مانند تمرکز ویژه بر برنامه‌ریزی تعداد کارکنان، به موضوع برنامه‌ریزی نیروی کار نگاه می‌کنند.
- یک فرآیند ناسازگار و مقیاس ناپذیر، توانایی حوزه منابع انسانی در برنامه‌ریزی و پاسخگویی به شرایط متغیر (مانند اقدامات رقبا، ادغام و اکتساب، رکود اقتصادی، همه‌گیری‌ها و غیره) و همچنین همسویی با تحولات کلیدی حوزه کسب‌وکار را محدود می‌نماید.

◀ مدیریت تغییر:

- ۷۴ درصد رهبران منابع انسانی بیان داشته‌اند که مدیران برای رهبری تغییر تجهیز نشده‌اند.
- ۷۳ درصد رهبران منابع انسانی اذعان دارند که کارکنان از تغییر خسته شده‌اند.

◀ خستگی ناشی از تغییر به عملکرد و مشارکت آسیب می‌رساند

حجم تغییرات سالانه در سطح سازمانی در واکنش به تغییرات فرهنگی، وظایف کاری از راه دور و در محل کار و فناوری‌های نوین به‌طور تصاعدي افزایش یافته است. شیوه‌های سنتی مدیریت تغییر، تغییرات انباسته و ناسازگار را مدنظر قرار نمی‌دهند، جایی که زمانی برای پذیرش کامل یک تغییر قبل از شروع تغییری دیگر، برای کارکنان وجود ندارد.

رهبران اجرایی باید بدانند که چگونه این حجم فراینده تغییر منجر به خستگی ناشی از تغییر می‌شود. این موضوع چگونه بر نتایج کسب‌وکار تأثیر می‌گذارد و چگونه آن را در طول دوره‌های تحول مدیریت کنند.

◀ تأثیر خستگی ناشی از تغییر بر نتایج کلیدی کارکنان

مشارکت: کارکنان خسته از تغییر، مشارکت و درگیری کمتری دارند.

ماندگاری: کارکنان خسته از تغییر، قصد ماندگاری کمتری دارند.

رهبران و مدیران عامل باید بدانند و آگاه باشند که حجم فراینده تغییر، منجر به خستگی ناشی از تغییر می‌شود

◀ غلبه بر پیچیدگی برنامه‌ریزی راهبردی نیروی کار با تجزیه استراتژی به مراحل قابل دستیابی

در حالی که تصور غلط رایج این است که برنامه‌ریزی راهبردی نیروی کار باید یک ابتکار در سطح سازمان باشد - در عمل موققت آمیز بودن آن بسیار ساده‌تر است؛ موفق‌ترین سازمان‌ها، یک رویکرد

سه اقدام راهبردی جهت حصول موفقیت حیاتی از طریق فناوری منابع انسانی

خلق شیوه‌های جدید برای انجام کارهای جدید در حوزه منابع انسانی

شناسایی فرصت‌های بالقوه ارزشمند در حوزه هوش مصنوعی

ارزش‌آفرینی از طریق سرمایه‌گذاری بر روی فناوری جدید

امنیت روانی: کارکنان خسته از تغییر، از امنیت روانی کمتری برخوردار هستند.

افراد اثرگذار بر اجرای تغییرات را به منظور ایجاد تغییرات قوی و حفظ عملکرد کسب‌وکار، تقویت و توانمند کنید

در حالی که از هر چهار سازمان، سه سازمان از مدل مدیریت تغییر از بالا به پایین استفاده می‌کنند، تنها یک سوم آن‌ها در دستیابی به اهداف مورد نظر خود از اجرای تغییر، موفق هستند. در عوض، سازمان‌های موفق می‌دانند که تغییرات تحول‌گرا از طریق کارکنان اتفاق می‌افتد. از طریق مشارکت با کارمندان و رهبران برای شناسایی حوزه‌هایی که پذیرش تغییرات را تسريع می‌کنند، رهبران منابع انسانی می‌توانند تغییرات پایداری را از درون سازمان خلق کنند.

گام‌های راهبری یک چشم‌انداز تغییر پیچیده

۱- اقدامات مرتبط با تغییر را بر اساس مؤلفه‌های اثرگذاری و آمادگی اولویت‌بندی کنید: برای ارزیابی اثرگذاری، آمادگی و ارزش تغییر، در آغاز برنامه‌ریزی با رهبران تعامل و همکاری کنید تا از حصول نتایج موردنظر اطمینان حاصل کنید.

۲- مدیران را ترغیب کنید، تاب آوری تیم‌های خود در برابر تغییرات را تقویت کنند: مدیرانی که کارکنان را به تغییر تشویق و ترغیب می‌کنند، دستیابی به عملکرد و نتایج پایدار را تا ۲۹ درصد افزایش می‌دهند.

۳- افراد اثرگذار کلیدی بر امر تغییر در سازمان خود را شناسایی و تقویت کنید تا پذیرش تغییر را تسهیل نمایید: تجزیه و تحلیل شبکه سازمانی را برای بررسی نحوه تعامل افراد از طریق ارتباطات دیجیتال و یافتن افرادی که ارتباطات بالایی دارند، انجام دهید.

فناوری منابع انسانی: ۵۵ درصد رهبران منابع انسانی گفته‌اند که راه حل‌های فناوری فعلی آن‌ها نیازهای فعلی و آتی کسب‌وکار را پوشش نمی‌دهد.

۵۱ درصد رهبران منابع انسانی اذعان دارند که نمی‌توانند ارزش تجاری حاصل شده به‌واسطه تحول فناوری‌های منابع انسانی را اندازه‌گیری نمایند.

استراتژی‌های فناوری منابع انسانی متمرکز بر قابلیت، در تحقق وعده‌های تحول‌گرا شکست خورده‌اند
سازمان‌ها از منابع انسانی، در خواست حمایت استراتژیک بیشتری را دارند. استراتژی‌های فناوری منابع انسانی فعلی، نتوانسته‌اند وعده‌های تحول‌گرای خود را محقق نمایند. اکثر حوزه‌های عملکردی منابع انسانی از فناوری برای خودکارسازی وظایف سنتی استفاده می‌کنند تا آنکه برای فعالیت‌های استراتژیک با ارزش بالاتر ظرفیتی بیشتر را فراهم آورند. با این وجود، این نگرش محدود ظرفیت محور، مانع از به حداقل رساندن اثربخشی حوزه منابع انسانی در کسب‌وکار می‌شود.

به منظور اطمینان از حصول نتیجه از سرمایه‌گذاری‌های نوظهور در حوزه فناوری منابع انسانی، استراتژی مشخصی را تنظیم کنید

رهبران فناوری منابع انسانی باید ضمن ارزیابی مخاطرات و مزایای فناوری‌های نوظهور، ارزش تجاری منابع انسانی را در شرایط چالش‌برانگیز اقتصادی و بازار کار، بهینه کنند. فناوری منابع انسانی آمده تبدیل شدن به کاتالیزور تغییر در سراسر فرآیندهای منابع انسانی است، زیرا فناوری اکنون همه جنبه‌های کار و عملیات منابع انسانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

گام بزرگ شرکت کیمیاگران امروز

آذماه پربرگت شرکت کیمیاگران امروز رقم خود روز سوم آذر ۱۴۰۳ در شازند، خط تولید جدید واحد ملاده موثره استامینوفن با ظرفیت ۲۵۰۰ تن در سال به طور رسمی افتتاح شد.

شرکت صنایع شیمیایی کیمیاگران امروز

یک شرکت پیشرو در تولید محصولات اتوکسیله در منطقه خاورمیانه است، که فعالیت خود را از سال ۱۳۷۶ پس از سال هاتلاش بی وقفه، و سرمایه‌گذاری عظیم بخش خصوصی با تولید انواع پلی‌اتیلن گلیکول‌های دارویی آغاز کرد؛ و در گام‌های بعدی اقدام به تولید و عرضه انواع مختلف محصولات اتوکسیله دارویی و شیمیایی از جمله پلی‌سوربات‌ها، نونیل فنول‌های اتوکسیله، لکل‌های چرب اتوکسیله، آمین‌های چرب اتوکسیله، روغن کرچک اتوکسیله، اسیدهای چرب اتوکسیله ... نمود.

کیمیاگران امروز
شرکت صنایع شیمیایی

فرصت جدید صادرات در صنعت داروی ایران

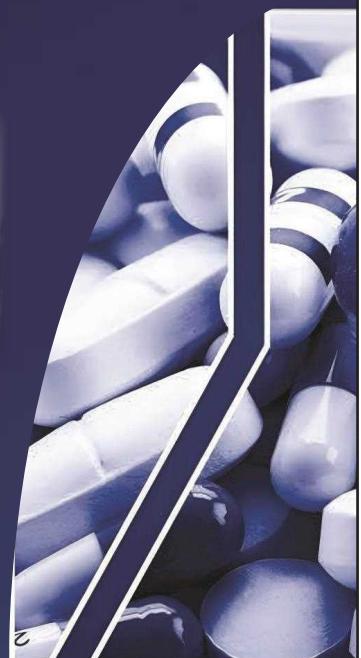
مهندس محمد رضا موسوی، مدیرعامل :

فاز اول این پروژه با هدف خرچ کشور از بحران کمبود استامینوفن در دوران کرونا با ظرفیت ۱۵۰۰ راه اندازی شد. این واحد جدید امروز با تولید ماده موثره استامینوفن به ظرفیت ۴۰۰۰ تن در سال رسید.

دکتر ابراهیم شیخ، معاون وزیر صمت:

با توجه به افزایش ظرفیت تولید این کارخانه، ایران به خودکفایی در تولید استامینوفن رسیده و اکنون می‌تواند به طور کامل نیاز داخلی به این دارو را تأمین کرده و حتی صادرات کند.

افتتاح بزرگترین واحد تولید ماده موثره استامینوفن در ایران و خاورمیانه

کیمیاگران امروز
شرکت صنایع شیمیایی

تجربه احساسات...

تارا رضوانی

زندگی تلخ، زندگی شیرین!

*

چند جنبه از تأثیر سرکوب احساسات بر اجتماع:

- کاهش ارتباطات عاطفی
- افزایش تنفس های اجتماعی
- ناتوانی در ایجاد تغییرات اجتماعی
- افزایش اضطراب و خشم

*

برای جلوگیری از سرکوب احساسات، بهتر است که احساسات خود را شناسایی کرده و آنها را به شیوه‌ای سالم و مناسب، ابراز و بیان کنیم؛ روش‌هایی مانند گفت‌و‌گو، مشاوره گرفتن، تمرین مراقبه و یا حتی نوشتمن و قلمی کردن احساسات می‌توانند به مدیریت موضوع کمک کنند.

این کارها نه تنها به بهبود سلامت روانی و جسمانی کمک می‌کنند، بلکه روابطی سالم‌تر و رضایتمندی بیشتری هم برایمان به ارمغان می‌آورند.

متخصصان سلامت روان در این زمینه به افراد کمک می‌کنند تا احساسات‌شان را بشناسند و به جای سرکوب، آنها را به شیوه‌ای سالم‌تر مدیریت و ابراز کنند.

نادیده گرفتن احساسات یا سرکوب آنها می‌تواند پیامدهای منفی زیادی در پی آورد، چرا که احساسات، بخشی طبیعی و ضروری از تجربه‌های انسانی است و نقشی مهم در سلامت روانی و جسمانی ایفا می‌کند.

بگذارید کمی عقب برگردیم!

کودکی نقشی بنیادین در شکل‌گیری نحوه مدیریت و ابراز احساسات افراد دارد. در این دوران، تجربیات و محیط خانوادگی، هر دو می‌توانند بهشدت بر نحوه ارتباط با احساسات اثر بگذارند. وقتی که در دوران کودکی احساسات فرد سرکوب یا نادیده گرفته می‌شود، این الگوهای رفتاری به بزرگسالی هم منتقل شده و می‌تواند مشکلاتی مانند عدم توانایی در ابراز احساسات یا اختلالات عاطفی ایجاد کند...

*

افراد ممکن است به دلایلی مختلف مانند ترس از قضاوت، نگرانی از آسیب زدن به روابط یا عدم اعتماد به نفس یا احساس شرمندگی، احساسات خود را سرکوب کنند.

سرکوب احساسات هم ممکن است در کوتاه‌مدت به نظر مفید آید، زیرا خب بهر حال، از بروز تعارضات جلوگیری می‌کند، اما

برای جلوگیری از سرکوب احساسات، بهتر است که احساسات خود را شناسایی کرده و آنها را به شیوه‌ای سالم و مناسب، ابراز و بیان کنیم؛ روش‌هایی مانند گفت‌و‌گو، مشاوره گرفتن، تمرین مراقبه و یا حتی نوشتمن و قلمی کردن احساسات می‌توانند به مدیریت موضوع کمک کنند

خانمها و آقایان عزیز!

نقش متخصص سلامت روان در این زمینه می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- تشخیص الگوهای ناسالم
- آموزش به ابراز احساسات سالم
- مدیریت اضطراب و استرس
- مواجهه با احساسات منفی.

ادامه دارد...

در درازمدت است که سرانجام خودش را بروز می‌دهد و شگفتنا که می‌تواند به مشکلاتی مانند اضطراب، افسردگی یا اختلالات رفتاری هم منجر شود، و ای‌بسا که فشارها و تنفس‌های روانی و درونی در پی آورد؛ و حتی ممکن است به مشکلات جسمانی بینجامد.

بله! این دقیقا همان نقطه دلشوره و رسیدن به موقعیتی است که بازیابی و برگشت را سخت می‌کند، که روابط اجتماعی و تعاملات را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

Razak
 Razak. نیت، مامن

Essential for
beautiful skin
and nails.

1

3

Prevent hair loss
and stimulate strong
healthy hair.

2

Protection
against oxidative
stress.

Cystine B6 Zinc
Razak®
*Helping the health
of hair and nails*
Nutritional Supplement
60 F.C Tablets
RAZAK LABORATORIES
Tehran-Iran Razak

Nutritional
value

	For 4 Tablets	RDA*
Amino acids	L-Cystine Arginine	2g 6.00 mg
Vitamins	B6	1.40 mg 100 %
Minerals	Zinc	15.32 mg 100%

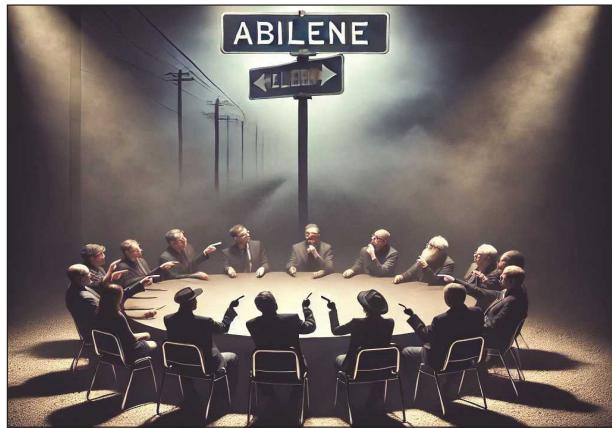
*Recommended Dietary Allowance

حص سیستین بـ ۶ زینک رازک

تسبیح شدہ زینک موردنیاز روزانہ جاگوگری و کاٹھن پیش مواد اس لیے بروز مردی میں
سینیں بـ ۶ خط سالمند مواد دلیل درجہ سے زینک
افراحت دہنہ قدر موبہ خاطر قش سیستین در اختر کرائیں سا خبری میں
موثی درستگاہ ورث کاٹھن تسلیم نہیں (بـ دلیل دارا بود سیستین)
حص سیستین بـ ۶ قابل استفادہ برای بانوان و کوئین
تسریع رشد مواد افرادی کے کاٹھنے انجام دادہ اند
حوالی ۲۰ ملیگرام (برطون کشند نیز رہا)۔
ووچھ صدر فرمان ۴ حص تربیط ہو گاصل
قبل تھیہ از داروخانہ میں سفارکتم

■ 3. Abilene Paradox

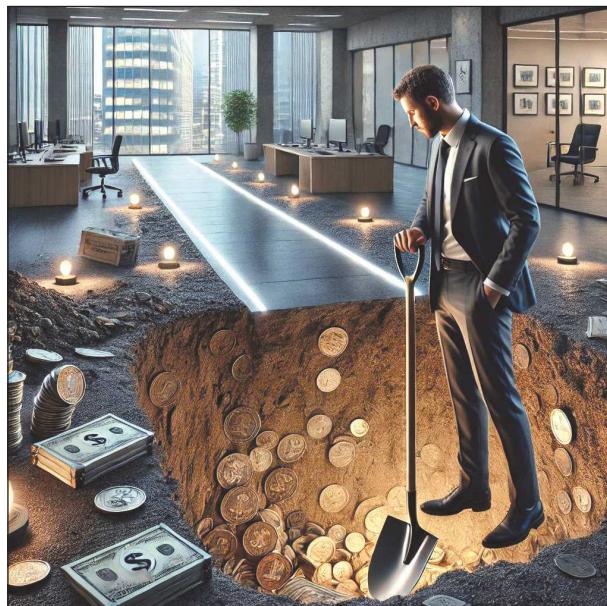
The Abilene Paradox occurs when a group collectively agrees on a course of action that no one truly supports, often due to a desire to avoid conflict or assumptions about others' preferences. This miscommunication leads to decisions that fail to reflect the group's true desires, resulting in inefficiency and dissatisfaction. Effective communication and encouraging honest feedback can help prevent this paradox.

■ 4. Not Invented Here (NIH) Syndrome

The NIH Syndrome occurs when organizations reject external ideas, solutions, or innovations simply because they were developed outside the company. This mindset can stifle growth and prevent adoption of superior strategies or technologies. Encouraging openness to collaboration and external input can help overcome this barrier and drive innovation.

■ 5. Sunk Cost Fallacy

The sunk cost fallacy occurs when individuals or organizations continue investing time, money, or resources into a failing project because of the amount already spent, rather than assessing its future value. This bias leads to poor decisions and greater losses. Breaking free requires focusing on potential outcomes instead of past investments.

The Dark Side of Leadership: A Syndrome Story

Leadership isn't just about making decisions—it's about avoiding the traps that quietly undermine progress. Hidden within the routines of management are subtle syndromes that derail teams, hinder growth, and complicate success. From over-promoting talent to ignoring gradual change, these pitfalls often go unnoticed until the damage is done. Understanding these syndromes is the first step in overcoming them. Let's dive deeper into these five common managerial syndromes and explore how to address them effectively.

To be continued in the next issues....

1. The Peter Principle

The Peter Principle suggests that employees are promoted based on their success in current roles until they reach a position beyond their capabilities. This often leads to inefficiency, as individuals struggle with responsibilities they're not equipped to handle. Organizations can counter this by aligning promotions with relevant skills and providing training for leadership roles.

2. Boiling Frog Syndrome

The Boiling Frog Syndrome is a metaphorical warning for organizations and leaders about the risks of failing to recognize and respond to gradual changes. Like a frog that remains in slowly heated water until it boils, businesses may overlook incremental shifts in the market, competition, or internal dynamics, believing conditions are stable. This complacency can lead to missed opportunities or crises that could have been avoided with proactive attention.

فنسالاران

Fansalaran

Magazine No. 15

شرکت داروسازی ابوریحان

تندیس و تقدیرنامه سطح ۴ ستاره
جایزه ملی تعالیٰ و پیشرفت را دریافت کرد

